

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:

Felelős szerkesztő:

Kiadja:

VÉSZI JOZSEF. BRAUNS ÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 írt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Három igazság.

Budapest, május 15.

(8.) Harminc esztendő óta, valahányszor a kvóta-alkudozásokra került a sor, két fejezete volt a kvótabizottságok bajvivásának. Az elsőt a számítás alapja körül, a másodikat a kvótaszám megállapításáért küzdötték meg. Az osztrák bizottság részéről most kísérlet történt arra, hogy a bevezető cselepletté, amely, valljuk meg, többször volt meddő, mint nem, megtakarítsák ezentúl a két állam alkudozó bizottságai. E végből ajánlották azt, hogy a két kormány egyezzen meg azokra az adatokra nézve, amelyek a jövőben állandó alapjául szolgáljanak a kvóta kiszámításának. A magyar bizottság nem utasította el mereven ezt az ajánlatot; magáévá nem tette ugyan, de felveszi a jelentésébe, mint olyan eszmét, amelyet érdemes megfontolni, megvitatni.

Hiszen hogy a kvótaháborúk erőfogyasztását mennél kisebb mértékre lehessen szorítani; hogy a két államnak ebben a kérdésben meg-megújuló surlódásait időben is, heveségeiben is mennél inkább csökkenteni lehessen: ez a cél eléggé kívánatosnak látszik. Csak az a kérdés, hogy a közjogi lehetőség és a politikai célszerűség nem állja-e útját a terv megvalósításának?

De van még egy közbeeső kérdés is: el lehet-e érni ezen a módon a kvóta helyes, igazságos meghatározásának az eddigienél megbízhatóbb vagy legalább is ezzel egyformán megbízható alapját? A közös terhekben való részesedésnek helyes és igazságos alapja nem lehet más, mint a két állam gazdasági ereje. Ennek a kipuhatólása adja meg azt a mértéket, amelylyel a kvótaszám magassága megbízható módon megállapítható.

A kvótabizottságoknak eddig nem sikerült megtalálni ezt a mértéket. Nem is időztek soká ennél a kérdésnél, hanem fordítottak egyet a dolgon és az államok teljesítő képességének a szurrogátumához fordultak. Ez a szurrogátum olyan, mint minden más szurrogátum. A mankó nem pótolhatja a lábat, az üveg-szem nem képes a látásra; a teljesítő képesség szurrogátuma egy matematikai eredményhez vezet csupán, nem pedig ahhoz a valóságos fundamentumhoz, amelyre föl lehet építeni a kvótakérdés igazságos eldöntését. Csak azt mutatja meg — annyira-amennyire — hogy mennyi terhet visel mindegyik állam a *valóságban*, nem azt, hogy mennyit bír el mindegyik állam *igazán*. Megmutatja, hogy mennyi adót fizetünk mi, mennyit az osztrákok. De hogy nem ez az igazi ismertető jele egy-egy állam gazdasági erejének, az egészen világos. Nem csak elképzelhető, de éppen minálunk úgy is van, hogy egy szegényebb állam gazdasági erején felül kénytelen megterhelni a polgárait, csak azért, hogy állami életének szükségleteit kielégíthesse. És viszont nemcsak elképzelhető, de az osztrákoknál úgy is van, hogy egy vagyonosabb állam nem veszi igénybe polgárainak egész adózó képességét, mert államiságának igényeit messze felülhaladja lakosságának vagyoni ereje. És e közben a szegényebb állam gazdasági ereje folyvást csökken, a gazdagabbé folyvást növekszik, mert egyre jobban felhalmozódnak a fel nem használt erőntartalékok. A teherviselésben való aránytalanság tehát egyre nagyobb lesz, a kvótaalap tökéletlensége egyre kiáltóbb. A teljesítő képesség így áll szemben az igazsággal. És még ennek a tökéletlen alaphoz a megépítése is csak tökéletlen lehet. A két állam adórendszerei eltérők; egyes adónemek

csak az egyik államban vannak meg; mások ismét másképpen vannak meg itt, másképpen amott. Így hát még a teljesítő képességet, a gazdasági erő helyébe önkényesen beállított szurrogátumot sem lehet tökéletesen meghatározni az adójövedelmek egybevetéséből. Remélhető-e most már, hogy sikerül megtalálni azt az állandó alapot, amely az igazságos erőmértéket jelenti most és mindörökké? Amely kifejezi a két állam gazdasági erejét úgy, amint most áll egymással szemben és kifejezi későbbben is, folytonosan, úgy, amint ez a két erőmennyiség folytonosan változik a fejlődés, vagy visszaesés arányában? Elképzelni is nehéz. Megtalálni még nehezebb. *Állandóan* meghatározni lehetetlen.

De tegyük fel, hogy lehetséges. Akkor is szemben áll a matematikai lehetőséggel a közjogi lehetetlenség. *Deák* Ferenc alaptörvénye határozottan úgy rendelkezik, hogy időről-időre *alku* útján állapítsa meg a két állam a közösügyi terhekhez való hozzájárulás arányát. Ez a rendelkezés nem tiltja ugyan a számítás alapjának az állandósítását, de abszolúte kizárja. Állandó számítás alapon nincs *alku*, csak *számítás*. Nem kellek hozzá kvóta-bizottságok, kormányok, parlamentek, hanem kell hozzá egy cs. kir. és egy m. kir. számgyakornok, aki szépen, pontosan kiszámítja az a bizonyos numerust, amelyet úgy hívunk, hogy kvóta.

A törvény pedig *alkut* rendel és pedig egészen határozott és világos célzattal. A kvótaszámban — ezt akarta a törvényhozó — nemcsak a száraz matematikai igazság-nak kell kifejeződnie, hanem a politikai igazság-nak is. Az időről-időre megújuló alkudozás Magyarország kezében fegyver, amelylyel a maga igazait kivirja és megoltalmazza. A kvótában a dualizmus árát fizetjük meg.

T Á R C A.

Szelamlik.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Lyka Károly*.

Mult héten jól begombolt télikabátban jártam Konstantinápoly utcáin. A Boszporusz partjain a ciprusok közt gazdag fűrtekben nyiladoztak az ákác lila virágai s a kertek faházait már befutotta a rózsafolyondár apró karmazsin kelyheivel. Minden zöld volt, színes a város és tarka a kikötő, csak az asszonyok feketék és hideg a májusi nap. Széles, zsufolt utcákon mentem a szultán palotája felé a szelamlikhoz.

Ezen az egy napon, pénteken, a szelamlik szertartása alkalmával, színről színre látni lehet a török császárt. De csak belépő-jegy mellett. Mert félnek odafojni az Ildiz-palotában. Elzárkóznak a világtól, még Konstantinápolytól is, az egész törökségtől. Azelőtt a szultán hotenkint más-más mecesetben végezte a szelamlik szertartását, nagy nyilvánossággal, az utcákat, a balkónokat, az ablakokat elepte a nép. De Abdul Hamid óta minden elváltozott. A császár visszavonult, mondják, hogy reggeltől estig megfeszítve dolgozik, a kormány-aktákat is mind személynézvén át. Sok keserves tanulság után egyre nőtt a bizalmatlansága. Ninesen emberfin, akiben feltétlenül megbiznék. Megtanulta a táviratozást, csak hogy a kormány-táviratokat, a melyeket egyenest a palotába visz a drót, személyesen átnezhesse, mielőtt még valamely alattvalója a kezéhez kapná azokat. Konstantinápoly nem is ismeri urát. Az új meceset, a melyben most a szelamlik szertartása folyik, néhány száz lépésnyire van az Ildiz-palotától, ez az egyetlen út, amelyet a szultán minden pénteken hintaján be-

jár. Ennyit lát ő Konstantinápolyból. Ezt is csak válogatott alban, arab és török katonák sűrű sorfalán át.

A szultánnal együtt az egész törökség lassan és csöndesen elbuvik a világ elől. Először kisorították Magyarországból, azután vissza kellett vonulnia Görögországból, a Havasalföldről, Szerbiából, Bulgáriából, Boszniából. Most már csak Európának a kis délkeleti csücskén ül. De ott sem éri magát otthon. A gazdag perai és galatai törökök holttestét ma is átviszik a másik partra, a másik világrészre, az ázsiai temetőbe. A török idegen Konstantinápolyban. Meghuzza magát faházaiiban s életjét sem ad magáról. A régi autochton görögség s a bevándorlott örmények, zsidók, európaiak közepette tulajdonképpen elhanyagolható tényező. Még a tulajdon országa adminisztrációját, az összes hivatalokat, a közlekedés modern eszközeit, az államháztartás fontos tennivalóit is idegeneknél látatja el. Ő maga beül a kis boltjába, műhelyébe vagy a nagy bazár egyik zugába, dolgozik, ha éppen kedve tartja vagy átengedi magát a *kefnek*, ami alatt gondolat nélküli semmittevést kell érteni. Szinte úgy hat, mintha szenttelenül, érdeklődés nélkül várná, hogy valami csak történik majd. Még a török kiskereskedő is fatalista az üzleti dolgaiban. A nagy bazárban a tolaodó örmény, zsidó és görög között rögtön ráismerni a törökre: nem kint járja árúját egyetlen szóval sem, nem hívogatja a vevőt. Allah majd küld neki vásárlót. S ha nem küld, legyen meg az ő akarat.

Nagystílú, öntudatlan visszavonulása ez az ozmán világnak a modern Európa elől. És a modern Európa lassan átszivódik a török birodalomba, mint az aranka a lóherébe. Csillogó tallérokat eszütja a zsebekbe, de e közben észrevétlenül kiszivja a vért. Az európai versenynyel távolról sem képes a török megmérkőzni. Konstantinápoly nagy boltjaiban s a bazárban látni, mint veszíti ősi karakterét a török kézimunka.

Még feltűnőbb láttam ezt Brüsszában, Kis-Azsia e paradisiomi fekvésű régi híres városában, ahol, míg ez volt a törökség fővárosa, esodás faience-munkákat készítettek. A nagy szultánok majolika-koporsói, a „zöld dzsámia” falburkolatai elkápráztatják a szemet. De ez mind ősrégi munka, ma ugyanebben a faience-városból mekanikusan előnyomott s aztán felületesen átfestett majolika-holmit kínálnak. A híres brüsszai selyem hova lett? Svájceban csinálják, himzőgépek segítségével. Így vész nyomról nyomra az ősi karakter.

... Kürtészó hallatszik: jön a császár. A lejtős út mindkét szélén tisztelgésre sorakoznak a gyönyörű színes katonák. A zenekar rázendít az indulóra. Remek arab paripákon léptetnek elé a testőrök. Minden szem a lassu lépésben közeledő hintóra szegődik. Nem is cifra, nem is feltűnő. Két hófehér paripa húzza. Előbb a hátsó ülés látszik: hátál a kocsinak egy rettenetesen kövér ur ül paranesnoki egyenruhában. A beavattak megmondják, hogy ez a hadügyminiszter. Vele szemben ül a szultán.

Meg van görnyedve. Alakja megtörtnek látszik. Sem jókedv, sem boru nem ül az arcán. Napbanitott, sápadt arc, erősen római orral. A szakállá szürkével elegyes rőt színű. Előre hajolva ül, keze a kardján nyugszik. Fekete redingót van rajta, fején a piros fez. Fakó szentelenség látszik a szeméből, gépiesen köszön olykor, török módra. Kicsinynek, megviseitnek, soványnak látszik, roppantul ki-kezdhetők az izgalmak, a bizonytalanság érzete. Mintha már régóta megunt volna az életet, csak a makacság tartja még élet. Ő, a nagy padisa, a kalifa, tulajdonképpen az egész mohamedán világ ura. S az akar maradni az egész világ ellenére, ha tetszik. Külső megjelenésére rá van főtve egész politikája: nem erőről beszél, hanem nembánomságot színlelő ügyes bujdosról.

Ezt az árat pedig nem csupán ahhoz kell mérnünk, hogy mennyit *birunk* fizetni, hanem azt is, hogy mennyit *érdemes* fizetnünk; nemcsak arra kell néznünk, hogy mennyit *adhatunk* a dualizmusért, hanem arra is, hogy mennyit *ér* nekünk a dualizmus.

Ennél az értékszámításnál ügyet kell vetnünk hát arra is, hogy mennyire vagyunk a paritásall; arra is, hogy Ausztria államisága nem sorvad-e olyan mértékben, amely a mienket is veszélyezteti; és arra is, hogy osztrák szövetségeink mi mindenféle módon rotnak neki hazánk gazdasági és egyéb existenciális érdekeinek. A törvényhozó jól látta ezeket a dolgokat akkor, mikor az alku kényszerű, mint fegyvert kötötte ki Magyarországra számára. És addig, a míg paritásunk csak papirparitás; a míg Ausztriában nap-nap után féltetni kell az alkotmányos államiságot; addig, a míg az osztrák kapzsiság megújuló zsarolási kísérletekkel tör a mi romlásunkra: semmi okunk sincs arra, hogy a törvényben jól megkövacsolt fegyverünket kiadjuk a kezünkéből.

A magyar kvótabizottság jól tette, hogy nem dobta el azt az eszmét, amelyet az osztrákok javaslata fölvetett, hanem átadta a megvitatásnak. Ime, megkísérlettük, hogy hozzájáruljunk a vitához, azzal, hogy az eszmét nem helyeseljük. Nem helyeseljük, mert három igazság állja útját: a matematikai igazság, a közjogi igazság és a politikai igazság.

A tőzsdeadó.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 15.

A t. Ház ma szerencsésen eljutott a tőzsdeadó-javaslat általános vitájának befejezéséig.

A vita, melyet tegnap az előadó és Rakovszky István szerencsés hangon indítottak meg, végig megmaradt azon a magas színvonalon, melyre jogosított. Az a négy beszéd, mely a mai napon elhangzott, higgadtságban és érdekességben egyaránt kiváló volt s a maga szempontjából mindegyik megérdemelte azt a figyelmet, melylyel hallgatták. Ügyes és fordulatossá volt mindjárt a Barta Ödöné, aki általánosságban sokkal komolyabb argumentumokat tudott felhozni, mint amikor a részleteket akarván kifogásolni, inkább csak gúnyolódásra pazarolta erejét. Mert

Két pere alatt a szultán megérkezik a mecsethez, kiszáll s egy félórát időz odabenn. Az alatt követi a kísérete, meg egy csukott hintó. Ezt oda vontatják a mecsét mellé s rögtön kifogják előle a pompás arab kancákat. De nem száll ki belőle senki sem.

— Abban vannak a három hölgyei közül néhányan — sugdosák körülöttem.

A szelamlík szertartása után gyorsabb tempóban tér vissza az Ildiz-kioszkba a császár. A fehér ménék pompásan ügetnek föl a lejtőnek s az egész kíséret, a főhivatalnokok, az udvari méltóságok, a basák egy tempóban szaladnak a hintó megett. Egy-egy magasabb rangú méltóság két kezével szorítja a melléhez az érdemrend csillagait, nehogy futásközben lehulljon valamelyikük. Csak néhány nagyon kegyelt basát éri a kitüntetés, hogy lóháton ügethetnek a hintó megett.

Ez mind gyors tempóban történik. Az egész udvar szalad. Egy pillanatra meglátni ismét a háromhölgyeket vívó hintót is. Az ablak most le van eresztve, karcsú nőalakot pillantok meg benne, a bubájától egész le fréz-színű selyemfátyolba takargatva. Ugy hat, mint egy leleplezésre előkészített szobor. Azután tovább folynak a szaladás, az Ildiz-kioszk portája felé. Mintha mindenki egy perenyi meggondolatlanság után menekülne a nyilvánosság elől. Mintha szólnék minden Konstantinápolyból...

Egy pere múlva ismét bezárulnak az Ildiz-palota hermetikus kapui. Ott ismét csend és némaság uralkodik. Csak a palota világos homlokzatai látszanak és fekete, bronzlevezű, rendületlen ciprusok, mind megannyi örök időkre állított obeliszk.

Benn pedig valószínűleg föllélegzik egy nagy ur s megtörtli verejtékes homlokát, hátát adván Allahnak, hogy ez a szelamlík is baj nélkül múlt el.

az olyan kritika, hogy a tőzsdeadót elnevezték adónak, pedig bélyeg, és elnevezték bélyegnek, pedig adó, — tréfának jobb, mint kritikának. Sokkal szerencsésebb és egységesebb volt a Weiss Berthold nagy figyelemmel hallgatott beszéde, mely egyrészt helyes tájékoztatást nyújtott a közvéleménynek, hogy a tőzsde eddig sem volt éppen megadózatlan, másrészt pedig a külföldi tőzsdeadó-intézkedésekre vonatkozólag megmutatta, hogy azok sem olyan szigorúak, ahogy a mi szónokaink el akarják hitetni. Megvédte a tőzsdet sok illetéktelen forrásból eredő támadás és félreértés ellen s a leghiggadtabb okfejtéssel igazolta, hogy a kormány javaslata kezdeményezésnek a legszerencsésebb. A szókimondó, okos érvekben bővelkedő s ügyesen felépített beszédet a Ház figyelmesen hallgatta s a jobboldal élénk helyesléssel kísérte.

Rokonszenvesen hallgatta ezt az okos beszédet minden párt, csak Polónyi Gézának tetszett egy kis gúnyolódással illetni, ami nyilván nála sem volt komoly meggyőződés, hanem inkább szónoki fűszer — a saját beszédének kellemes bevezetésére. Ennek ugyan bevált, de azért a Polónyi beszédében is az volt a becsebbik rész, mely higgadtan mutatott rá azokra a formákra, ahogy a tőzsdei kinövések jelentkeznek. Ezt a részt szívesen hallgatták, és elég figyelmesen fogadták a Páder Rezső beszédét is, melylyel az általános vita bezárult.

S most már csak a miniszter összefoglaló beszéde volt hátra. Szerencsés formájú polemia volt ez egyik felében és világos tájékoztatás a másik felében. Lukács László pénzügyminiszter élénk helyeslés közben utalt ebben a beszédében Rakovszky megjegyzésére, hogy a javaslat nem reakcionárius intézkedés; persze, hogy nem az, — ugymond — mert hiszen akkor nem is hozta volna a parlament elé. De másrészt kimutatta a miniszter, hogy nyomban reakcionáriussá válnék a javaslat, mihelyt tulzásokba menne. Azért maradt ő a helyes közepeten. Érdekeseen fejtette ki ezután a pénzügyminiszter, hogy a javaslat megalkotásánál milyen szempontokat vett figyelembe s mit kellett számításból kihagyni. S a javaslat mai formájában be is fog válni. Csak azt ne várja tőle senki, hogy a kinövéseket és visszavételeket meg fogja szüntetni. Mert ez az eredmény nem fog az egészen más célra készült javaslat nyomában járni.

A többség zajos helyesléssel fogadta a miniszter beszédét s aztán az elnök a vita folytatását holnapra tűzte ki. A mai ülésben egyébként Darányi Ignác földművelési miniszter törvényjavaslatot terjesztett be a földbirtokosok és gazdasítztek jogviszonyának szabályozásáról.

A képviselőház ülése május 15-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Tallian Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, gróf Széchenyi Gyula, Darányi Ignác, Páder Rezső, Cseh Ervin, Hegedűs Sándor.

(A tőzsdeadó.)

Barta Ödön pártja megbízásból indokolni óhajtja, hogy miért hagyott szabad kezét tagjainak a javaslat állásfoglalása mellett vagy ellen. A pártot nem elégtette ki a szűk körletők közé tett javaslat s azért nem tartja szükségesnek annak fölvetését elfogadását. De ezt nem ugyanazon indokból teszi mint a néppárt, mert nem felekezeti előzártságból, vagy kasztyúüldöletből kifolyólag bírálja ezt, hanem kizárólag abból a szempontból, hogy az ország hasznára van-e, vagy nincs.

A törvényjavaslatot megtörőnek tartja a tőzsde visszaélési ellen, a mezőgazdasági körök javára. Az ellenszenv, mely a tőzsde tulkapasai miatt némely körökben a tőzsde ellen nyilvánul, szűlte a retorziót.

Rakovszky István: Reformot!

Barta Ödön: Felfogás dolga. Kérdés azonban, hogy e retorzió üdvös hatással lesz-e magára a tőzsderé, mely mindenesetre szükséges intézmény. Nem is lehet a törvényjavaslatot a tőzsde megadózatásának nevezni. Ez egy ambíció: se hus, se hal. Új adó, melyet kivevnek a néküli, hogy a régi visszaélések, melyek a nép rétegeit sújtják, csak megközelítőleg is orvosolva lennének. Azt mondják, azért szükséges az ingó forgalomba hozandó jövedelmet megadóztatni, mert az ingatlan is meg van adózva. Ezt az álláspontot elfogadva, kérde a pénzügyminiszter, hogy ezt a teóriát akceptálja-e. Illetőleg gyakorlatban miért nem követi azt? A törvényjavaslatot ily alakban nem fogadja el. Rakovszky határozati javaslatát elfogadja s maga részéről a következőket nyújtja be:

A Ház utasítja a kormányt, hogy az 1881: XXVI. törvényekben intervallumok szerinti ille-

ték kirovására vonatkozó rendelkezése helyreállítása végett a megfelelő törvényjavaslatot hadlőkeletlenül terjesztse be.

Weiss Berthold: Tárnyilagosan szándékozik a törvényjavaslathoz hozzájárulni. A törvényjavaslatl kapcsolatosan itt a Házban, beszélnek tőzsdeadóról akkor, mikor ez a törvényjavaslat nem a tőzsdeadóról kívánja egész lényében és teljességében felkarolni, hanem ennek csak egy részét érinti, tudniillik a tőzsdeforgalmi-adót.

Ez az adó-törvényjavaslat nem tekinthető sem a liberalizmus hátráltatásának más irányok kedvéért, sem nem tekinthető úgy, mint amely a tőke ellen irányul, mert a tőzsdeügyletek megadóztatása nem újabb keletű, hanem visszamegy egészen az 50-es évekig. A szőlő nem is tekint egyébként a javaslatot, csak annak, hogy a fiskális érdek onnan vesz pénzt, ahonnan lehet.

Az ötvenes években Franciországbán már megvolt a tőzsde-ügyletek megadóztatása, a tőit de transmissio. Akkoriban egész Európában s nálunk is a szabadelvű irány a maga teljességében uralkodott: ismeretes, hogy III. Napoleon a szabad kereskedelem legnagyobb barátja volt s mégis alatta hozták be a tőzsde-ügyletek megadóztatását. Ez a kérdés tehát nem képezi korolláriumát a merkantilista, az agrár, a liberális, a konzervatív vagy reakcionárius politikának, hanem egyszerűen a körülmények kifolyása.

Nálunk Magyarországbán a tőzsdeügyletek megadóztatása 1864-ből datálódik. Akkor Ausztriában rendelték uton kimondották, hogy minden tőzsdeügylet, illetőleg költögety után 50 krajcar fizetendő és kimondották, hogy minden tőzsdeüglynök köteles kiadott jelentésére 6 krajcar bélyeggel ragasztani; hasonlóképp akkor terheltek adóval a lombard ügyleteket is. Ez a rendelet aztán az 1867: XVIII. törvény-cikk utján törvényerőre emelkedett nálunk és azóta be van hozva itt is a tőzsdeügyletek megadóztatása. E bélyegnek vagy adónak alkalmazása Németországban ismeretlen volt. 1881-ben vette Németországban kezdetét a tőzsdeügyletek megadóztatása.

Rakovszky tévedett abban, amikor felhozta, hogy Németországban 42 millió márkát jövedelmez a tőzsdeadó. Ebben az összegben azonban az összes tőzsde-adónak jövedelme benne foglaltatik. Ebből az összegből csak 13 millió márká a tőzsde-forgalmi és tőzsdeüglynöki kötvénnyadó, míg a többi tétel a kibocsátási adóból ered, s ez kitesz körülbelül 16 millió márkát; azonkívül körülbelül 5 millió márká az a rész, amely az állami és magánsorsjegyek megadózatásából ered.

Mindössze tehát 13 millió márkáról vagy 8,100,000 frtról van szó; és ha meggondoljuk, hogy Németországban, ahol a nagy tőzsdek a berlini, a frankfurti, a hamburgi, a bremái, a drezdai tőzsde léteznek, azon hatalmas kereskedelmi és tőzsdeforgalom mellett összesen csak 8,100,000 frtot hoz ez az adó: akkor már nagyrészen érthető, hogy ebből az adóforrásból bizony nagy jövedelmeket sehol sem lehet előteremteni. (Ugy van! jobbfelől.)

Magyarországon eddigél a tőzsdeügyletek megadózatásából, a kötvények bélyegzése s a kibocsátási adó révén körülbelül 2—2½ millió forint folyt be évenként az állampénztárba már a hatvenes évek óta, úgy hogy éppen nem mondható, hogy a tőzsdei körök vagy az értékpapírtulzók kivonták volna magukat az adóteher alól. Ha meg lett volna vagy meg volna is egyes körökben ez a szándék, hogy kivonják magukat az adóztatás alól: a pénzügyminisztereknek olyan éles szemük van, hogy ahol csak lehetséges valamit előteremteni, van gondjuk arra, hogy ez megtörténjen.

Rakovszky úgy állította oda a dolgot, mintha a mozgó tőke a tőzsdeadó behozatala ellen mindenütt nagy lármát ütött volna, mert az a mozgó tőke nem akar adót fizetni. Erre vonatkozólag figyelmeztet arra, hogy Magyarországon semminemű agitáció, egyenlenegy felszólalás sem volt a tőzsdeforgalmi adó behozatala ellen. Mert az az osztály, amely a mozgó tőkével s a tőzsdevel foglalkozik, és amely a tőzsden dolgozt végzi, hazafüli kötelességét eddigél minden tekintetben épp úgy teljesítette, mint bármely más osztály. (Mozgás balfelől.)

Midőn a szaktanácskozmányban tárgyaltaott a tőzsde-forgalmi adó ügye, a tőzsde képviselői három körülményre hívtak fel a közönség és a szaktanácskozmány figyelmét. Az egyik körülmény az volt, hogy a tőzsdeforgalmi adók behozatala által valószínűleg hivatalos szegénységi bizonyítvány állítatik ki a budapesti tőzsderé nézve, mert ennek folytan majd urbi et orbi fel lesz hozható, hogy az az egész forgalom, melyet a budapesti tőzsde felől, nagyon kevés, nagyon csekély, a tőzsdekörök évek óta elszegényedtek. (Ellentmondás balfelől.) még pedig azért, mert a tőzsdeforgalom összefüggésben áll az ország gazdasági életével. Ott, ahol egy országnak gazdasági élete föllendülésben van, ahol a tőke mozog, ahol az alkotás törekvése megvan, ahol az emberek új meg új munkához fognak, ahol a nép teljes erővel nyul minden eszközöz arra, hogy gazdasági viszonyai javuljanak, ott látjuk a tőzsde virágzását. De ott, hol tesped az egész gazdasági élet, ahol majdnem mindenki érzi mindennap, hogy visszaesés van, gazdasági és vagyoni visszaesés, ott első sorban érezzük és látjuk ezeknek a hatásait a tőzsden. Mert a tőzsde nem egy külön test, nem exterritorialis hely, hanem összefüggésben és szerves kapcsolatban áll az egész gazdasági élettel. Hogy ez így van, erről meggyőződhetnek minden pillanatban, ha meglekintik a mostani forgalmat a tőzsden. Helytelen tehát, amit Rakovszky mondott, hogy ott nagy töke halmozódott össze, hogy ott néhány év alatt 154 milliót nyertek a Pester Lloyd kimutatása szerint.

Rakovszky István: A Pester Lloyd csak érti?

Weiss Berthold: De hiszen az értékpapírok, melyek a tőzsden jegyeztenek, nem a tőzsdeembe-

rek birtokában vannak; például a hazai takarékpénztárak részvényei, egyes embereknek, magánosoknak, alapoknak részvényei. A járadék pl. nem a tőzsdén van, hanem részletekben fel van osztva, egyesek között.

Rakovszky István: De a spekuláció az ott folyik!

Weisz Berthold: Hát pl. ha egy káptalan 200 ezer forint járadékot vásárol, azt letezi a pénztárra és annak értéke akkor emelkedik, nem mondhatjuk, hogy ezt a tőzsdékönység nyerte spekulációból tette, hanem tette a tőke tisztességes elhelyezésének szándékával és ha annak az értéke emelkedik, ez nem tekinthető tőkespekulációnak. Ott a tőzsdén ennek a 154 millió forintnak alig van nyoma. Arra nézve, hogy sem a mozgó tőke, sem azon körök, amelyek nagyiparral vagy általában iparral foglalkoznak, sem a tőzsdé nem vonta ki magát az adózási kötelezettség alól, felhozza, hogy míg 1870-ben a földadó összege 68 millió koronát — 34 millió forintot — tett ki, a jövedelmi adónak, amely a kereseti adó által pótolható, összebevétele 14 millió korona — 7,150,000 forint — volt, ma a harmadosztályú kereseti adó eredménye, amely főképpen terhel a kereskedelmi és ipari foglalkozásokat, 58 millió koronára emelkedett, míg a földadó 66 millió koronánál állapodott meg. Budapest eddigelő nem volt képes nagyon kifejelesíteni tőzsdé-életét és ha mi a tőzsdéforgalmi adó tételét illetőleg tülzásba mennénk, annak egyetlen egy eredménye lehet: hogy azazal teljesen tönkretennék a budapesti tőzsdét, a budapesti forgalmat és azt Bécsbe terelnék. E tekintetben helyesen járt el a kormány, amídon mérsékelt alpból, mérsékelt tételből indult ki, amely teljesen arányban van a bécsi tétélekkel. Végre is akkor, amídon valaki gyanú, nem időszerű, ha nagy terheket raknak rá, hanem ha Budapest a tőzsdé forgalom fejlődni fog, akkor majd mindenki, aki tőzsdéügylettelekkel foglalkozik, szívesen fog ahhoz hozzájárulni, hogy az adótétel emeltesse. És pedig azért, mert nem fizetik az adót a tőzsdélatogatók a maguk zsebéből, hanem áthárítás után átmev azokra, akik kényszerítve vannak, vagy olyan helyzetben vannak, hogy nagy vagy kis tőkéjüket tőzsdéi értékekben helyezik el. Mindezeknél fogva világos, hogy a tőzsdéi forgalmi adó sem nem liberális, sem nem reakcionárius jellegű, hanem az adórendszer kiegészítésének egyszerű módja.

Könnyű dolog a tőzsdére minden rosszat ráfogni. A tőzsdének kérdésénél azonban egy sajátos körülmény forog fenn, tudniillik az, hogy mindenki azt gondolja, hogy az, aki a tőzsdén ügyletet köt, nyer. Pedig bizony sokan veszítenek és hozzá sokszor igen nagy összegeket.

A tőzsdé olyan intézmény, amelyre minden oly államnak szüksége van, amely azt akarja, hogy a kereskedelem nagy nemzetközi forgalmában helyt állhasson. Európában, vagy bármely világörésben mindenütt vannak tőzsdék. Tehát a tőzsdéket agyonfűni egyáltalában nem lehet. Sőt azok az áramlatok, amelyek odairányulnak, hogy agyon legyen ütve a nagy tőke, a nagyipar, a nagykereskedelem, a kis kereskedelem, agyon legyen ütve a tőzsdé, oly fölfogásokat juttatnak kifejezésre, melyekkel a mostani gazdasági rendszerek mellett állami gazdaságot vezetni nem lehet. Mert ezek olyan szükséges és nélkülözhetetlen tényezők, hogy abban a pillanatban, midőn egyes irányoknak a reménye, vagy a kívánsága megvalósulna, hogy mindezen gazdasági intézmények és eszközök agyon legyen ütve, nem ezek mennének tönkre, hanem az az állam, ahol ez megtörténik. Csak az ösztöretől, egységes eljárás a gazdasági kérdésekben vezethet bennünket oda, hogy Magyarország nagyvonalú viszonyai megjavuljanak és felvirágozzanak.

Igaz, hogy a tőzsdének is vannak kinövései, mint más emberi intézménynek, de miért követelik, hogy egyedül a tőzsdé legyen mentve ezektől? A budapesti tőzsdén az utolsó években oly intézkedések történtek, hogy az a legelősebb irányban fejlődik és a tőzsdé minden tekintetben át van hatva kötelezettségeitől.

Sem Rakovszky, sem Barta Ödön javaslatát nem fogadják el, ellenben elfogadják a törvényjavaslatot abban a tudatban, hogy ezzel új adótorrás nyílik az állam részére és ha óvatosan kezeljük, a kereskedelem nem fog ezáltal megbénítani. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Polányi Géza Weisz Bertholdnak a következő kúplával felel:

In Paris wohnen auch Franzosen,
Es gibt auch zerrissene Hosen,
Eine böhmische Köchin ist kein Klavier,
Das ist sicher, wie zweimal zwei ist vier.

Förster Ottó: Haza mehet zongorázni!

Polányi Géza: Csalás és hamis játék, a mit a bűrzen naponként látni lehet. Nagyjában egyetért Bartaival, elfogadják Rakovszky fejtegetéseit is, de azért tiltakozik az ellen, hogy a néppárt a törvényjavaslat apaságát magának akarja vindikálni. A függetlenségi- és 48-as párt rég óta küzd már ezért. Nincs igaza Bartaának abban, hogy a kormánynak nem kötelessége a hangulatokkal számolni. Ellenkezőleg, a parlament elve, hogy a közhangulatot is kell figyelemre méltassza. Óriási vagyon-elutkolás folyik a városban. Maga is csodálkozik, hogy mily előkelő hájra került a virilitás sorában. Persze, mert a virilita nevsorban nincsenek képviselve az értékpapír-tuladonosok. A míg a tőke így kevés adót fizet, az ingatlanra csak 4½ percent átlutalási illetéket rónak és 18 átlutalással a földbirtok egész értéke az állam pénztárába folyik.

Ez a törvényjavaslat se adó, se bélyeg, se illeték, csak valamely rom. Ha a sors rámeri a keserű terhet, hogy a jövő országgyűlésnek is tagja lesz, minden erejéből igyekezni fog, hogy azt novelláris

utón megjavítsák. Sürgöti a kötegykényszeret, melylyel egyedül lehet megakadályozni az *in sich* ütleteket. Nem tudja, ismeri-e a pénzügyminiszter e szót: *breite*?

Lukács László pénzügyminiszter: Mi az?
Rakovszky István: Miféle tolvajnyelven van e szó?

Polányi Géza: Dicsőreos dolog, hogy a pénzügyminiszter beismeri, hogy nem ismeri e szót, de kiáltja el valaki a szabadelvű klub plénumában: *breite* és azt hiszi, hogy senki sem fog jelentkezni, a ki e szót nem ismeri. A breite nem egyéb csalásnál. A bizományos *in sich* játszik s a kommittens azt hiszi, hogy a tőzsdén spekulál. Midőn 1870-ben a tőzsdébiróság intézményét törvény útján megállapították, akkor a börtönök megígérték, hogy a bíróság felerészét mezőgazdákól fogják összeállítani. És a vége mégis az lett, hogy abba kizárólag börtönöket választottak be, míg a gazdának lehetetlenné teszik, hogy a bíróság tagja legyen. De akkor ne csodálkozzék senki, hogy a bíróságnak felekezeti stigma van és a börtö elleni támadás is oly formában nyer kifejezést. A törvényjavaslatot, hibái ellenére elfogadják.

Szünet után

(Gazdasági törvényjavaslat.)

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter: Kéri a Házát, hogy a néhány nap el benyújtott két törvényjavaslatot: a termelők és a dohánykertészek közötti jogviszonyok szabályozásáról és az erdőmunkásokról szólót utasítsa az igazságügyi bizottsághoz is. Benyújtja a *birtokos s a gazdasági közötti jogviszonyok szabályozásáról* szóló törvényjavaslatot. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

(Jelentés.)

Frideczky Timót előadó benyújtja az államháztartás utolsó negyedének eredményéről szóló bizottsági jelentést.

Elnök: Következik a

napirend folytatása.

Páder Rezső azzal kezd, hogy nem felekezeti elfogultság vagy osztálygyűlölet vezeti őt, ha örömet fejezi ki a törvényjavaslat fölött, csupán a nép érdekében érvényesüléseket üdvözlő azt. Kifogásolja, hogy az adó kiterjesztése nem igazságos és nincs arányban a vagyoni erővel. Azt nem elégszik meg vele, hanem feladatának forja tekinteni, hogy az egész börtö reformálását továbbra is követelje. Ki kell szorítani a börtörel a szédélgést és szigorúan meg kell torolni azon visszaéléseket, melyeket a nép rovására elkövetnek. Rakovszky határozati javaslatát elfogadja és a maga részéről a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Utasítatik a kormány, hogy az értékpapír-adó behozatalára vonatkozó törvényjavaslatába illeszse be a *kötegykényszerre* vonatkozó törvényjavaslatot.

Elnök a vitát bezárja.

Lukács László pénzügyminiszter: A részleteket későbbre, a részletes tárgyalás idejére hagyja, most csak egyes megjegyzésekre kíván reflektálni.

Bartaának azt feleli, hogy nem képes az ő eszmemenetét követni, mert hiszen ő általánosságban elfogadja a javaslatot, csak azért, hogy aztán a részletekben megtagadhassa annak elfogadását (Derült-ség jobbfelől); szemrehányást tesz, hogy akkor, amikor kedvezőbbek voltak a tőzsdéi viszonyok, nem terjesztették be a javaslatot, ennek dacára most elhalasztási indítványt tesz, vagyis azt tartaná helyesnek, ha most újabb elhalasztatónk. Nem akarja elfogadni ezt a törvényjavaslatot, mert nincs kellő statisztikai materialálval felszerelve; pedig ha fel volna szerelve, valószínű, hogy akkor még több statisztikai anyagot kívánna, hogy minden kérdés ilusztraíva legyen. (Derült-ség jobbfelől.)

Azokban figyelemzettli arra, hogy nincs megengedve az, hogy egy miniszternek bizonyos nyilatkozata, egy mellékes körülményre való utalás úgy állítassék oda, mint főindoka e törvényjavaslat megalkotásának. Mert Barta a pénzügyi bizottságban el-ejtett egy nyilatkozatot, melyet a miniszter mellékesen tett, midőn küzdött a tíz filléres tétel leszállítása ellen és azt talála mondani, hogy ezzel még inkább tap adatik annak a különben is veszélyes és káros küzdelemnek, mely a tőzsdé ellen folyik, míg ha meghagyatuk az eredeti tétel, ez az agitáció kisebb mérvet fog ölteni; ezt az ártatlan nyilatkozatot, mely különben nem is helytelen, s annak intencióját Barta félremagyarázza s azt mondja, hogy ez az egyedül indoka volt a kormánynak, amiért a törvényjavaslatot beteszettette. Miután az illetékek kisebbitése a spekulációt csak olmozdítja, miután az az ingatlanoknak egyik kézzől a másikra való átmenetét könnyítene, Barta határozati javaslatát nem fogadja el. Ami a díj-ügyletet illeti, azt mondja Polányi, hogy ezek ki fogják vonni magukat a megadótatás alól, ha abandonáltatnak. Hat éppen azért foglaltatik az a megszorítás a törvényjavaslatban, hogy csak akkor adómentes a díj-ügylet, ha az abandonálás ugyanazon napon történik meg. Ha később történik meg, akkor természetesen a megadótatott ügyletek közé fog tartozni. Ami a fűmél tőzsdét illeti, ott létesült ugyan egy tőzsdé, de miután tőzsdéket felállítani lehet ugyan rendeltélig, azonban életet onteni belejük kormányintézkedésekkel alig lehet, az ottani tőzsdé bizony mindaddig nem igen mutat valami öröndetes lendületet. Rakovszky abból az alaptételből indult ki, miszerint az értékpapírral vagy tőzsdéadó behozatala nem reakcionárius intézkedés. Tökéletesen egyetért vele. Reakcionárius intézkedéseknek javaslatba hozatala nem illeszthető be azon program keretében, amelynek alapján a jelen kormány áll. Azonban a tőzsdéadó behozatala csak addig nem reakcionárius intézkedés, a míg el nem

téveszti azt a természetzerű feladatot, amelynek megoldására hivatta van, míg ha annak intézkedéseiben tulhajtásokba és tülzásokba megyünk, akkor az igenis veszedelmes és káros reakcionárius intézkedéssé válik.

Felhozott itt, hogy micsoda szociálpolitikai jelentősége van ennek a törvényjavaslatnak. Ha valaki a szociálpolitikai momentumokat abban keresi, hogy ezzel az adótörvényjavaslattal a tőzsdét megreformáljuk, annak netán létező kinövéseit lenyessük, az emberek megjavítsuk, hibáikat korrigáljuk, akkor bizonyára ezzel a törvényjavaslatl ilyen eredményeket nem fogunk elérni, mert az sem nem feladata, sem célja egy ilyen törvényjavaslatnak. Mindamellott a szociálpolitikai momentum még sem hiányzik ebből a javaslatból.

Kifogásolták, hogy a javaslat nem vonja be az áruforgalmat is a megadótatás körébe. Sokáig tanácskoztunk és gondolkodtunk azon, vajjon indokolt volna-e az áruforgalmat is megadótatni? És éppen a mi speciális viszonyunkra való tekintettel arra az eredményre jutottunk, hogy ha talán nem is minden tekintetben kifogástalan ez az eljárás, de egészen vége mégis helyesebb, ha az áruforgalmat ez alkalommal figyelmen kívül hagyjuk.

Felhozta, hogy az adókulcs alacsony és hogy ennek következtében azok a finánciális várakozások, amelyek a törvényjavaslathoz köve vannak, nem fognak teljesedni. Tagadhatatlan, hogy az az adótétel, melyet itt proponálunk, sokkal csekélyebb, mint akár a francia, akár a nemet adótétel. De hiszen mi nem is hasonlítatjuk a mi viszonyainkat azon államok viszonyaihoz. Távól vagyunk attól a vagyonosságtól és a mi börténk igen csekély fogalmu ahhoz képest, amilyen azon hatalmas és vagyonos államoké. Ami a finánciális eredményt illeti, nem vonja kétségbe, hogy az, amit a költségvetésbe prelinálunk, nem fog be-következni. Mert fájdalom, mióta a prelinarét összeállították, azóta is tetemesen csökkent a börtéi forgalom.

Ami a kötegykényszeret illeti, ennek egyedüli célja nem lehet más, mint az, hogy biztossásk az államnak, hogy az az adó, amely ki van vetve, amely fizetendő, tényleg be is fog fizetelni, lehetetlenné tegyék tehát a kibúvást a megadótatás alól. Ez tökéletesebb forma és ha az itteni szokások és megállapodott viszonyok ezzel nem alterátatnának tulajsgosan, nem is vonakodott volna ezt az intézkedést proponálni. De éppen azért, mert nem akarja a létező viszonyokat tulajsgos mértékben felzavarni, megelégedett azzal, hogy igen szigorú büntetéseket vett fel a törvénybe és ezeknek a szigorú büntetéseknél meglesz ugyanaz a hatásuk, amennyiben csekély igen kedvéért senki sem teszi ki magát azoknak az igazán szigorú büntetéseknél, amelyek a törvényben minden visszaélése esetére meg vannak állapítva.

A leszámolási kényszer szintén oly kérdés, amely megfontolás tárgya volt is, de ez még sokkal nagyobb mérvű változásokat involvál, mint a kötegykényszer. A perelhetőség kérdése nagyon kényes kérdés, amely körül pro és kontra igen erős viták folytak, és a gyakorlati a mellett döntött, hogy a perelhetőség megvonása végeredményben sokkal rosszabb, mint az ellenkező. (Helyeslés a jobb- és baloldalon.)

Gyakorlatilag ezt a kérdést e törvényjavaslat keretében semmi esetre sem lenet megoldani. Ez egy processuális kérdés, amelyhez a pénzügyminiszternek semmi joga és semmi köze nincs. Ha vannak a tőzsdének kinövései, visszasszájja, a kereskedelmi és igazságügyi miniszterek, kiknek jogköréhez tartozik e kérdések szabályozása, meg fogják tenni a kezdeményezést.

Nem fogadja el a benyújtott határozati javaslatokat.

Elnök: Következik két határozati javaslat a zárszó, de az idő előrehaladottsága miatt holnapra marad.

Az ülés délután 2 órakor végződik.

BELFÖLD.

Széll Kálmánnál. Mint félhivatalosan jelentik, **Széll Kálmán** miniszterelnök ma délelőtt **Koerber** osztrák miniszterelnök és később **Goluchowski** külügyminiszter látogatását fogadta. Parlament körökben úgy hírlak, hogy a két miniszterelnök a parlamentek elé terjesztendő kvótajavaslat dolgában tanácskoztak. Az osztrák miniszterelnök ma este visszautazott Bécsbe, ahová pénzügyminisztere dr. **Böhm-Bawerk** már ma reggel meg is érkezett.

Törvényjavaslat a gazdasági tevékről. A képviselőház mai ülésén nyújtotta be **Darányi Ignác** földművelésügyi miniszter: *A birtokos és a gazdasági közötti jogviszonyok szabályozásáról* szóló törvényjavaslatot. Szükséges e viszony szabályozása úgy az okserű gazdálkodásnak, valamint a birtokosoknak érdekében, hogy egyrészlő a gazdaság okserű vite-lének követelményei, másrészlő a gazdasági tevékről méltányos igényei kielégíthessenek. A javaslat mindenekelőtt meghatározta, hogy ki tekinthető gazdasátnak; nincs tekintettel az alaki képesítésre, hanem elismer mindenkit, aki gazdasági teendőket teljesít. De azért különbséget tesz ok-loveles és közönséges gazdasátszek között, hogy — mint a megokolás mondja — e réven is ser-kenisse a gazdasági pályára lépőket az elméleti képzettség elsajátítására. A javaslat aztán mezo-

állapítja a gazdasági jogkörét, szól a szolgálati szerződés feltételeinek a felek szabad egyezkedése szerint való megállapításáról, a gazdasági szolgálatok egymás iránt való kötelezettségeiről, a felmondási időről, a szolgálati bizonyítványról és végül az állami gazdaságokban alkalmazott gazdaságvezetőkről. Igen fontos rendelkezést tartalmaz a javaslat 24-ik §-a, amely kimondja, hogy okleveles gazdaságvezetők csak az a magyar állampolgár tekinthető, akinek valamely hazai gazdasági főiskola vagy gazdasági tanintézet által kiállított (bonosított) oklevele vagy vég bizonyítványa van. A javaslat 25-ik szakasza, amely tulajdonképpen a legtöbb nézeteltérésre adott alkalmat az e kérdésben a miniszter kezdeményezésére tartott ankétén, így szól:

A törvényhatóságok, a községek, egyházi testületek és egyházi személyek mint ilyenek, a község és magán alapítványok és hitbizományok, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, valamint az említett birtokoknak tulajdonát képező gazdaságok bérleti, az ezen törvény életbe léptét követő ötödik évtől kezdve, azon gazdaságaikban, amelyek után legalább három ezer korona állami földadó fizetetik: gazdaságként csak okleveles gazdaságvezető alkalmazhatók.

Ha a kötelezett birtokok hiteles adataikkal igazolja azt, hogy szobán levő gazdaságai rendszerint jövedelmével szemben, az okleveles gazdaságvezető alkalmazásával járó kiadás aránytalan megterhelést képezne: vagy ha egyéb rendkívüli méltánylást érdemlő körülmények fenn, — a közigazgatási bizottság és a gazdasági egyesület illetőleg a mezőgazdasági bizottság meghallgatásával, a földmivelésiügyi miniszter az ezen § első bekezdésében megállapított kötelezettség alól azon gazdaságra nézve felmentést adhat.

Azok, akik a megállapított minősítéssel nem bírnak ugyan, de az ezen § első bekezdésében megjelölt időpontban tényleg gazdasági teendőket teljesítenek, ugyanazon birtokos által továbbra is alkalmazhatók.

A szakirodalom vagy a gyakorlat terén kiűnt egyéneknek a közigazgatási bizottság és a gazdasági egyesület illetőleg a mezőgazdasági bizottság meghallgatásával az alaki képesítés hiánya alól a földmivelésiügyi miniszter felmentést adhat.

A 28-ik szakasz kimondja, hogy a javaslatnak a birtokosra vonatkozó rendelkezései a bérletre is kiterjednek.

A földmivelésiügyi miniszter híven folytatja a javaslatot benyújtásával eddigi nagyszabású és üdvös gazdasági akcióit s amidőn minden érdek kellő megfontalmazása mellett szabályozza a birtokosok és a gazdaságvezetők jogviszonyait, rendelkezései által hozzájárul ahhoz is, hogy a magyar gazdasági kar helyzetének megfelelő biztosítása után, még fokozottabb odaadással teljesítse nagyfontosságú gazdasági és társadalmi hivatását.

A képviselőház munkarendje. Darányi Ignác földmivelésiügyi miniszter ma a Ház elé terjesztette a gazdaságvezetők vonatkozó javaslatot. Ez a törvényjavaslat azonban, mint félhivatalosan jelentik, már csak a delegáció tárgyalásai után kerül napirendre, valaminthogy csak a delegáció után fogja a Ház tárgyalni a megrendelések gyűjtéséről, az 1899. XV. törvények 98. §-ának kiterjesztéséről, a magyar-román határvonalon felállított határjelekről és az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló javaslatokat is. Eddig ugyanis irányadó tényezőknek az a terve, hogy a képviselőház a tőzsdeadóra és a budapesti út zalogházra vonatkozó javaslatok elintézése után a delegáció működése alatt rövidebb szünetet fog tartani.

Államháztartásunk 1868-tól 1897-ig. Érdekes tanulmány az a jelentés, amelylyel a szárszámadási bizottság Benke Gyula előadása nyomán az 1898-tól 1897-ig terjedő harminc évi államháztartásunk eredményeiről az országgyűlésnek beszámolt. Számszerű adatokkal kimutatja az a jelentés, hogy az a harminc év a nemzeti életképességének nehéz próbája volt. Ez adatok hiú képét adják egész államháztartásunk történelmi fejlődésének, kezdve az újabb alkotmányos berendezés első idejétől egész a közelmult napokig. A nemzet jövőjét biztosító intézmények létesítése és fenntartása mindjárt az alkotmány helyreállítása után óriási követeléseket állított a nemzet áldozatkészsége elé s a későbbi években is az állami szükségletnek állandóan növekvő irányával találkoznak. Mind ez áldozataink gyümölcsét csak a jövőtől várhatjuk igazán.

Sorra vévén az államkormányzat egyes ágait, arra az eredményre jut a jelentés, hogy a szükséglet minden irányban nőttön nő, több irányban pedig az eredetnek tízszeresére is emelkedett. Így a belügyi kormányzat szükséglete 9—10 millió forintról 15 millió forintra, a kereskedelemügyi tárcza szükséglete, ide nem értve a közutak fenntartását 2—4 millió forintra, a földmivelésiügyi minisztérium szükséglete ugyancsak 1/2 millió forintról 3 1/2 millió

forintra, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium szükséglete 1 millió forintról 10 millió forintra, Horvát-Szlavonországot belügyhatóságai szükséglete 2 millió forintról 7—9 millió forintra és az állam nyugdíjterhe közel 3 millió forintról 9 1/2 millió forintra emelkedett. Az államháztartás összes tiszta költségei évi 111 millió forintról évi 261 millió forintra szaporodtak. Ennek a nagy szükségletnek megfelelő fedezetet is kellett teremteni. Legelsőbb jövedelmi forrása az államnak az egész idő alatt az egyenes adók voltak, 1868-ban még 58 millió forint tiszta bevétellel, míg 1897-ben a jövedelem már meghaladta a 108 1/2 millió forintot. A fogyasztási adóvédővel 12—13 millió forintról 77 millióra növekedett. Igen jelentékeny jövedelmi forrás a bérlet, jogilletékek és díjak, amennyiben tiszta jövedelem e cimeken 10 1/2 millió forintról 38—39 millió forintra emelkedett. Ugyancsak állandó emelkedés mutatkozik a dohányjövédelménél is, amely cimen a tiszta jövedelem 1876-ig 14—15 millió körül forgott, 1897-ben azonban már a 30 millió forintot meghaladta. A vasutaji fejlődése mindjárt az alkotmány helyreállítása után indult meg. Ettől az időtől kezdve az állami vasutak fokozatos építésével és más, már létező vasutak megváltásával az egész országra kiterjedő hatalmas hálózat létesült, mely az államra néz e pénzügyileg is igen fontos tényezővé vált. Ugyanis míg: 1877-ben a bevétel 26-04 millió forint, a kiadás 14-46 millió forint és a felesleg 15-58 millió forintot tett, addig 1897. évben a bevétel 94-748 millió forint, a kiadás 60-691 millió forint és a felesleg 34-057 millió forintra szaporodott. — Állami adósságaink az egész 30 év alatt következetesen emelkedtek: 1868-ban 268 millió forintot tettek, az 1897. év végén pedig meghaladják a 2000 millió forintot.

Végül konstatálja a jelentés, hogy az eddig elért pénzügyi eredményben és azokban a nagy feladatokban, melyeket az alkotmány helyreállítása óta sikerrel megoldottunk, további haladásunk alapján bírnak. A mult küzdés képe azonban sokkal komolyabb, semhogy a haladás jó reménye mellett is állandóan óvatosságra ne intene, mert az éveknek hosszu sora kellett ahhoz, hogy államháztartásunk terén meg tudtuk teremteni az egyensúlyt. Ezt az egyensúlyt minden áron fenn kell tartanunk. Ez legyen az alap — ugymond a jelentés — amelyre további fejlődésünk feltételeit építjük.

A Vaskapu ügye. A tárgyalások, melyek az Alduna-hajózási ügyekhez kapcsolódó ügyekben külügyminisztériumunk és a román kormány között folyt, mint a *Kel. Ért.*-nek állítólag megbízható forrásból jelentik, teljesen megakadtak. A magyar kormány ugyanis ragaszkodik ahhoz az elvi álláspontjához, hogy Magyarországnak joga van nemcsak hajózási ügyeket szedni, de azokat meg is állapítani, míg a román kormány felfogása szerint erre a parti államok együttesen vannak hivatva. Ezt a felfogást az orosz kormány is támogatja. Hír szerint a román kormány a tárgyalások sikertelensége miatt a berlini szerződést aláírt összes hatalmakhoz jegyzéket fog intézni.

Előléptetés. A király a fumei kormányzó-ságnál alkalmazott dr. gróf Wickenburg István, osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárt osztálytanácsossá, és ugyanott dr. Dietrich Adolf miniszteri fogalmazót segédtitkárrá nevezte ki.

A parlamenti békebarátok.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 15.

Tegnap délután 5 órakor a képviselőházban gróf Apponyi Albert elnöke mellett az interparlamentaris konferencia magyar csoportja ülést tartott, melyen jelen voltak: Széll Kálmán miniszterelnök, Perczel Dezső a képviselőház elnöke, gróf Szapáry Gyula, Berzeviczy Albert, Jókai Mór, Klobuszitz János, Ernusz Kelemen, Ghyozs Béla, Mohay Sándor, Vészi József, Neményi Ambrus, gróf Teleki Sándor, Werner Gyula, László Mihály, Fassie Tódor, Bogdanovics Lucian püspök, Hortoványi József, Pármándy Dénes, Visontai Soma, báró Harkányi Frigyes, Pulezky Agost, Láng Lajos, Putnok Mór és Asbóth János.

Gróf Apponyi elnök bejelent az országos sajtó-csoport megalkulását s felolvastatja annak átiratát, melyben kézséges csatlakozását jelenti be. Hasonlóképp a vidéki lapírók országos szövetsége is csatlakozását jelentette ki. Azután az elnök jelentést tett a legutóbb Brüsszelben megtartott interparlamentaris végrehajtóbizottság üléséről, ahol nagy örömmel fogadták a sajtó nemzetközi közreműködésére vonatkozó tervet, valamint elismerésüket fejezték ki a magyar sajtónak gyors megalkulásáért. A párisi naggyűlés napjait július 31-ikét állapították meg a jelzett értekezletre. Ezen a kongresszus napirendjére már eleve a következő kérdések tűztek ki:

1. A házáli határozatok kiegészítéseiképp a nemzetközi bíróságoknak bizonyos esetekben kötelezővé tétele; továbbá a nemzetközi bíróságok szervezetének végleges megalkotása, s ezzel szorosan összefüggő kérdések tárgyalása. Előadónál Bernsart, a belga képviselőház elnöke választottja maz.

2. Berzeviczy Albert következő javaslata: „Az interparlamentaris konferencia felhívja az egyes parlamenti csoportokat, hogy lehetőleg évenként a külügyi költségvetés tárgyalását megelőzőleg tanácskozássra gyűljenek össze s kormányait a házáli békekonferencia megállapodásainak, különösen az állandó nemzetközi választott bíróságra vonatkozó megállapodásoknak végrehajtására buzdítsák és e tekintetben ellenőrizzék; ugy szintén odafigyessanak, hogy minél több államok által kötött szerződésbe vétessék fel az állandó választott bíróság igénybevételeire vonatkozó utasítás és hogy nemzetközi összehangolások esetében a házáli határozatok 27. §-ának alkalmazása el ne mulasztassék.” E javaslat előadója Vicomte de La Batut.

3. A semleges államok nemzetközi helyzetének megállapítása. E kérdésről egy naggyűlést a tanulmányt terjesztő elő a budapesti 1896-iki konferencián Hieronymi Károly. Előadója a kérdésnek Descamps szenátor, a Löweni országgyűlésen a nemzetközi jog tanára, aki e kérdéssel már több kötetet írt.

4. A nemzetközileg szerveződő nagy sajtószövetség létesítése gróf Apponyi Albert eszméje és kezdeményezése alapján. Az előadót tiszteleg jogalkalmazó gróf Apponyi Albertre bízta a brüsszeli nemzetközi értekezlet, amit annak idején Apponyi el is fogadott.

Pármándy Dénes ezután előadja, hogy kíváncs, miképp a párisi naggyűlésen a magyar csoport minél nagyobb számmal jelenjen meg; kíváncs, hogy különvont vigye a magyar csoportot, mivel értesülése szerint Párisban a magyar csoportot már érkezésekor óhajtanak üdvözölni.

Az interparlamentaris tagok egy hónapra érvényes szabadjegyet kapnak Franciaország összes vasutvonalaira s valószínűleg az őket kísérő családtagok is féljegy-kedvezményben részesülhetnek. Mind a részletekről különben rövid idő múlva pozitív felvilágosítást fognak kapni az érdeklődők.

Berzeviczy Albert indítványára a csoport gróf Apponyi Albertnek és Pármándy Dénesnek köszönetét fejezte ki jelentőségeltjes és buzgó közreműködésükért.

Berzeviczy Albert, Asbóth János, Ernusz Kelemen, Visontai Soma és az elnök felszólalása után határozatilag kimondták, hogy azon lesznek, hogy az interparlamentaris szempontok és érdekek úgy a delegációban, mint a képviselőházban gyakorlatilag is érvényesíthetessenek.

A párisi konferencián résztvevőket felkéri, hogy ebbeli elhatározásukat június hó 15-éig a csoport titkárnál, Desseuffy Arisztidnél (képviselőház) jelentsek be.

KÜLFÖLD.

A háború.

Budapest, május 15.

Az újabb jelentések szerint az oranjei kormány székhelyét Kroonstad elfoglalása után nem Lindleybe, hanem Heilbronnba tették át. A Kroonstadtól északnyugatra eső s legfőkébb 700 lakost számláló helységet 18 angol mérföldes szárményvasut kapcsolja a kroonstad-Pretoriai vasutvonalhoz. A kapcsoló pont Kroonstadtól ötven angol mérföldnyire van. Az egész távolság Kroonstadtól Heilbronnig három napi menetelést tesz ki, s így Steyn elnök aligha mihamarabb kénytelen nem lesz székhelyét tovább vinni.

Buller tábornok ezalatt hátrálásra kényszerítette a Helpmarnak és Pameroyán állott boerokat, megvette a biggarsbergi hadállást és elfoglalta Dundee-Natalban tehát épp oly teljes a boerok deroutja, mint Oranjeban.

A mai tudósítások a következők:

London, május 15.

A Reuter-ügynökség jelenti Branddriftből (Tabaneutól keletre) 13-iki kelettel: A ladybrandi kerület teljesen megtisztult az ellenségtől, amely elhagyta Fequatlingsneeket és most Lindley közelében van.

London, május 15.

Buller tábornok jelenti Kempfarmból mai kelettel: Elfoglaltuk Dundee, 1500 boer tegnap Glencoe felé vonult.

London, május 15.

A Reuter-ügynökség jelenti Kroonstadból tegnapi kelettel: Ideérkezett jelentések szerint a boerok egész haderejét a Val folyónál vonják össze. Az ellenség elhagyta a Biggars-hegységben és a déli és nyugati határon elfoglalt hadállást. Azt hiszik, hogy a Val folyónál legfőkébb 2000 oranjei boer fog harcolni a transvaalakkal. A vasutat Kroonstadig valószínűleg helyreállítják összerögzítik. Az élemezés rendszeres. A csapatok és a lovak teljes adagokat kapnak. A csapatok egészségi állapota kitűnő.

Brüsszel, május 15.

Egy pretoriai távirat szerint Botha fővezér további ellentállás nélkül ki fog vonulni csapa-

taival Oranje-államból, sőt *Heilbronn*-t, az új székvárost is feladja és egész haderejével a *Val völgyét* fogja védelmezni, amely *Johannisburg*-tól *Pretóriáig* az egész vonalat dominálja. *Natal*-ból már az összes csapatokat visszarendelte Botha.

Nem igaz az a híresztelés, hogy a boerok minden külföldi rákényszerítetnek a boer seregbe való belépésre.

London, május 15.

Buller tábornok a Biggars-hegyeken át való előnyomulását küldött kimerítő tudósításában jelenti, hogy mialatt ő a help-makaai uton át előrenyomult, az alatt *Botha* ezredes *Greytown*-ból és *Hildard* tábornok *Elandslaagte*-ből előre mentek. Ezek a hadműveletek május 11-től 14-ig tartottak. Az ellenség elhagyta az erősen körülzárt hadállásokat, miután csekély ellentállást fejtett ki. *Dundonald* tábornok tegnap megkezdte a boeroknak 3000 emberből álló főcsapatát, mely *Help-Makaaron* túl erős hadállásban volt. Azután a boerok visszavonultak, hír szerint *Laingenek* irányában. A *dunee-i szénbányák el vannak pusztítva*.

London, május 15.

A Reuter-ügynökség jelenti *Pretóriából* 12-iki kelettel: A boerok ma heves ágyúzással és puska-tűzzel megtámadták *Mafekinget*. A bennszülöttek városnegyedét egy gránát fölgynitotta s elhamvasztotta. A *Delagoa-öblön* keresztül való élelmiszérbehozatal eltiltása leginkább az angolokat fogja sújtan, mert az élelmiszereket első sorban a burgherek, azután a semleges hatalmak alattvalói között osztják szét s csak azután kerül a sor a foglyokra.

London, május 15.

A Reuter-ügynökség jelenti *Laurenzo-Marquez*-ből: Boer forrásból ideérkezett jelentések szerint a boerok múlt vasárnap bevették *Mafekingnek* a kafferek által lakott részét. Ejszaka azonban megtámadták őket és vasárnap észrevették, hogy be vannak kerítve. A boerok vesztesége 7 halott és 17 sebesült. Az angolok vesztesége állítólag súlyos.

Fokváros, május 15.

Eddigélő nem érkezett hivatalos megerősítése annak a hírek, hogy az a hadoszlop, amely *Mafeking* fölszábadására ment, *Vrijburgba* érkezett.

A fokvárosi dokkokban a szállítóhajókon alkalmazott munkások abbahagyták a munkát és nagyobb bért követelnek.

Lisszabon, május 15.

Hire jár, hogy *Krüger* elnök a *pretorai portugál követet* *Transvaal területének elhagyására* szólította fel.

New York, május 15.

A *Maasdam* gőzös, melyen a boer külön követ-ség tagjai jönnek, ma délelőtt az itteni kikötőbe érkezett.

Az osztrák helyzet. A csehekkel nem sikerült az egyezkedés. Holnapután ül össze újra a *Reichsrath* képviselőháza s a csehek már előre bejelentik arra a napra az obstrukció változtatlan folytatását. *Prágából* jelenti egy táviratunk, hogy a cseh-klub pártelnökeinek mai konferenciája elhatározta, hogy feltétlenül s az egész vonalon a legkíméletlenebbül fogják folytatni az obstrukciót. A képviselőház ilyen körülmények közepette képtelen lesz a kormány által beterjesztett törvényjavaslatokat letárgyalni. Sőt még az is bizonytalanul vált, hogy az ipartörvény novelláját tárgyalhatják, mert a csehek ujabban kijelentették, hogy még ezt a javaslatot sem veszik ki amaz előterjesztések közül, amelyek ellen az obstrukciót fenntartják.

Az orosz és Bulgáriában. *Paprikov* bolgár hadügyminiszter *Pétvárra* utazott s *Kobello* orosz államtanácsos *Szofia*-ba rándult ki néhány héttel ezelőtt. Ennek a párhuzamos utazásnak céljait firtatták a lapok s mindenféle, részben fantasztikus következtetést vontak le belőle. Most már nyilvánvaló, mi volt a sok utaztatás célja. Nyílt titok ugyanis, hogy a bolgár hadsereg a kiskaliberű orosz fegyvereket fogja megkapni, mert Oroszország 120 ezer darab fegyver és a megfelelő lövész szállítást nagyon kedvező fizetés mellett biztosította neki. Ezzel Bulgária hadügyminisztere Oroszországba való útjának egyik oldala világossá lett. Nyilvánvaló azonban *Kobello* államtanácsos útján az is, hogy az orosz segítség más téren nem ilyen kedvező Bulgáriára, s valószínű, hogy ezek inkább ígéretekre szorítkoznak s bizonyos francia pénzintézeteknél való közbenjárásra. A francia bankok ugyanis eddig még minden hitelt megtagadtak Bulgáriától. Ilyen körülmények közt bizonyos, hogy Oroszország nem is gondol arra, hogy a monarchiákkal való barátságos egyetértést Bulgária kedvéért megdöntse.

A lex-Heinze a német birodalmi gyűlésen. A német birodalmi gyűlésen a *lex-Heinze* ellen való harc már holnap megkezdődik, mert az ellenzők mindenképpen meg akarja akadályozni, hogy a javaslatot a csütörtöki ülés napirendjére tűzzék. A centumpárt elnöksége a párt minden egyes tagjának kötelességévé tette, hogy szerdától fogva minden ülésen jelen legyen. Az obstrukció biztosítva van azzal, hogy az ellenzők minduntalan új indítványokkal fog előállni, amelyeket a házszabályok értelmében tárgyalni kell.

HIREK.

Flirt a temetésen.

Kékruhás

hölgyek, kiket Munkácsy temetésén Erzsébet köruton a lapra figyelmeztettünk, kértnek ismerkedés lehetősége-e? Választ „Snájdig” címen a kiadóhivatal továbbít.

1940

Nem ennek a frívól kishirdetésnek az apropójából jut eszembe, hanem a Munkácsy Mihály temetése alatt jöttem rá arra, hogy nálunk lehetetlen a nemzeti gyász. Hiába rendezik akármicsoda zseniálisan, hiába szögeznek föl tízenkétezer méter fekete posztót oszlopra, falra, az utca számára éppen olyan látványosság a temetés, mint valami szép nászmenet. Gyalogönggtem a kordonon kívül azon a délutánon. Nehéz volt a szívem, újra kevesebb van egy nagy magyar emberrel, mindjárt hozzák s az alatt a gyalogjáról szélen nyüzsgött a tömeg. Az élelmesei kora ebédután kitétek a széküket az aszfalt szélére, az asszonyok magukkal vitték a kötéseiket, vagy a foltzásra szornit fehérholmit, a férfiak pedig pipáltak. Egy-egy ládat, létrát, locát négyen-öten őriztek, nehogy illetéktelen tolakodják a közlekedés és sehol még csak azt se hallottam, hogy: — szegény, pedig még élhetett volna. Végig a Köruton világos bluzos hölgyek könyökölték az ablakokban, a hátuk mögött urak — s vice versa és cukrot ropogtattak. Egy-egy utca torkolatánál pedig, ahol megrekedt a közlekedés, igazságszolgák káromkodtak.

Az utca és a nagyság között nincs semmi közösség minálunk. Külön-külön uton halad mind a kettő s mindenképpen szétválunk. Ha a művészen nagy nemzeti vonások vannak, valami igazi magyar zsenialitás, nincs hozzávaló magyar tömegünk, amely magáévá tegye az igazat. Különösen ez a cinikus, kegyér után szaladó, ideges és sok mindentől elemből összezerődött utca idegen neki. Ha pedig a művész kozmopolita, kitagadja a magyar gőg és a magyar sovínizmus, amely ragadós nyavalyát magába vesz minden idegen elem, első feltételül annak, hogy: — itt élne, halna kell. Így eshetik meg az, hogy nálunk egységesen, igazán Petőfit se értik — s ha őt nem, kit akkor? Senkit — és a Munkácsy temetésén mindenről esett szó, a zabról is, a talpfáról is, arról is, hogy vajon mennyit kereshetett a pemzivel a megboldogult, de a könnye talán éppen csak azoknak a hazafiaknak esordult ki érte, akik pár könnye-ceppe mindig hajlandók a nagy nyilvánosság előtt.

Egy szempont van a mindenféle magyar karakterben, amiben nagyok, kiesinyek egyesülnek édes mindnyájan. A politika. Azt értjük, de azt se egészen, csak addig, amig opponálni lehet. Ellenzéki politikus minden magyar. Utaztam néha főispán urakkal — s ő méltóságai éppen úgy szidták a kormányt, mint diákoromban a csizmadia, akinél bevártam, amíg megtalálta az egyetlen topánkámat. A képviselő urak mind ellenzékiek, a nép is az, tekintet nélkül arra, hogy hova szavaz, azt hiszem, hogy a miniszterelnök ur is önmagát szidja otthon, papucsban egy jó szívr mellett s valószínűnek tartom, hogy ő felsége a király is azt a kormányt szidja ma, amelyiket tegnap nevezett ki. Ebben az egy *fachban*

gyek vagyunk, tökéletesek, nagyszerűek. Tessék csak visszaemlékezni a Kossuth Lajos temetésére. Annak a tömegében nem beszéltek arról, hogy jó volna, ha a zsidó adót fizetne a börtén, meg hogy árvák várhatók, hanem árral folyt a könny. És nem használták föl az alkalmat kis szerelmi ügyletek megindítására találékonny ifjak, mint például ez a fenn idenyomtatott kishirdetés tanúsága szerint a Munkácsy temetésén megesett.

Milyen más lenne a helyzet, ha legalább a főrendiháznak tagja lett volna Munkácsy Mihály. Hogy legalább azt tudnók, hogy megszavazta-e az egyházpolitikai törvényjavaslatokat? Így azonban, hogy csak festett s mindig festett, nem tudhatja az ember, hogy micsoda is volt a politika.

(Th.)

Budapest, május 15.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Május 15-én új előzőre és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** *Topovics* Nikánor temesvári szerb püspök, kinek egyik lábát évek előtt amputáltak, ma hírtelen Berlinbe utazott, hogy ott újabb felépített fájdalmi ellen gyógyszerrel keresse.

— **Uj magyar nemes.** A király *Volant* András honvédszáza 'osnak és törvényes utódainak a magyar nemességet a „csajkázai” előnévvel adományozta.

— **A Lónyay-pár nyaralása.** Gróf *Lónyay* Elemér és neje ma reggel *Tiroból Bécsbe* érkeztek és nyílt kocsin rögtön *Kalksburgba* hajtottak, ahol a nyár egy részét tölteni fogják. Gróf *Lónyay* pompás szímben van. Csak a legszükségesebb szolgáltatásokat vitték magukkal s a lakásuk a lehető legegyszerűbben van beburkolva. Juliusban gróf *Lónyay* Elemér magyarországi birtokára fognak utazni s ott maradnak őszig. — *Dobozból* jelenti egy távirat, hogy *Erzsébet* főhercegnő ma délután *Laxenburgba* utazott.

— **Árpád sirja.** A hazafias kegyelet nem tud megnyugodni abban a gondolatban, hogy a honalapító fejedelem sirja ezeréves multunk ködébe vészett. Keressük ma is a régi lelkesedéssel Árpád sirját, úgy mint akkor, midőn szomorú trespeléből fölrazták a nemzetet dalnoki. A főváros minden esztendőben kap egy pár eszmét és ötletet, hogy merre kutassák a drága hamvakat, mert a hagyomány és irás egyértelműen vallják, hogy Óbuda határában temették el a honteremtő fejedelmet. A főváros régészeti bizottságának mai ülésén szóba került a hazafias lelkek ez idején s nyilatkozott a dologban a legilletékesebb szakférfi, *Hampel* József is. Azt mondta, hogy a tudományos kutatások bizonyossága szerint, egy bizonyos helyen vagy tájékon határozottan nem lehet keresni Árpád sirját. De viszont az sincs kizárva, hogy Budán van Árpád sirja s így esetről-esetre mindig szem előtt kell tartani az ásatások alkalmával a sir keresését. A bizottság ennél fogva azt javasolja, hogy külön ásatásokat ne rendezzenek a főváros részéről, hanem ha országos mozgalmat indítanak, az esetben a főváros is hozzájárul a munkálatokhoz és költségekhez.

— **A német trónörökös tisztí vizsgálja.** Tegnap egy bécsi távirat közölte, hogy a német trónörökös Münchenbe utazik, mert ő fogja képviselni *Vilmos* császárt a *cumberlandi hercegnő esküvőjén*. Most *Berlinből* írja tudósítónk, hogy a trónörökösnek a napokban lesz a tisztí vizsgálja s így szó sem lehet arról, hogy elutazék az esküvőre. A trónörökös az első gárda-ezred második századában szakaszvezető s a tisztí vizsga után is megmarad a gárda-ezrednél.

— **Lotz Károly lemondása.** A közoktatásügyi miniszter a párisi világkiállítás bíráló-bizottságába kinevezte *Lotz* Károly festőművészt, a mesteriskola igazgatóját. *Lotz* azonban egészségi állapotára való tekintetből a tisztségről lemondott.

— **Alapvizsgák az Egyetemen.** A jog- és államtudományi karon május 25-én reggel 8 órakor kezdődnek meg az alapvizsgák. Az egyes bizottságokat már elrendezték és a vizsgálatok részletes sorrendjét ma fűggesztette ki a jogi kar dékánja.

— **A Nemzeti Múzeum őrsi.** A közoktatásügyi miniszter dr. *Jankó* János nemzeti muzeumi segédőrt valóságos őrsi és *Gohl* Ödön muzeumi segédőrt segédőrré nevezte ki. A Nemzeti Múzeum tisztviselői közt, de minden körben, ahol méltányolni tudják a komoly tudományos törekvéseket, őszinte megelégedéssel fogadják a két fiatal tudós az előléptetést.

— **Natalia és Milán.** Évek óta ma történt először Belgrádban, hogy hivatalos istentisztelet volt *Natalia* királyné születése napjának öröme. Az istentiszteletet a szerb hivatalos lap is bejelentette, ahol *Natalia* királyné neve nem fordul elő, amióta Milán király megunva a párisi bohéméletet visszatért sokat zaklatott országába. Az istentiszteleten megjelent *Sándor* király az egész udvarral és — *Milán* király is. Augusztusban *Sándor* király Párisba utazik és ott találkozik anyjával, mi sem természetesebb tehát, mint hogy a szerb fővárosban biztosan veszik *Milán* és *Natalia* közeli kibékülését. Most már világossá lett, miért nevezték ki azt a *Novakovic* Sztójánt párisi követnek, aki *Natalia* királynénak legmegítettebb barátja. Beszéli, hogy mindez változatlan fog előidőzni Szerbia külpolitikájában, pedig csak annyi valószínű, hogy teljesebben van *Sándor* királynak az régi ohajtása, hogy szülei felelősek el az áltelt keserűségeket és béküljenek ki. *Milán* királyon nem is fog mulni a dolog, de komoly nehézségeket támaszthat a kibékülés elő *Nataliának* makacs természeté.

— **A kereskedelmi miniszter a munkaközvetítő-intézetben.** *Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter ma délelőtt meglátogatta a József-körút és Kissalérom-utca sarkán elhelyezett munkaközvetítő-intézetet. A miniszter kíséretében voltak *Vértesy* Kálmán és *Szerényi* József miniszteri tanácsosok, *Hollán* titkár és mások; a főváros képviselőiben *Halmos* János polgármester jelent meg, ott voltak továbbá *Radozsa* János országgyűlési képviselő a fővárosi bizottsági tag, mint az intézet vezetőségének elnöke, *Hüttl* Tivadar, *Fenyvessy* Adolf fővárosi bizottsági tagok stb. A kereskedelemügyi minisztert *Radozsa* János üdvözölte, felsorolva az eddigi munkálkodás jó eredményeit s kérte a miniszter s általában a kormány további támogatását. Kiemelte az intézet igazgatójának: *Lélay* Gusztáv nyugalmazott miniszteri tanácsosnak az intézmény életbeléptetése s fejlesztése érdekében tett kiváló érdemeit. Az üdvözlő beszédre a miniszter hosszabban válaszolt. Többek között a következőket mondta:

— Megvallo, hogy az az eredmény, amelyet fölolvastok s amelyet napról-napra én is figyelemmel kísérlek, azokra nézve, akik az új intézménnyel összekötött nehézségeket nem ismerik, kedvezőtlen benyomást lehet, mert ezek csak a két szélső számot nézik, hogy hányan kerestek munkát s hányat helyeztél el az intézet. Akik azonban ismerik egyrészt az új intézményeknek külföldön való fejlődését, másrészt saját viszonyainkat, azt fogják mondani, hogy nagyon kedvező és nagyon biztató eredmény, amit elérték. Azt tekintem, hogy mennyi nehézséggel s mennyi ellentétes érdekekkel küzd az intézet. Nagyon örülök, hogy a székesfőváros és a kereskedelmi kamara belátta törekvésem igaz voltát, s engem ebben kegyesen támogatott. Jelenleg éppen igen kedvezőtlenek a kereseti viszonyok s ez az oka, hogy aránylag kevés szolgálatot tehetünk, de meg vagyok róla győződve, hogy később tisztes, sőt százszoros szolgálatot fogunk tenni a szegény munkásoknak. Meg vagyok győződve, hogy mielőtt a viszonyok csak némileg javulnak, ez az intézmény előre halad. Ezért arra kérem a felügyelő bizottságot és az igazgatót, akinek ügybuzgalmát teljesen ismerem, hogy ne lankadjanak s ne riadjanak vissza semmiféle akadálytól. Részenről ígérem, hogy mindig és mindenben támogatni fogom törekvéseiket, mert én ez intézmény szükségességéről meg vagyok győződve, abban kitartó is vagyok.

Zajos éljenzéssel fogadták a miniszter beszédét, aki ezután megtekintette az intézet berendezését.

Mikor a munkások között elment, a munkanélküliek is megéljenézték, néhány szocialista pedig elkiáltotta:

— Nyolc órai munkaidőt kérünk!

Az igazgató szobájában a kereskedelemügyi miniszter kitartó munkára buzdította az intézet tisztviselőit.

Működésük — egymond — a munkások javára fog válni. Bizony a munkások azt se tudják, mire van szükségük. Olyat is kívánnak, ami nincs hasznukra, ni azonban azt tesszük, amiből hasznuk lesz.

Előválaszokor zajosan megéljenézték a minisztert.

— **Tanszerkiállítás.** A közoktatási miniszter a különféle külföldi és magyar iskolákban használatos tanszerekből és tankönyvekből kiállítást rendez az Országos Képtárban. A kiállítást vasárnap, szerdán és pénteken délelőtt 9 óratól 1 óráig ingyen lehet megtekinteni. A kiállítás már teljesen elkészült és a napokban nyitja meg *Wlassics* Gyula kultuszminiszter.

— **Jégverés.** Versecen és környékén — mint tudósítónk táviratozza, ma órási felhőszakadás és jégverés volt. A jég a határ egy részét teljesen elverte. A hegyekről lezúduló víztömeg sok szőlőt elsodort. A kár nagyságát csak holnap lehet megállapítani, de az bizonyos, hogy igen jelentékeny. A városban a borzasztó eső nem okozott nagy kárt.

— **A könyvnyomtatás jubileuma.** Abból az alkalomból, hogy a könyvnyomtatás ez évben lett ötszáz esztendő, *Mainz* városa órási ünnepséget fog rendezni június 23-ikától 26-ikáig. *Gutenberg* szülővárosának polgárai már 44.000 márkát gyűjtöttek össze az ünnepség költségeire. A legérdekesebb pont egy nagy felvonulás lesz, amelyben minden idők nagy embereinek maszkjában fognak a polgárok felvonulni korhű jelmezekben. Nagy költők, írók, tudósok, bölcselők — mind kisorsolt fognak tenni *Gutenberg* szobrára. Hogy mily nagy lesz ez a menet, arról fogalmat al az, hogy negyven csoportra van felosztva, s ezernegyszáz ember vesz részt benne. Az ezernegyszáz főszereplő mellett ezer statisztá fog felvonulni. Háromszáznegyven zenész fogja kis csapatokra osztva kísérni az egyes nemzetek csoportjait, régi jelmezekben régi dalokat játszva. Negyven nagy kocsi és hétszáz ló kell a menethez. Este nagy bál lesz a városházán, a Rajnát kivilágítják. Ugyanekkor nyílik meg a nagy könyvnyomtatási kiállítás is.

— **Egy bak, két bak.** Az *Ugron* párt zúzvá tette a minap, hogy *akarni* kéno csak s annyi galibát lehetne csinálni, amennyi tetszik. Teszem azt, milyen pompásan lehetne fessegetni az *Andrássy* Tivadar összeférhetlenségi esetét, azért a vadászterületért, mely akkora mint egy félútcát *Montenegro* s mégis ötszáz forint bérért bírja a gróf az államtól.

Természetes, hogy a folyosón is pertraktálták az ügyet s valaki nagyon bizonykodott mellette. *Andrássy* aztán így magyarázta meg a bérlet doltát:

— *Jaj*, de szívesen nektek adnám én azt a félútcát *Montenegro*t. Nagynak elég nagy, olesónak is olesó a bér, de azért már elkötöttem rá vagy harmincezer forintot s ha Isten segít, elkötök rá még egyszer annyit. Aztán az egész félútcát *montenegrói* területen tudod e hány bakot lőttem? Tudod-e?

— No?

— Egyet. Bizony, egyetlen egyet.

Akkor lép oda *Kossuth* Ferenc s menten közbeszól:

— Nem egészen úgy van, mert én két bakról tudok.

— Csak egyet lőttem — veti ellene *Andrássy*.

— Kettőt! — ha mondom.

— De pardon, én csak ...

— Nem. Két bakot lőtél. Az egyiket puskaival, a másikat avval, hogy ilyen vadászterületet szózhattak a nyakadba.

— **Zemplésvármegye kérelme.** Az országos fagy a tokaj-hegylajai szőlőkben végezte a legborzasztóbb pusztítást. A katasztrófa ma — mint *Sátorfalva* helyi tudósítónk táviratozza — *Zemplésvármegye* közgyűlését is foglalkoztatta. *Molnár* István főispán az elcsüggedt szőlősgazdákat buzdította, hogy folytassák türelemmel a rekonstrukció munkáját. *Bernáth* Béla országgyűlési képviselő indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy föliratot intéz a képviselőházhoz és abban kéri fogja az agrár-törvénynek olyanképpen való módosítását, hogy az elemi csapásoktól meglátogatott esztendő a tíz évi adómentességbe ne számítassék be és az ily évben az agrárkölcsön törlesztése elmaradjon.

— **Tűz a világkiállításon.** A Mars-mezőn, a villamos áramfejlesztő telep nagy gépházában ma délután tűz ütött ki, amelyet szerencsére hamar észrevettek s még mielőtt nagy baj támadt volna, eloltották az égő kábeleket. Erről a telepről indul ki a villamos áram a világkiállításon levő fontaine lumineusehoz s magával a villamosság csarnokával is direkt összeköttetésben van a gépház s azért nagy volt a veszedelmek. Az emeleten a kiállítók között, akik a villamossági osztályban éppen a csoportjaikat rendezték, nagy pánik keletkezett. Mindenki hanyatt-homlok menekült. A munkások már délből elmentek s csak hárman maradtak a pincehelyiségekben, akiket nagy nehezen sikerült megmenteni. A tűz ott csapott ki, ahol a kábelek összefutnak. Valószínű, hogy előbb a faburkolat gyuladt meg. A vizsgálóbizottság azt hiszi, hogy a munkások égő gyertyát felejtettek a pincében a kábel faladaja közelében.

— **Az idő.** A fagyos szentekkel együtt pontosan eltűnt a hideg és ma már meleg tavaszi verőfény hintette sugarait a felhők mögül. Megéljenkült a főváros kedvence sétautai s gyönyörködhetünk abban a képbén, amely annyi fiatal költő lantját megtermékenyítette. Az időjelző állomás jelentése szerint a hőmérséklet általánosan emelkedett, sőt az Alföldön már a reggeli órákban 15° C. föltt van.

— **Játék-délután.** *Wlassics* Gyula vallás-és közoktatásügyi miniszter az ifjuság testi nevelésére vonatkozó intézkedéseit most egy új s minden tekintetben újdons rendelettel szaporította. A hivatalos lap mai száma közli azt a rendeletet, melyet a miniszter a tankerületi főigazgatókhoz intézett s a mely az iskolai játék-délutánok megtartásának módjait szabja meg. A rendelet szerint egy nyolc osztályú középiskola játéktérének legalább 120 méter hosszúnak és 80 méter szélesnek kell lennie. Négy osztályú középiskolák játéktéréhez 100 méter hosszú és 50 méter széles, tehát 5000 m² terület kívánatik. Az érdekes rendelet legfontosabb rendelkezései a következők:

A játék-délután időtartama két óránál kevesebb nem lehet, még akkor sem, ha a játéktérre való kivonulás hosszabb időt venne is igénybe. A játékokat az államkintstárból és tanulmányi alapból díjazott tornatanítók és tanárok megállapított rendes díjazásért vezetik. A csoportvezető tanárnak öt havi időre vidéken 88 korona, a fővárosban 100 korona jár. Ezt a díjazást, a vezető-tanár rendes óra-kötelezettségére való tekintet nélkül fogják kiutalványozni; viszont a játék-délutánok vezetése nem jöveim arra, hogy az illető rendes kötelezettségeinek egy része alól felmentse.

— **Memento.** A londoni *Times*nek *Lourenzo* *Marque*-ből azt táviratozzák, hogy *Krüger* elnök jöendőtt mondatott magának egy fiatal, németalföldi, alvajáró leánnyal. A jöendő azt jöendőtte *Krüger*nek, hogy *június 14-ikén megkölti a békét és hogy a békekötés után három hónapra Krüger meg fog halni.* A jóslatokban rég nem hisz már *Krüger* apó. Sem azokban, amelyeket az alvajárók, sem azokban, amelyet jó ügyének pártfogói jöendőttek. De azért nincs kizárva, hogy az ő öreg, fáradt szívét mégis csak megremegteti ez a jóslat, amely fölteszi róla, hogy három hónapig fog élni szabadság nélkül és legyőzötten. És így fölkeszülve a halálra és az enyészetre, ugyan mit gondolhat ez a kemény ember az európai civilizációról, a népek jogáról s a humanizmusról, amely elhagyja veszni az ő népét s elhagyja veszni őt? ...

A *Krüger* mementója talán memento lehetne az európai hatalmasságoknak is?

— **A bécsi diákmozgalmak.** Egy bécsi táviratnak szerint az egyetem fekete tábláján *Wiesner* prorektor hirdetőnytt telt közé, amely szerint a közoktatásügyi miniszter elfogadta *Neumann* rektor lemondását és őt bízta meg a rektorátus vezetésével a tanulmányi év végéig. A prorektor elvárja, hogy a nyugalom az egyetemi ifjuság segítségével helyre fog állani és reméli, hogy nemsokára teljesen normális állapotok fognak uralkodni az egyetemen. A rektor irodájában ma megjelentek a német nemzeti diák-egyesületek küldöttei és memorandumot adtak át a prorektornak. A prorektor barátságosan fogadta a memorandumot és megígérte, hogy a diákság kívánságait az akadémiai tanács elé fogja terjeszteni.

— **Házasság.** *Dr. Geszt* Sándor posta- és távirati segédtitkár 17-én tartja esküvőjét *Mosonban Herman* Klára kisasszonnyal.

— **Ífjabb Scialom József.** Idősb Scialom J. Józsefnek Szalonikiben élő bankárnak és hollandi állampolgárnak a fia, a cég betárgja május 17-én délelőtt 11 órakor két házasságot a kálvintéri anyakönyvi hivatalban *Salomon* Katinkával, özv. *Salomon* Abrisné leányával. A polgári házasságot egyházi esküvő követi.

Braun Anna kisasszonyt, *Fiek* Samu petrozsényi kereskedő nevelt leányát eljegyezte *Hauer* József magyar államvasuti hivatalnok *Aradról*.

Weisz Jenő budapesti kereskedő eljegyezte *Winter* Lipót vághelyi nagykereskedő leányát *Melánin*ál.

— **Iparpártoló levelezőlapok.** Az Országos Ipari egyesület kedves üdittel járult hozzá a magyar iparpártolók eszméjének népszerűsítéséhez. Szineskes levelezőlapokat küldött szét, amelyeken a fonó, szövő, ruha és bőripari kiállítás megnyitása alkalmából *Gelléri* Mór, az egyesület igazgatója a magyar ipar pártolására szólítja fel a címzetteket. A levelezőlapokon a kiállítás pompásan sikerült plakátja (*Vig* Albert műve) látható kicsinyben, ezzel a jelmonddal: *Tekintsük meg, pártolók és terjesztők a magyar gyártmányokat.* Minden egyes levelezőlapon *Gelléri* Mór sajátkezü aláírása látható.

— **A honvédménház új lakói.** A mai napon 42 új 48-as honvéd vonult be a honvédménházba. Az új lakókat *Szentirmay* Lajos, a menház parancsnoka fogadta szép üdvözlő beszéddel. Meg is vendégelte őket, mert a menházi kózt csak a holnapi naptól kezdve illeti meg a honvédménház új lakói.

— **Új orosz attasé.** Egy pétervári táviratunk jelentése szerint *Roop* orosz vezérkari alezredes a bécsi orosz nagykövetséghez katonai attasévá nevezték ki.

„MORT”

poloska irtószesz

hatásában felülmúlja az összes eddig létező szert; nemcsak a poloskát, hanem a pótkot is **kezeség** mellett véglegesen kirtja. A „Mort” legcélszerűbb feltölt sem hagy hátra, tehát a legfinomabb butorok és tapéták is bátran használható. 1 üveg 20, 40, 60 és 1 ft 25 kr. Kapható: **MÁRTYFI-FÉLE DROGUERIA**ban IV. Egyetem-utca 11., továbbá minden fűszer- és droguista-üzletben.

— **Bécs nem felel.** Február havában Budapest főváros tanácsa az összes európai fővárosokhoz levelet írt, s kérte, küldjék el hozzáik rendészeti ügyeikre vonatkozó szabályzataik egy-egy példányát. A Nyugat nagyvárosai azonnal eleget is tettek a kérésnek, elküldték szabályzataikat. Berlin pláne annyira ment az udvariasságban, hogy saját könyvtárában őrzött példányát küldte el, mert ninces készlete a példányokból. Szóval minden főváros felelt, csak egy nem: Bécs. Még csak nem is vett tudomást arról, hogy levelet kapott tőlünk. A lehető legegyszerűbben és legrövidebben nem felelt. Ugyálszik, ez az a híres és sokat emlegetett *weidn kmtlichkeit*...

— **Gépkocsin megszállt rendőr.** Egy jónevű párisi orvos furosa módon tréfált meg a minap egy rendőrt. A rendőr az új kerékpáros rendőrök közül való, akiknek kötelességük az autómobilok és kerékpárok járását ellenőrizni s akik arra az esetre, ha egy-egy ilyen gépen járó ur megszállnak előlük, kerékpárral vannak ellátva. Éppen az avenue de Bois de Boulogneon állomásozott, amikor észrevette, hogy egy autómobil-kcsi a megengedettnél nagyobb gyorsasággal robot arra. A rendőr azonnal kerékpárjára pattant s utána száguldozt, egyre megállt kiáltozva. Az autómobil megállt s ekkor látta a rendőr, hogy egy összebevegülő haju ur ül benne. A rendőr föl akarta írni a nevét.

— Hogy hívják? — kérdezte.

— Julius Cézár.

— Hány éves?

— Tizenkettő.

A rendőr látta, hogy a derék idegen meg akarja tréfálni s dühösen szólt rá:

— Ön esufot üz belőlem! Azonnal jöjjön velem a rendőrségre!

— Csak arra kérem, — mondta a vidám ur — hogy az én gépkocsimon menjünk.

— Jó, — mondta a rendőr.

Beleült, levette a biciklijét is és azzal az idegen egyet esavarintott a gépen s elvágatott harminc kilométer sebességgel — éppen az ellenkező irányba. A rendőr dühösködött, kiabált, le akart ugrani, de közben az autómobil nekiment egy kocsinak s kénytelen volt megállni. A dolognak az lett a vége, hogy a tréfakedvelő uriembert két napi fogságra és 15 frank pénzbüntetésre ítélték.

— **Hazatért harcos.** A dél-afrikai háborúból ma érkezett vissza Nagyváradra egy magyar katonája. *Propper N.* Jánosnak hívják s a vitéz *Kronje* tábornoknak volt a katonája. A fiu tengerész volt s hajója Pólaban állomásozott, mikor meghaltotta, hogy Dél-Afrikában kitört a háború. Azt gondolta, hogy nem végez rossz munkát, aki az elnyomottak segítségére siet s egy francia hajóra szállt, amely a mult télen érkezett meg Dél-Afrika partjaira. *Propper János* felkereste *Kronje* tábornokot, aki megörült a szép szál legénynek s szívesen fogadta vitézei közé. Alig néhány napra *Propper N. János* már a *Ledysmith* ostromára kiküldött csapathoz osztották be, ahol a fiu súlyos sebet kapott a mellén. Megsebesülése után visszahozták Pólabá, ahol sokáig ápolták, míg végre most kigyógyulva sebéből, szülővárosába tért vissza. A hazatért harcos sok érdekes epizódot beszél a messze tengeren túl folyó háborúról s *Kronje* tábornokról, aki igaz szeretettel viseltetett minden egyes katonája iránt. Ennek a szeretetnek az illusztrálására mondja el *Propper János* a következő esetet:

— Tanuja voltam, mikor galyakból összerakott hordágyon vitték ki egyik bajtársamat a tűzből. A tábornok odament a sebesülthöz, letörülte arcáról a verítéket és megcsókolta a haldoklót. Az angolok golyóit záporként szóródtak körös-körül s egy golyó megsebesítette azt a katonát, aki a hordágy rudját vitte. Mikor *Kronje* ezt észrevette, maga ugrott a sebesült helyébe, felkapta a hordágy rudját s így segített biztonságba szállítani haldokló katonáját.

— **Revolvers sikasztó.** *Sattler Mór* szobafestő, aki a Lajos-utca 177-ik szám alatti lakik, a napokban *Jerzábek* Lajos nevű 18 éves inasának tizenkét forintot adott, hogy lisztet vásároljon. Az inas nem teljesítette gazdája parancsát, hanem a pénzen ruhát meg revolvert vásárolt magának és megszállt. *Sattler* az inas hütlenségét elmondta ismerőseinek, akik közül *Rosenstock* Mihály szobafestő, *Steiner Mór* és *Pap Lajos* kocsisokkal fölkerekedett, hogy a sikasztó inast elcsípjék. Csakhamar helyes nyomra akadtak és a Duna partján, a Népszéktel szemben megpillantották *Jerzábek*et, egy fa mellé lapulva. Egyenesen feléje tartottak, de a sikasztó inas, amikor meglátta üldözőit, előrántotta revolverét és négyzer feléjük lött; azután pedig elmenekült. A golyók szerencsére célt tévesztettek. Erre aztán *Rosenstock* jelentést tett a rendőrségnek, amely a hütlent inast elfogta s ma átadta a vizsgálóbírónak.

— **Az artisták díszfelvonulása.** A Budapesti Artista-Egyesület 20-ikán zászlóavató ünnepet rendez. Az ünnepség programjában látványosságok is be fog illeni az artisták díszmenete, amely a főváros főbb utcáin vonul majd végig. A díszmenet, amelyet *Brandt* festőművész tervezett, több csoportra oszlik. A díszmenetet, a tervezet szerint, tizenkét díszruhás lovasrendőr nyitja meg. Ezeket egy magyar díszruhába öltözött lovas herold követi. Azután következnek a bandérium, utána a zenészek és a jelvényhordozók, a díszmenethez csatlakozó egyesületek zászlókkal, akiknek soraiiban foglalnak helyet a bécsi *Vig lovagok* ó-német lovagöltözetben. Ezeket harsonások követik majd lóháton és magyar díszruhába öltözött lovas bandérium. A következő csoportot a gyönyörűen díszített ünnepi hintó nyitja meg, benne *Artisztika* asszony ül öt fiatal nő környezetében, akik az öt világrészt ábrázolják. A hintót művészi díszítmenyek, festmények, tropikus virágok és artista-jelvények ékesítik. Ezt követi a zászlószűzek virágokkal díszített miniatűr díszkocsija. Utánuk bandérium következnek, amely az új egyesületi zászlót viszi. Öt fehér ló vonja azt a díszhintót, amelyben a zászlóanya foglalt helyet középkori öltözetben pompázó lovagoktól körülvéve. A fényesnek ígérkező menetet különféle csoportok és tizenkét díszruhás lovasrendőr zárja be. Az artisták természetesen nagyban készülődnek erre az ünnepségre, amely érdekes és élvezetes látványosságot ígér a főváros közönségének.

— **A gunyolódó Figaro.** Mi is megirtuk bőven *Gyp* asszony állítólagos elrablásának történetét, amelyen most jól mulatnak a párisiak. A *Figaro* ma érkezett számában számol be erről a kalandos históriáról s azt írja, hogy alighanem *Gyp* asszony találmánya az egész. Cikke végén azonban kissé erősen nyilatkozik a szellemes írónőről. Ugyanis a tudósításnak ezek a befejező sorai:

(Mintán bebizonyította, hogy az elrablás kóholt mese.)

... Annyi azonban bizonyos, hogy *Gyp* asszony tegnap éjjel a külvárosban csatangolt, megütött lábbal, sérült könyökkel s arcán is kisebb horzsolásokkal. Hogy miképpen sérült meg, honnan jött ily kései órában — azt *Bulot* alügyész eddig nem tudta kideríteni. A titok titok maradt.

— **Szabók, vigyázzatok!** Ez a felhívás már réges régtől aktuális és aktuális maradt időtlen időkig, mivel valószínű, hogy a gavallérok időtlen időkig mellékesnek fogják tartani, hogy sürgősen fizessék ki a szabó-számlát. *Gromon* államtitkár ma a katonaszabókhoz intéz ilyen-féle felhívást s arra figyelmezteti őket, hogy a honvédelmi minisztérium csak aktív katonatisztek kifizetetlen szabószámláiba avatkozik be s a tartalékos tisztiek egyenruha-kontójával nem törődhetik. Ezt a gyöngéd figyelmeztetést természetesen egy konkrét eset érlelte meg az államtitkárban, akihez egy katonaszabó avval a kérréssel fordult, hogy segítsen neki megszerezni egy vadonatúj hadnagy uniformis árát. Az államtitkár erre a könyörgésre evvel a figyelmeztető szóval felelt s így most már nincs egyéb hátra, mint hogy a szabók érdekében így formáljuk meg az életrendi arányszabályt: Mindkét rendbéli szabók, vigyázzatok!

— **A gyümölcs-udvar vége.** Az új esküteri hid építése következtében a Belvárosban most a *Ferenc József*-rakpartot szabályozzák s a napokban fogtak hozzá két régi, ismert ház lebontásához. Az egyik a régi Kalap-utca saroképülete, a másik az ugynevezett *gyümölcs-udvar*. Hajdanában, amikor még a Dunaparton volt a főpánc, ez a ház valószínű vásárcsarnokul szolgált. Itt volt a kofák főhadiszállása, ahonnan szerte vitték a gyümölcsöt az egész városban. Utóbb elvesztette jelentőségét, míg most csakányosok rombolják szét a kétemeletes, oszlopos s valamikor szép és nevezetes házat.

— **Halálhírek.** *Tahy Gyula*, az Athenaeum irodalmi részvénytársaság főpenztárnoka, tegnap, hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult 38 éven át működött az Athenaeumnál s fáradhatlan munkássága, megbízhatósága, nyílt jelleme által általános becsületet vívott ki magának. A szabadságharcot mint 16 éves ifjú küzdötte végig és ezért az abszolútisztikus korszakban besorozták az osztrák hadseregbe és résztvevő az olasz-osztrák hádjáratban.

Nagyváradról jelentik, hogy *Pongrácz Vilmos* nagy-kágyai földbirtokos Csehtelen hírtelen meghalt. Wertheimstein lovag családjának volt látogatónak és ott érte a szívizélhűdés, amely kioltotta életét.

— **Egy család tragédiája.** Az elmúlt héten egy végzetes szerencsétlenség gyászba borította a Jósika-családot: báró Jósika Miklós nyugalmazott kapitány, a nagy regényíró fia, mint annak idején megirtuk, a mult napokban súlyos égési sebeket szenvedett és meghalt. Egy kolozsvári távirat most a család egy újabb megpróbáltatásáról ad hírt. Báró Jósika Andor mellbe lötte magát és életveszélyesen megsérült. Az

életunt báró unokája báró Jósika Miklósnak, a nagy-névi regényírónak, akinek egyik fia husz esztendővel ezelőtt szintén öngyilkos kézzel vetett véget életének.

— **Rendőri hírek.** *Kifogott holttest.* Az ó-budai rakparton lévő Molnár-féle fatelep mögött ma reggel egy már erősen oszlásnak indult női holttestet fogtak ki a Dunából. Személyazonosságát nem tudták megállapítani. — *A család pórtatár vége.* Győri Ferenc vasuti munkás felesége, született *Koncz Zsófia* ma reggel a Verseny-utca 4-ik szám alatt lévő lakásán szénkénnel megmérgezte magát. A mentők súlyos belső sérülésekkel vitték a Rókus-kórházba. A szerencsétlen asszonynyal rosszul bánt a férje s ezért akarta elemészteni magát. — *Meghalt a kórházban.* *Neumann David* agy kupléénekes, aki — mint megirtuk — vasárnap összeesett a lakásán, tegnap estefelől a Rókus-kórházban meghalt. Holttestét a törvényészi bonctani intézetbe vitték.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképeszeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

(x) **Osztályországjegyek** a legjobb és legszerencsésebb beszerzési forrásból a dohány- és szivar-különlegességi áruházban Budapest, Váci-utca 11. kaphatók eredeti feltételek mellett.

Román

Gypről meg az édes bosszuról.

I.

Előszó.

A tollamból egy axiómát

Hoz ez az első tintacepp:

Szép élni a regényírásból,

Hanem regényt megélni szebb.

Kiról azonnal zeng az ének

Kis aktuális lantomon,

Önnök megadta mind a kettőt

Az áldó végzet, asszonyom!

És mielőtt még a románcot

Megkezdéném, engedje meg,

Hogy önnök forrón gratuláljak. —

Oh múzsa jöjj! Tollam remeg.

II.

A tulajdonképpeni román.

Sok nép a rue Alésiaiban;

És korteskednek szeretszét;

A választás hullámokat ver;

Sok agitálás; sok beszéd.

(Rímszükség kényszerít e képre:)

A torló árban nincs szilip,

Mely féken tartaná a népet. —

Épp most jó agitálni *Gyp*.

Hanem *Gyp* nem vigyáz magára,

Mi, mondhatom, öreg hiba,

Mert három ismeretlen ember

Berántja most egy kocsiba.

Hol is a kétes félhomályban

Csak annyit szólnak néki: „csitt!” —

És a lovak kasul-keresztül

Gyorsan ragadják a kocsit.

Gyp melán kérdi úgy magában:

„Vajon kik is lehetnek ők?!

Csak nincs náluk tiltott revolver!!

Bizonynyal összeesküvők...”

Egyszerre túl Páris határán

Megálltak egy kastély előtt.

„A hely nevét se tudhatom meg?!”

„Nem, — se nevet, se névelőt!”

Fölvitték egy sötét szobába,

A melynek nyitott ablakán

Az orgonák beillatoztak,

És bedalolt a csalógan,

Míg kívül a nagy békeségben

A holdvilág öntötte át

A park virágos lombzatját,

Az út csilamló kavicsát.

És ott fent a sötét szobában

Tovább szöveődik a regény,

A melyben az aktív szereplők;

Gyp asszony és három legény.

„Elhoztuk, asszonyom, magunkkal,

Hogy bosszút álljunk kegyeden,

Mivel a bosszú olyan édes!...” —

„Nem tagadom, — megengedem!”

Felel Gyp disputára készen.

„De mondják most meg, kik önök,
A kiknek egy nagy ijedelmet
S egy kocsi-utag köszönök?”

„Vagyunk az átkos dreyfusardok,
A nyájas ösmeretlenek,
Kik szeretik az édes bosszút,
És téged itt elrejtene!”

A kulcs nyikorgott és Gyp asszony
Egészen egyedül maradt,
És pillantásával követte
A reszkető holdsugarat,

Amelynek méla fénye mellett
Körültékkintett félve: hah! —
Csak ketten voltak a szobában,
Gyp asszony és egy derekalj.

És mostan abba hagyhatom már,
Drechslnérnél vár az estebéd, —
Elvégre Gyp már elmesélte
E derekaljnak szerepét.

Az édes bosszu szörnyű terve
— Gyp így meséli — füstbe ment.
Nem oly derekalj a derekalj,
Mint más derekalj, annyi szent.

III.

A végső akkord.

Mily hősi asszony ön, Gyp asszony,
Kit férfihős sem ér utól!
Már csaknem gyanusítva kérdik:
Nem fél új édes bosszútól?

Oh Istenem, minő utálat,
Mily förtelmes ily rút gyanu! —
Kézét csókolja százezerszer
Hű tisztelője:

Ange Pitou.

FŐVÁROS.

(*) A jövő évi közmunkaprogramm. Az 1901. évi költségvetés egyik legfontosabb tétele, a jövő évi közmunkaprogrammja ma elkészült, s a mérnöki hivatal beletérjesztette a tanácshoz. A programmal előirányzata szerint új kövezésekre és egyéb burkolatokra 5,958,982 korona kell, csatornázásra 311 ezer korona, az árvíz ellen való védekezésekre 50 ezer korona, hegyi vizek és belvizek ellen való védekezésre 224 ezer korona. Az összes közmunkák előirányzott költsége 7,109,682 korona. Ebben az összegben a Szent György-tér rendezése 640 ezer koronával szerepel.

(*) A hosszunövű bizottság. Gerlóczy Károly nyugalmába vonulása alkalmával valamennyi tisztviselőt lemondott. Egyik legfontosabb bizottságban utódjával a polgármester ma Rózsavölgyi Gyula alpolgármestert nevezte ki. Az érdekes kinevezéssel az alpolgármester ur a: lapos-dűlői tűztorony lakotanya egyes létesítményei építési költségének megállapítása tárgyában eljárni hivatott vegyes helyi bizottság elnöke lett.

(*) Védekezés a tüdővész ellen. A közegészségügyi bizottságban ma újabb fontos intézkedést javasolt Schermann Adolf tisztí főorvos a főváros egészségügyi viszonyainak javítása érdekében. Javaslatra oda irányul, hogy a tüdőbőzben elhaltak után a kötelező hatósági fertőtlenítés mondassék ki. Megbetegedés esetén a fakultatív eljárást is elégségesnek tartja a tisztí főorvos, vagyis a felek maguk is végezhetik a fertőtlenítést, csak kivételes esetekben legyen ez a hatóság dolga. Dr. Schermann igen érdekes megokolással vezette be előterjesztését, amelyet a bizottság egyhangúlag elfogadott.

(*) Az aquinomi ásatások. A régészeti bizottság mai ülésén Kuzsinszky Bálint megtette jelentését a tavaly végzett aquinomi ásatásokról. Összesen 242 darab régiséget ástak ki, köztük igen sok emléket. Ezzel kapcsolatban panaszkodott Kuzsinszky, hogy az aquinomi múzeumban már most sem férnek el a legbecesebb emlékek sem és indítványára a bizottság hosszabb vita után elhatározta, hogy a tanácshoz előterjesztést tesz az iránt, hogy készíttesse el a főváros a mérnöki hivatal útján a múzeum oszlopos tornácának terveit és költségvetéseit.

(*) A mentő-telap kibővítése. A mentő-egyesület azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy folyton növekvő feladataira való tekintettel bővítsesse ki telepét. Viszonzásul magára vállalja a szegény betegeknek kórházba szállítását. A közegészségügyi bizottság ma tárgyalta a kérelmet és kimondotta, hogy a maga részéről kíváncsian tartja annak teljesítését, de a mentőegyesület kötelezettségek magánosok kérésére oly szegény betegeket is ingyen a kórházba szállítani, akik szegénységüket csak utólagosan igazolják.

SZÍNHÁZ, ZENE.

„Operaház. Vagy két esztendő pihenés után ma este ismét hallhattuk Verdi *Othelloját*. A címszerepben *Signorini* vagyagtatta tümenység kintjét, a nélkül azonban, hogy a közönségre, amely mintha már megelégtelt volna a dinamikai erőszakosságokat, mélyebb hatást tudott volna gyakorolni. Ma először énekelte Jágót *Takács Mihály*, Operaházunk dédelgetett baritonistája, aki melegen tündöklő organumával mindig meghódítja a szíveket. Nemes ének-művészetével és hangjának érzéki varázsával ma este is uralkodott, különösen nagy sikert a monologgal (*Szűlt az álválóság...*), a „besugással” aratott, a nélkül azonban, hogy játékában *Jágó* démoni karakterét, érvényre tudta volna juttatni. A többi szereposztás a régi volt.

„Népszínház. Telt ház és sürű tapsok közt érte meg ma este *A kis szökevény* című angol operett ötvenedik előadásának a jubileumát. Premier-számba menő hangulat közt folyt le az előadás, amelynek ünnepeit hősnő elsősorban természetesen *Kury Klára* és *Hegyi Anka* voltak, akik alig győzték az ismétléseket. A tapsból jutott a többi szereplőnek, *Kápolnay Juliskának*, *Szirmainak*, *Németnek*, *Kovácsnak*, akik a jubilaris előadás tiszteletére mind a legjobb kedvvel játszottak.

„A betörő. A hivatalos nyári szezon felkötte kedvező auspiciumokkal köszöntött be ma a Varosligeti Színházban; *Sziklai Kornél* a *betörő* című énekes bohózatát volt a hálaáldozat a nyári muzsa oltárán. A Magyar Színház kitűnő komikus — ezúttal szerzői minőségében — folytonos derűltésben tartotta az aréna publikumát. A bohóság csupa bohóság — és mi kell egyéb, mikor még ráadásul nótázna is. Nagy sikere volt a darabban a szereplők között *Almássy Izának*, aki a Népszínházból ment a ligetbe babérokért, ügyesen mozgott a színpadon és kedvesen énekelt. *Nyárai* hordárja kabinet-alak, föltűntek még *Rózsa Gizella*, *Lubinszky*, *Szentmiklóssy* és *Szentes*. A szerzőnek és a szereplőknek a fölvonások után kijutott a tapsból és a kihívásból. A bohózat zenéjét *Donáth Ede*, a színikör karmestere hatásonosan állította össze.

„Jászai Mari a Népszínházban. *Jászai Mari*, hír szerint, két estén a Népszínházban fog vendégszerpelni. A nagy művésznő a *Magdolna* címszerepében és a *Tolone* fő nő szerepében lépne fel.

„Bellinioni Bécsben. *Bellinioni Gemma* olasz taggionója, amelyhez *de Lucia* híres olasz tenorista is tartozik, holnap kezd meg vendégjátékait a bécsi udvari operában a *Fedora* című operával.

„Népszínmű a Nemzeti Színházban. *Beöthy László*, a Nemzeti Színház új igazgatója memorandumot dolgozott ki és adott át gróf *Keglevich István* intendánsnak, a népszínműnek a Nemzeti Színházba való visszahonosítása tárgyában. A memorandum elmondja, hogy a Nemzeti Színház 1876-ban műsorának egy részét, a könnyebb énekes darabokat, bohózatokat s főleg népszínműveket az akkor alakult Népszínháznak adta át egyelőre három esztendőre. Ez a kötés 1878-ban a két színház között újabb tíz esztendőre hosszabbított meg, 1888-ban pedig lejárt s azóta egyik részről sem újították meg. Ezután a hisztórikum után a memorandum a népszínmű hosszabb elméleti fejtegetésére tér át és kimondja, hogy a népszínmű mint külön műfaj nincs s csak forma szerint különbözik a drámai műfajoktól. A népszínmű mai helyzetéről a memorandum így szól:

A könnyven szertelenségekbe tévedő közvélemény a külön műfaj jogait s kötelezettségeit adta meg a népszínműnek, amelyet voltaképpen egy-két ez irányban szerencsés adományú drámaíró s 2-3 egyenesen e célra teremtett színész és színésznő tartott azon a magas nívóon, amelyen láttuk. A szerzők meghaltak, a színészek részint elhunytak, részint elvesztették fiatalaságuk varázsát s a népszínmű egyszerűen megszűnt létezni: miért, mert a színház kedvéért, amelyben játszottak, a színészek kedvéért, akik játszottak, nem maradt szerves kapcsolatban a magyar drámairodalom, sőt a világirodalom fejlődésével, tehát a közönség ízlésének változásával sem. Mind jobban és jobban elvesztette a drámai magot, a többi műfajjal való testvérjegyet s mindinkább etnográfia és különösség lett belőle, írói már-már csak a millieut nézik s elfelejtik, hogy az igazi író soha sem a millieukhoz keresi az erről, vagy arról beszélgető alakokat, hanem a drámai bonyodalomhoz keresi a megfelelő millieut.

Végül arra kéri az intendáns, hogy a Népszínház műsorából azokat, amelyeket a Nemzeti Színház huszonöt évvel ezelőtt átengedett és amelyek előadásra alkalmasak, visszaállíthassa a műsorba. A memorandum egyelőre három ilyen népszínművet nevez meg, a *Peleskei nótáriust*, a *Cigányt* és a *Betyár kenderjét*. Az intendáns ezeket a népszínműveket már ma is kéri a Népszínházról.

„Novelli bucsufelépései. Novelli, a világhírű olasz művész, még kétszer lép fel a Vígyszínházban. Holnap szerdán, a *Feleségem nem sikkes* (Mia moglie non ha chio) című mulatságos bohózatban, *Chaponet* vidéki borkereskedő kacagató szerepét játssza. *Szűttörőn*, a nagy művész sok oldalról nyilvánult óhajlásra, legkitűnőbb szerepében, a *Velencei kalmár* Shylockjában bucsuzik el a budapesti közönségtől. A színrekerülő darabok részletes tartalomismertetése a nézőtérén árusított színlapon közölve van. Novelli nagy művészetének élvezését a közönség legtágabb körének is lehetővé kívánván tenni, a híres művészzel egyetértve, a két utolsó Novelli-est helyárait mérsékelte, úgy hogy a *Feleségem nem sikkes* című bohózat és a *Velencei kalmár* előadásaira a következők lesznek a helyárok:

Földszinti páholy 24 K. Erkély-páholy 20 K. I. emeleti páholy 16 K. II. emeleti páholy 12 K. Földszinti szőlle I. sor 6 K. II-VI. sor 5 K. Földszinti támlássék I-IV. sor 4 K. V-III. sor 3 K. 60 fl. IX-XII. sor 3 K. XIII-XVI. sor 2 K. 40 fl. I. emeleti erkélyszék I. sor 4 K. II-V. sor 2 K. 80 fl. VI-XI. sor 2 K. II. emeleti erkélyszék I. sor 2 K. 40 fl. II-IV. sor 1 K. 60 fl. V-VII. sor 1 K. 20 fl. VIII-IX. sor 80 fl. Aláhely 40 fl. — Elővételi díj nincs.

„A kis szökevény Kolozsvárott. Kolozsvárról táviratozza tudósítónk: Ma este volt a bemutatója Monkon és Caryll operettjének Kolozsvárott. Gray szerepét *Bilkey Irén* játszotta; Alice szerepében nagy sikere volt H. Novák Irénnek, a színház kitűnő naivájának, aki ma este lépett fel először operetben. Éneket és táncot is megisméltették. Kitűnő volt *Komlóssy Emma* Carmencita szerepében. *Flippert Miklós* játszotta sok humorral, *Lővey Tamarin* szerepét adta, s *Miklóssyval* együtt állandó derűltésben tartották a nagy és diszes publikumot. A darabot fényesen állította ki az igazgatóság.

„Vizsgálati hangverseny. Somogyi Mór konzervatóriumának 13-ikán tartották meg az ideiglenes vizsgálati hangversenyt a Tereztvárosi Kaszinó dísztermében. A növendékek előkelő képzettségről tettek tanúságot, főképp a zongora kiművelődési osztálybeliek adták jelet nagy haladásuknak. Különösen *Ludmann Sandorné*, *Beethoven* appassio-nata, *Haader Gabriella* gyönyörű *Nocturne* előadásával arattak nagy sikert. Továbbá *Antos Valéria* és *Schnitzer* kisasszonyok bravuroz technikával éles ritmussal játszottak. *Földy Ferike* és *Fantó Fanny* Gioconda nagy kettesének az előadásával mély hatást keltek. A hegedű osztálytan Frankel István tűnt ki meleg előadásával. *Kaczany* és *Eisern* kisasszonyok *Jászai Mari* tanítványai egy-egy köteményt adtak elő lenűlettel. Az előkelő közönség lelkiesen megtapsolta a hangverseny közreműködőit.

„Desső József mint színműíró. Desső József, a Nemzeti Színház nagytehetségű fiatal tagja a színműírók közé ment és holnapután fog átmenni az első premíer lámpalázán. Ezen a napon lesz ugyanis a Rottenbiller-utca 37. száma alatt levő díszteremben *Horváth Zoltán Színművészeti Előkészítő Iskolájának* vizsgaelőadása, amelyen a növendékek Desső József egy vigjátékát fogják előadni. Ime a színlap jelentése:

A ZSARNOK BUKÁSA. (Előszó.)

Vigjáték 1. felvonásban, írta: Desső József.

Kérdy Ernő . . . Topolczai Antal
Ion, neje . . . Kardos Berta
Berényiné, Ion anyja Cziglédi Róza
Nina, mindenes . . . Soltesz Ferike

A premíer iránt nagy érdeklődés mutatkozik a fővárosi társaságban, amelynek Desső József dédelgetett kedvence. A vizsgálati előadás színre kerül még *Labiche: Vasárnap délután* című vigjátéka, azonfelül pedig *A kis alamuszi* második felvonása. *Horváth Zoltán*, aki nemcsak mint jeles színész, de mint kiváló művészeti pedagógus is közismert ember áll, az idén több igazán sok szép reményre jogosító fiatal tehetséget képezett ki, akik iránt a legnagyobb érdeklődés mutatkozott a színgazdátok körében.

„A Vígyszínház premíere. A Vígyszínház legújabb darabja *Philippi Golgotha* című 4 felvonásos modern tárgyú drámájának bemutatója szombaton, 19-ikén lesz. A fő női szerep *Jászai Mari* játszsa, akinek ez ebben az évadban utolsó új alakítása lesz. A nagy érdeklődést keltő bemutatóra jegyek előre válthatók a Vígyszínház pénztáránál és a városi jegyirodáknál.

„A Népszínház újdonsága. A Népszínház legközelebbi újdonsága *Pierre Decourcelle* színműve, *Robinson Crusoe* lesz, amelyből napról-napra folynak most a próbák. A darabot, amelynek Robinson ismeretes kalandoz története a tárgya, sok tableau, ének és tánc tartja. A Népszínház ezt a látványosságot, mint értesülünk, még azzal is tarkítani fogja, hogy igazi exotikus néger-karavánt hozat és mutat be a darabban.

„Elmaradt felolvasás. Bródy Sándor szílműves előadása *Egy kis csufolódás a színészetről* ma este, a szerző rosszulléte miatt elmaradt. Holnap, szerdán este azonban Bródy Sándor ismét megjelenik az Urania színpadán.

Rákay Emília vendég szereplése. Rákay Emília, a Magyar Színház kiváló tehetségű naivája, akit rövid idő alatt a fővárosi közönség is annyira megkedvelt, több színházgatótól egy hosszabb vidéki turnéra kapott meghívást. A művész júliusban kezd meg körútját.

Bucu a színpadtól. Réthy Lina, a vidék egyik jónövű operett-prímadonnája, akinek legutóbb a székesfejvári színpadon voltak szép sikerei, férjhez megy és visszavonul a színpadtól. Véglegénye Káffer Gyula nagybecserű pénzügyi titkár. Az esküvőt nem sokára megtartják.

A hetven éves Goldmark. Megírta, hogy Goldmark Károly Gmundenben, családja körében, tölti május 18-ikát, születése napjának hetven éves fordulóját. Az agg zeneszerző, aki a télen át egyre betegeskedett, kénytelen volt a tervezett óvációk elől kitérni. Csöndes gmundeni magányában is felkeresi azonban hírneves hazánkfát az ünneplés. Budapestről a többiek között a Nemzeti Zenedő küld Goldmarknak egy díszes kiviteli feliratot, azonkívül sürgönyileg üdvözlök nagy hazánkfát a Liszt Ferenc Zene-művész Kör, amelynek Goldmark tiszteletbeli tagja, a M. Kir. Opera igazgatósága és a M. Kir. Zeneakadémia. Az operában pénteken előadás lesz, amely alkalommal a mester halhatatlan Sába királynője kerül színre.

Magyar darab Bécsben. Guthi Soma és Rákosi Viktor darabja, a Napoleon öcsém Bécsben a jövő évadban fog színpadra kerülni a Hering cím alatt.

Jóvedelmező színeszű. Bizvást ennek lehet nevezni Sorma Agnes német drámai hősnőt, akit párisi diadalai óta a német közönség erősen felkapott. A művész huszonhét évesen lépett fel a berlini Lessing-Theaterben és ez a huszonhét előadás 135.000 márká jövedelmet hajtott a színháznak. Sorma asszony egy estére ezer márká fellelési díjat kapott. Az igazgatóság azzal hálálta meg a művésznőnek a fényes eredményt, hogy értékes majolika-vázával lepte meg, amelyen az a felírás olvasható: „A Lessing-Theater szerencse-ösillagának.”

Operaelőadás a Telefon Hirmondóban. A Telefon Hirmondó esti színelőadásai ma az Operaház előadását fogja közvetíteni előzetesnek. Még pedig Sztójánovits Ninonját és a Zulejka balett zenéjét. Az előadás ma este 7 órakor kezdődik. Az opera előadásának közvetítése után érdekes újságokat olvashat fel a beszélt újság szerkesztője, azután pedig még 11 óráig felváltva katonai és cigányzene lesz hallható a Hirmondó kagylóin keresztül.

Plautus a Vigszínházban.

— Novelli föllépése. —

Budapest, május 15.

Ma egy kétezerszázötven éves urhoz volt szerencsénk a Vigszínházban.

Egy ur jelent meg ott, aki korábban született Jézus Krisztusnál; aki tehát idősebb, mint a mi egész keresztény időszámításunk.

A szellemes ember nem vénül meg soha. Plautus, a 2150 éves Plautus, olyan fiatal volt ma este, olyan csodálatosan fiatal, amikor Novelli karján a Vigszínház tont modern deszkáira belebeggett! Nekem úgy tetszett, hogy Plautus jobb színben van és fiatalabb, mint némely huszonöt éves habitúé, aki fonnyadtan, ásitózon ült ma este a Vigszínház bársonyos szőlléjén.

Pedig ennek a 2150 éves urnak olyan rövid a biográfiaja, hogy a mi kedves bátyánk, idősb Szinnyey József Réz Mátyásról és Hüllye Ferencről is 10–15 sorral többet ír a Magyar Írók Életrajzgyűjteményében.

Krisztus előtt 250-ben született Umbriának egy kicsike városában. Mint afféle szegény fiú Rómába került és ott mint „színfaltalozató” annyit keresett, hogy elindult világot látni. De az utazás szomorúan végződött s mikor visszatért, malomkövet forgatott egy római molnárnál. Siralmas helyzetében a komikai Muzsa vigasztalta meg. Színházi szolga-korából sok komédia emléke maradt a fejében. Ezekre gondolt és maga is elkezdett ilyen dolgokat írni görög minták szerint. Nagy sikere volt, híre és vagyona lett szert, negyven évig egész sereg vígjátékot írt és meghalt 66 éves korában, 184-ben Krisztus születése előtt. Az „alacsony származású ember” (Plautinae prosapiae homo) sirja fölé ezt a megtisztelő epitáfiumot vésték:

Postquam est mortem aptus Plautus, Comedia luget, Scena est deserta. Hunc ludus, risusque jocusque Et numeri innumeri simul omnes collacrimarunt.

Gyászol a vígjáték, pusztaság a színpad, mert Plautus nincs többé!

Ez a rövid életrajz és ez a rövid epitáfium minden, amit róla tudunk. De a rövid epitáfium éppen elegendő mond. „Nevetés, játék, vig trefa, zengzetes ének: mind keseregve gyászolja halálát!”

Husz teljes darabja maradt ránk; egy, a huszonegyedik töredék. Gellius szerint százharminc darab volt forgalomban Plautus neve alatt. Roppant népszerűségét bizonyítja, hogy a római direktorok más szerzők műveit is Plautus neve alatt adták, és

„ambrozian palimpszeszt”-ben megőrzött husz darabot hitelesen vehetjük.

Ha már Plautus aktuális lett megint, idézzük a fejére: miben áll kitűnő vígjátékírói volta; mi az, ami benne legjellemzőbb?

Plautus nemcsak a külső színezésben tette rómaiává a görög meséit, hanem a benső jellemzésben is. (Ezt a szép mondást egy német esztétikus bácsitól lopom el Csiky Gergely fordításában.) Emberei, akik görög nevet viselnek és görög palástban járnak, tősgyökeres rómaiak; ugyanazok, akik együtt jártak vele az utcákon, akik megtöltötték az arénát és darabjai előadását nézték. Ugyanazok az emberek, hibáikkal, erőnyeikkel, szokásaikkal, modorukkal, ferdeségeikkel, minden hízolgs, minden szépités, minden torzítás nélkül.

A jellemzésnek ez a kiváló igazsága legnagyobb vonása Plautusnak. Szerkezet dolgában nem olyan művészi, mint Terentius; nem is arra törekedett, hogy tökéletes, kerek egészet nyújtson: inkább az volt a célja, hogy az életet a maga valóságában vigye színpadra és igazi embereket léptessen föl. Az élet és emberi szív mély ismerete csillámlik ki minden darabjából; jellemzése mesteri és változatos; a sok ravasz rabszolga, vagy éhes parazita, vagy hetvenkedő katona, vagy szivelen léánykalmár közt nem találunk kettőt, akit össze lehetne tévesztani egymással. Vegyük ehhez ötleteket, tréfákat kiapadhatatlan dialógját, gazdag humorát, nevető filozófiáját, örök jókedvét, alakjainak és helyzeteknek természetességét és igazságát s könnyen megérthetjük, miért volt a római nép legkedvesebb írója, miért maradt meg a világirodalomban, mint az emberiség közös kincse és miért gyönyörködtek derült műveiben még olyan komoly férfiak is, mint Szent Jeromos és Luther Márton.

Ezek után áttérhetünk a mai Plautus-premiérre. Novelli a Kineses fizekben, az Aululariában lépett föl. A Miles gloriosus mellett az a darabja rejti magában a legélénkebb jellemzést és a legmulatságosabb komikumot. Meséje röviden az, hogy a fűszvény Euclió egy fazék kincsét talál a házában. Ezt a sok ezüstöt, aranyat még a nagyapja dugta el. Euclió halálos féltelmű áll ki a fazék miatt. Mindenkit gyanuba vesz, mindenkit tolvajnak tart, minduntalan beszalad a házba és nézi: megvan-e a pénze? Csak a pénzével törődik és nem veszi észre, hogy leányát a fiatal Lyconides elcsábította. A leányt (aki különben lebetegszik a színlalak közt) Euclió először Lyconides gazdag nagybátyjának igéri, de mikor Megadorus mindent megtud, lemond a kis öccse javára és Phaedriát Lyconides veszi feleségül — „horomány nélkül”, éppen mint Valér a Harpagon leányát.

Ezt a darabot vette mintául Molière, mikor a Fűszvényt írta. Euclió nélkül Harpagon talán nem született volna meg. Érdekes összehasonlítani a két darabot; érdemes megfigyelni, miképpen hódít egyik lángész a másiktól. Euclióban benne van embryszerűleg az egész Harpagon. Molièrenél ez az alak megnőtt, komikumban gyarapodott. Molière még a húságot, a szerelmeskedést is hozzácsatolta Harpagon jelleméhez és ezzel rendkívüli mértékben fokozta Harpagon komikumát. De a Plautus főszereplője is nagyszerű ötleteket mond Strobilus és Congrio az Aululariában: „Sir a víz miatt, a mit kiönt, ha mossa a kezét.” — „Ha kölcsön kérdél tőle az éhséget, azt sem adná oda!” — „Mikor a borbély minap a körmeit levágta, összehozta és elvitte magával!” — „A multkor elragadtam ételt a kánya s az öreg jajgatva rohant a bíró elé és sirva, bögve azt kívánta tőle, hogy fogja pörbe a rabló madarat!”

Molière egész sor ötletet szóról szóra elhódított Plautustól. (Plautus viszont a görög Menandert aknáztá ki.) Euclió éppen úgy követeli Strobilustól, hogy „mutassa a harmadik kezét is”, mint Harpagon a francia cselédjől. Euclió a kincs ellopása után éppen úgy jajveszékelt, mint Harpagon; csak hogy Molière ebből egy grandiózus jelenetet csinált, ahol a fűszvény szenvedélye majdnem a tragikum határára jár. Plautusnál bohózatos, burleszk marad a kitörés. És szóról-szóra benne van a Fűszvényben a római darabnak az a jelenete is, ahol Euclió a lopott kincséről, Lyconides pedig Euclió leányáról beszél. A „horzó nyúlást” kétértelműsége Plautus agyában villant meg először.

Novelli a commedia dell arte hagyományai szerint játszotta Euclió szerepét, nyers, bohózos modorban, pompás komikummal. Az egész színház kacagott rajta, még azok is, akik az olasz szöveget nem értették. Milyen kár, hogy Harpagon nem játszott nálunk. Itt még több alkalma lett volna bemutatni nagyszerű komikai vénáját. Novelli egy felvonásba vonta össze az öt rövid felvonásból álló darabot és társulatát is nev betanította. hogy stíluszerűen

játszottak mindannyian. Élvezet volt nézni ezt a friss, kitudó összejáratot.

Novelli ma egész este a burleszk komikum határai közt maradt. Megnyitól Don Pietro Carusot mutatta be s Bracco darabja és a római vígjáték közt monológot mondott el (a Felvonások) szalonruhában, a lebecsült függöny előtt, egy nádszéken ülve, zajos hatással.

Pietro Carusóban ma megint Zacconi emlékével küzdött meg, akinek a Carusójáért rajongott a budapesti közönség. S itt megint kitűnt, hogy Zacconi lágyabb, diszkréttebb és egyszerűbb színekkel fest, mint Novelli, aki széles, markáns, rendkívül erős vonásokkal állította elénk az elzúllott gavallért. Zacconi Carusója meghatóbb, a Novellié durvább és egy fokkal talán még igazabb.

A. E.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Keleti Szemle. Új tudományos folyóirat első számát vettük. Az új folyóirat, a Keleti Szemle, melyet Kunos Ignác és Munkácsi B. szerkesztenek, azzal a jelentős céllal indult meg, hogy az ural-altái nép- és nyelv-tudomány körébe vágó dolgozatok közlésével mindenek előtt a magyar faj ősiségének eddig homályos kérdéseit tisztázza. Az új szemlének fontos feladata lesz még, hogy kapcsolatot létesítsen a magyar és külföldi szaktudósok közt, és e célból egyrészt eredetiben közli a nagyobb európai nemzetek nyelvén írott tanulmányokat, másrészt pedig a tárgykörébe vágó hazai munkásságot a külföld számára is hozzáférhetővé teszi. És mivel igen idegen nyelven is közöl dolgozatokat, közös munkát is lesz az ural-altái tudományokat mivelő hazai és külföldi tudósoknak. A Keleti Szemle tulajdonképp egy új társaságnak, a Néprajzi Társaság keleti szakosztályának a közlönye. Ezen, főleg a magyarság eredetével foglalkozó egyesület élén gróf Zichy Jenő és Vámbéry Armin állanak és az imént megjelent szám teljesen megfelel annak a várakozásnak, melyet hazai és külföldi tudósok hozzá fűztek. Tanulmányok közlemények vannak benne gróf Kun Géza, Vámbéry, Nagy Géza, Bacher és Munkácsy tollából és a külföldről orosz, francia és német tudósok írtak bele közleményeket. Üdvözöljük e tudományos vállalkozást, mely első sorban a magyar faj ősiségének a kutatásával, és így nemzeti feladatokkal foglalkozik.

○ Petőfi Eperjesen. E címen dr. Horváth Ödön kir. tanácsos, jogkari dékánunk csinos kiállítását fűzte hagyta el a sajtót. Az érdekes adatokat tartalmazó mű Petőfinék 1845-iki eperjesi látogatásával foglalkozik. — Ugyancsak most jelent meg dr. Horváth Ödönnek Dunajec című műve is. Mind a két munka Kösch Árpád könyvnyomdájában Eperjesen 60 fillértért kapható.

○ A természetrajzi kirándulások könyve. Faith Mátyás főreáliskolai igazgató hazánk viszonyaihoz alkalmazta Landsberg természetrajzi kirándulásokról szóló könyvét. A sok képpel ellátott segéd-könyvnek nagy hasznát vehetik a természet kedvelői. Megjelent Paxner J. Biron kiadásában Környöcbányán, ára 4 korona 50 fillér.

SPORT.

Tavaszi löversenyek.

Hatodik nap.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 15.

A kettős ivadékerseny nagyon győnye ügygyé lett a sportsmanek előtt. Csupa közepes lovak indultak a szép díjért; de nemcsak a vert lovak rozszak, hanem a nyeresője Clairette is silány egy kanca, amely rendes időben legfeljebb kisebb handicapet érdemel. Annyi bizonyos, hogy Ausztria-díjat nem fog nyerni az idei kettős ivadékerseny győztese, úgy, mint tavaly, s az is valószínű, hogy Remek, Waterloo és Antonius nagyon tulbecsült állatok.

A fűversenytől eltérve, elég szép volt a mai versenynap. Két meglepetéssel szemben ötször győzt a favoritált, a bookmakerek tehát alig szedték össze a mai helypénzüket. Különösen Gay Lord Quez, Testőr és Biri rántotta be őket erősen.

A mai eredmények ezek:

I. Eladóverseny. Távolág 1400 méter. Díj 3000 korona. Mr. Redgrey A la grecoqueje (Walasek) első, Corvinus (Imre) második, Baranya (Nagy) harmadik, futott még Beladonna, Oriental. — Itélet: fel hosszal biztosan első, 6 hosszal harmadik. Totalizátor: 10:29. Helyrefogadások: I. 50: 95. II. 50: 167.

II. Handicap. Távolág 1400 méter. Díj 3000 korona. Gróf Degenfeld Imre Testőreje (Wilton) első, Tablábör (Bullford) második, Delibab (Adams) harmadik, azután Da kommt sie, Fetard, Előre. Itélet: 2½ hosszal igen könnyen első, 8 hosszal harmadik. Totalizátor: 10:18. Helyrefogadások: I. 50: 67. II. 50: 116.

III. Kettős ivadékerseny. Távolág 2000 méter. Díj 20.000 korona a győztesnek, 2000 korona a másodiknak, 1000 korona a harmadiknak és 2000 korona a győztes ló tenyésztőjének. Mr. Dorryt Clairette (Güchris) első, Antonius (Adams) második, Waterloo (Cleminson) harmadik. Azután Remek, Reducer. Vitzli-Putzi. Itélet: ¼ hosszal biztosan

első, két hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 103. Helyrefogadások: I. 50: 186. II. 50: 98.

IV. Államdíj. Díj 4000 korona. Távoltság 2400 méter. Gróf Karolyi István Andreeja (Gilehrst) első, Szesély (Park) második, Vivó (Wilton) harmadik. — Ítélet: 7 hosszal feltartva első, 15 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 27.

V. Kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Távoltság 1100 méter. Gróf Degenfeld Imre Gay Lord Quexy (Wilton) első, Néha-Néha (Poole) második, Corelli II. (Chaloner) harmadik, azután Szárnyas, Spectabilis, Vlegény, Bruce Lowe. — Ítélet: 3 hosszal igen könnyen első, 2 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 37. Helyrefogadások: I. 50: 73, II. 50: 66 és III. 50: 82.

VI. Kétévesek eladóversenye. Távoltság 1000 méter. Díj 2000 korona. Ferdinándy Béla Birle (Imre) első, Tilos (Wilton) második, Hastrmann (Walssek) harmadik, azután Mary Diamond, Sakál, Szám-Bánom. Ítélet: 6 hosszal igen könnyen első, 6 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 35. Helyrefogadások: I. 50: 80, II. 50: 110.

VII. Welter-Handikap. Távoltság 1000 méter. Díj 3000 korona. Gróf Trauttmansdorff Tiamoja (Cleminson) első, Bence (Poole) második, Rózi (Bulford) harmadik, azután Ida, Tragika, Maloi, Diva, Kleopatra. Ítélet: ötvenegyszer hosszal könnyen első, 1 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 16. Helyrefogadások: I. 50: 171, II. 50: 180, III. 50: 104.

Nyiltér.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által

a Lithion-forrás

Salvator
kitűnő sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízkezelőtelepeken és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Budapesten, főraktár Edesutya L. urnál.

Testgyógyászati műintézet.

Tám- és járógepek, Messing-rendszerű műmellfűzők, műkezek-műlábak stb. haskötők elhúzás és vándorvase ellen, görseharisnyak, keszemes mellélt készítenek: K. KELETI J. orvos, sebész műszerek gyárában, Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Állandó nagy raktár irrigátorokban és bidekben. Kép s árjegyzék ingyen.

(Az e rovat alatt közöltettek nem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Gróf Ráday Andrást szabadlábra helyezése. Gróf Ráday Andrást 1897. elején kifizetetlen csehek biztosítására Mastaler József pincérnek átadott egy 550 forintos és egy 300 forintos váltót, amelyeken kezesekül gróf Ráday kaszinóbeli barátai: gróf Chotek Rozsó, Szilárdy Aron és Szilárdy László szerepeltek. Mastaler a váltókat tovább adta Grósz Samunak, aki a lejáratkor fizetésre szólította fel Rádayt és kezesét. Ez utóbbiak azt telettek Grósznak, hogy a váltókat ok nem irták alá és azokról nekik semmi tudomásuk sincs. Grósz erre okirathamistás miatt feljelentette gróf Rádayt, akit azonban a budapesti büntető törvényszék hónapokig nem volt képes feltalálni, mert folyton külföldön utazgatott. Végre ez év február havában a bécsi rendőrség kinyomozta a gróft, letartóztatta és kiadta a budapesti büntető törvényszéknek, ahol, mint székesben levő vizsgálati fogságba helyezték, annyival is inkább, mert az irászakértők is egyhangúlag úgy nyilatkoztak, hogy a hamis aláírások Ráday kezétől erednek. A vizsgálati fogság fenntartása ellen gróf Ráday védője, dr. Visontai Soma a vádanasához folyamodott, mely ma tárgyalta az ügyet s helyt adva a védő előterjesztésének, nyomban szabadlábra helyezte a gróft. A szabadlábra helyezés ellen dr. Keserű kir. alügyész az ítélőtáblához felebbezett.

§§ Az Ika katasztrófája. Fiuméből telegrafjálk: A mai tárgyalás megkezdése előtt Fésüs közdvald azt a szenzációs hírt közölte, hogy a Tyria angol gőzös, amely az Ika elsüllyesztette, éppen ma reggel Fiuméba érkezett. Indítványozta a hajószemélyzet beidézését. A bíróság a védők tiltakozása ellenére megkereste az iránt az angol konzulátust, honnan tudaták, hogy csupán három egyén van a gőzöshöz azok közül, akik a katasztrófánál is jelen voltak. Ezek hajlandók tanuságtételre megjelenni. A szakértők folytatódó kihallgatásánál Nyegovan korvett-kapitány és Berry hadnagy az Ika manőverét helytelennek mondják, de a helyzet előidézésében a Tyria is hibás, mert tulságos közel ment a bejárat végéhez és elzárta az Ika útját. Matievich kereskedelmi kapitány feltétlenül, a Tyriát tartja vét-

kesnek. A törvényszéki orvosok Forempoche testi és szellemi állapotát normálisnak mondják. A delután tárgyaláson a védők számos kérdést intéztek a szakértőkhöz. Bacon angol kapitányt és a Tyria két altisztjét holnap hallgatták ki. Talán holnap este már ítéletet hoznak. Nagyon valószínű, hogy a vádlott hajóskapitányt fölmentik.

§§ A fogadott fu. Weiler András és büntetését, Ily Dezsőné, akik Weiler Hugó műkertetét ügyesen kiesztelt csalással akarták vagyonától megfosztani, a rendőrség átadta a büntető törvényszéknek. Dr. Kiss István vizsgálóbíró helyettes nyomban kihallgatta Weilert, aki mindenben fenntartotta a rendőrség előtt tett beismerő vallomását. Ma délelőtt pedig Ily Dezsőné kihallgatására került a sor. Ilyné azt állítja, hogy hozzá egy F. nevű orvos ment el, s ez kérte, hogy segítsen Weiler Andrásnak, akinek fiatal, teherben levő feleségén szánakozva, csakugyan meg is tette a sziveséget. A törvényszék vádanasára Weiler Andrásra nézve helybenhagyta a vizsgálóbíróknak azt az intézkedését, hogy a vizsgálati fogság fenntartandó. A másik foglyot Ily Dezsőt ma délelőtt szabadlábra helyezték. Weiler András a vádanas határozata ellen felebbezéssel él s ennek benyújtásával Visontai Somát már meg is bízta. — Az ügygyel kapcsolatban dr. Gross Lipót ügyvéd annak a kijelentésére kérte föl lapunkat, hogy ő Weiler Andrásnak nem állított ki kötelezvényt, csak a telexkönyvi hatósághoz készített egy bekebelezési kérvényt, ezt is csak a pénz köleszőnt megbízásából, egy már közjegyzői okiratba foglalt kötelezvény alapján. Weiler Andrásról különben semmiféle összeköttetésben nem állott.

TÁVIRATOK.

Az olasz parlament fölőslatása.

Budapest, május 15.

Az olasz szélsőbaloldal új módját találta ki az obstrukciónak. Tagjainem tartanak végtelen hosszúságú szónoklatokat, nem nyújtanak minduntalan indítványokat és módosításokat, hogy egyik szavazás a másikat érje, hanem — rágyújtanak harsány torokkal a Garibaldi-himnuszra és ezzel alaposan lehetetlenné teszik a parlamenti tanácskozásnak csak a megkezdését is. Ma nyílt meg a Monte Citorioán a képviselőház új ülészsaka s a szélső baloldal nyomban megkezdte ezt a jól kifundált legujabb obstrukciót. Az elnök jóformán ki sem mondta még, hogy megnyitja az ülést, midőn a szélsőbal uniszódnó énekelni kezdte a Garibaldi-himnusz és vele énekel a karzatok közönsége is. Az elnök — mit tehetett volna egyebet? — berekesztette az ülést; a kormány pedig — így beszélték a folyosókon — fel fogja oszlatni a képviselőházat: énekeljenek az urak otthon.

Róma, május 15.

A képviselőház terme és a karzatok erősen látogatottak.

Ferri az utolsó ülés jegyzőkönyvének felolvasásánál felszólal és kijelenti, hogy a szélsőbal az új ügyrend alkalmazásának minden eszközzel, még erőszakkal is ellene fog szegülni. (Nagy zaj a centrumban és a jobboldalon. Élénk tetszés a szélbalon.)

Giolitti a béke érdekében indítványozza egy bizottság kiküldését, amely megbizáték azzal, hogy az ügyrend megváltoztatása iránt két nap alatt javaslatot tegyen. Időközben ne tartanak ülést. (Tetszés balról.)

Pantano elismeri Giolitti indítványának nemes szándékait, mégis kételkedik abban, hogy elfogadjaték. Hozzáteszi még, hogy a szélsőbal sem ma, sem bármikor engedi nem fog mindaddig, amíg a törvénynek ismét tiszteletet nem szerez. (Tetszés a szélsőbalon.)

Pelloux miniszterelnök kijelenti, hogy ha csak legosekélyebb reménye volna, hogy Giolitti indítványa megegyezésre vezethet, nem haboznék ezt elfogadni. Azok a beszédek, amelyeket a Házon kívül és ma itt elmondottak, azt bizonyítják azonban, hogy a megegyezés ki van zárva, mert a kisebbség erőszakkal a többség fölül akar kerekedni. (Közbeiktatások a baloldalon. Helyeslés a jobboldalon és a centrumban.)

Giolitti a miniszterelnök nyilatkozatát élénk sajnálkozással veszi tudomásul.

Az elnök közli, hogy Ferri és a szélsőbal más tagjai a határozatképesség megállapítását kérik és kijelenti, hogy a mostani ügyrend a jelen esetben nem engedi meg a kívánt megállapítást. (Élénk közbeiktatások és tiltakozások a szélsőbalon. Tartós zaj. A szélsőbal több tagja a Munka dalát énekl.) Az elnök felteszi kalapját és felfüggeszti az ülést.

Delután fél 6 órakor az ülést újból megnyitották. Az elnök ismétli nyilatkozatát, hogy a mostani ügyrend a jelen esetben nem engedi meg a Ház tagjainak a megszámlálását. (Nagy zaj a szélsőbaloldala-

lon.) Az elnök felszólítja a Házat, hogy fogadják el a jegyzőkönyvet. A többség feláll. Az elnök kihirdeti, hogy a jegyzőkönyvet elfogadták. A szélsőbaloldal tagjai kiabálnak, a padokat verik és Garibaldi himnusz énekelik. Az elnök leteszi a kalapját és berekeszti az ülést.

Róma, május 15.

Umberto király ma este Nápolyból ideérkezett. A lapok szerint a kamara feloszlátása és új választásoknak kirdása elkerülhetetlen. A Fanfulla fentartással azt jelenti, hogy az általános választások június 10-én, a pótválasztások pedig június 17-én lesznek. Az új kamarát állítóg június 22-ére hívják össze.

Boroszló, május 15. Szilécia több vidékéről jelentik, hogy erős fagy állott be.

Melbourne, május 15. Brisbanében négy új pestis-eset fordult elő. Sidneyben a pestises betegek száma 227, akik közül 74 meghalt.

Windau, május 15. A lüsteri világítótoronyból jelentik, hogy a „Joannes” nevű hajó az Oesselsziget mellett szerencsétlenül járt. A 29 emberből álló legénységből 12 embert megmentettek.

Plener a hármasszövetségről.

Berlin, május 15. Egy itteni előkelő hetilap bécsi tudósítója beszélgetést közöl, melyet Plener Ernővel, a közös szamvervőszék elnökével a hármasszövetségről folytatott.

Plener opportunítási indokokból a Németországgal való vámunioi ellen nyilatkozott, ugyzintén a német-osztrák-magyar szövetségnek az alkotmányba való beikkelyezése ellen. Ami nevezetesen ez utóbbi nyilatkozatát illeti. Plener a beikkelyezést nem tartja opportunusnak.

— Gondolja csak meg — ugymond — mily különös és kínos vitára vezetne ez az osztrák parlamentben! Nem hiszem, hogy ez Németországgal való jó viszonyunkat elősegitené. Valószínű, hogy nemcsak a csehek foglalnának ellene állást, hanem a magyarok is. A cseheknek a legvégsőig üznök e beikkelyezés által, mert ha ez megtörténik, akkor az Ausztriában bekövetkező rendszerváltozástól semmit, de semmit sem lehetne többé remélni. Fölőlegesnek tartom a beikkelyezést. A Németországgal való szövetség magában is husz éves tapasztalat súlya állhat és ha a külföldi vonatkozásainkat megszilárdította, úgy belviszonyaink konszolidálásához szintén hozzájárul.

A spanyol forradalom.

Trieszt, május 15. A spanyol kormány táviratban utasította az itteni spanyol konzult, hogy ügyeljen a Görzben tartózkodó Don Carlos trónkövetelőre, minthogy a spanyolországi zavargás a karlisták műve. Görz és a spanyolországi karlista vezérek között az utóbbi napokban igen élénk táviratváltás volt.

A francia községi választások.

Páris, május 15. Az Elysée-palotában ma minisztertanács volt, amelyen az immár teljesen felgyógyult hadügyminiszter is megjelent. A minisztertanácsban Waldeck-Rousseau miniszterelnök bejelentette a községi választások végleges eredményét és konstataita, hogy az e hó 13-án tartott pótválasztások teljessé tették az Union et défense républicaine jelszó alatt felállított jelöltek győzelmét.

Kölgazdasági táviratok.

New York, május 15. (Terményfődsé.) (Zárlat) Gyapot: New Yorkban helyben 9.15/16. (9.15/16.) júliusra 9.59. (9.57). augusztusra 9.40. (9.40). New-Orleansban helyben 9.1/4. (9.1/16). — Petroleum Stand white New Yorkban 8.60. (8.60). Stand white Philadelphianban 8.55. (8.55). Refined in Cases 10.90. (10.90). Credit Balances at Oil City 140. (140). — Zsír: Western steam 7.35. (7.30). Rohe és Brothers 7.55. (7.40). — Tengeri irányzata gyenge. Májusra 40.1/4. (41.1/4). Júliusra 42.—. (42.1/4). Szeptemberre 42.1/4. (42.1/4). — Buza irányzata állandó. Piros ősz helyben 79.1/4. (78.1/4). Májusra 70.1/4. (70.1/4). Juniusra —.—. Júliusra 71.1/4. (71.1/4). Szeptemberre 72.1/4. (72.1/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.1/2. (3.1/4). — Kévé: fair Rio 7. sz. 7.1/4. (7.1/4). Juniusra 6.35. (6.35). Augusztusra 6.45. (6.45). — Liszt: Spring Wheat clears 2.65. (2.65). — Kukor: 3.1/2/16. (3.1/16). — On: 28.42. (28.50). — Riz: 16.75. (16.75). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 15. (Terményfődsé.) (Zárlat). — Buza irányzata állandó. Májusra 64.1/4. (65.1/4). Juniusra —.—. (—.—). — Tengeri irányzata gyenge. — Júliusra 36.1/4. (37.1/4). — Zsír: Májusra 6.92. (6.85). Juniusra 6.95. (6.87). — Szalonna short clear 7.05. (7.—). — Sertéshús: Februárra —.—. (—.—). Májusra 11.55. (11.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Testvérek.

Az emberek mind egy anyának,
Mind magzati a Természetnek,
S míg anyjuk elhagyta anyjúl,
Amint ez testvérekhez illik:
Az örökségen veszekednek.

Méry Károly.

— Öreg szerelmesek. Az indianai Rushville-ben William D. Westerfield hetvennégy esztendő farmer örök hűséget esküdött mrs. Helen J. Conowaynek, aki New Yorkból való asszonyság. Az idős pár azt hitte, hogy észrevétlenül jutbat el a béke-bíróhoz, csak hogy ez nem sikerült. Nagy néptömeg verődött össze körülöttük, s az emberek rizzsel dobálták meg az idős mákapárt. Az esküvő után Westerfieldék sietve menekültek a kíváncsiak tekintete elől, s egyenesen az új férj farmjába utaztak, ahol a mézesheketek töltik. Szerelmük története elég regényes. Már hatvanöt évvel ezelőtt ismerték és szereltek egymást. Együtt jártak az iskolába, bele szereltek egymásba és 1848-ban akartak megesküdni. Hanem egy előre nem látott akadály elválasztotta őket. Még annak az évnek a december havában egy másik hűséget vett feleségül Westerfield és 1851-ben Helen Thomas feleségül ment Charles S. Conoway-hez. Két évvel ezelőtt meghalt azonban Conoway, Westerfieldné pedig egy esztendővel ezelőtt hunyt el; amikor aztán Westerfield megtudta, hogy egykori szerelmese mint özvegy él New Yorkban, irt neki, s a levelezésnek a minapi esküvő lett az eredménye.

— Milliommok szeszélyel. Stead, a kitűnő angol újságíró és emberbarát, a *Review of Reviews* című folyóiratának a legújabb évkönyvében cikket irt egy-némely milliomm rendkívüli pazarlásairól. Egy milliomm angol báró például kétféle yachtnak építtetett magának, amelynek szalonját harmincezer font sterling értékű kép díszítette. Egy napon a yachtot a biscoyai öbölben heves vihar lepte meg s a milliomm tengeri betegséget kapott. Hogy jövőben ez meg ne essék vele, 3600 fontért egy hajót bérelt, amelyen hordók voltak tele olajjal, s csak az volt a feladata ennek a hajónak, hogy két-háromszáz yardnyira a yacht előtt járva, a háborgó hullámokat az olajjal lecsillapítsa. Ugyanaz a milliomm a fejébe vette, hogy egy aránylag szegény embertől, aki a legutóbbi időkké képviselő volt, egy képet vegyen meg, amelyet a szerzője művészele virágkorában festett. A műkereskedőnek legfeljebb csak tizenhat-husz ezer font sterlinget adott volna, így azonban sekket küldött a kép tulajdonosának,

hogy tetszés szerinti összeget írjon rá. A volt képviselő visszafizette, hogy a kép nem eladó. A báró erre ötvenezer fontot és egy kétezer fontos évi-járadékot ígért, de megint csak kosarat kapott. A milliomm erre háromszázezer fontot ígért, ez sem kábitotta el a képgazdáját, aki időközben örökölt is. Egy másik milliommnak az volt a rügeszméje, hogy minden nap más nadrágot viselt, egy másik pompás villát építtetett, amelyben négy hálószobát a négy évszázaknak megfelelően rendeztetett be pazarul. Nemrégiben pedig egy angol milliomm, aki rendkívül szereti a lovakat, az istállót a saját lakosztályához építtette, képzelhető ennél fogva milyen luxust fejtett ki. Kedvenc lovát most minden ebéd után az asztalához vezetik, hogy hódoljon neki, s a kezéből fogadja el a kucorjutalmat. Egy aglegény milliomm egyik angol grófság festői helyén kastélyt építtetett, mivel azonban a közeli faluban, ahol a víz posványos volt, járvány pusztult, nyolcvanezer font költséggel huszonhét kilométernyi távolságból vezettette be a vizet.

— Munkácsy Mihályról. A magyar festőművészet utólrhetetlen nagymesteréről közlünk alább egy apróságot. Még müncheni tanuló éveiből való, de jellemző adat így is Munkácsy Mihály jelleméhez:

A hatvanas évek végén Munkácsy Mihály a müncheni királyi festőakadémián tanult. Hajthatlan, makacs természetű ember volt már akkor is és önfejlésével sok ellenséget szerzett magának. Elneveztek „der wilde Unzgar“-nak, a vadmagyarnak. Ellen-ségei beáztatták az akadémia igazgatójánál, Pilyóty Károlynál, aki aztán először az előadásokról, később pedig az akadémiáról is kitiltotta azzal a megokolással, hogy makacs, rakoncátlan és tehetségtelen. De Munkácsy rem törődött az igazgató tilalmával, hanem vállára vette festőállványát, fogta a palettáját s ösötjeit, felment a rajztermbe és tovább festett, mintha semmi sem történt volna. Müncheni tartózkodása idejében történt vele a következő kis epizód is. Egy alkalommal szalmával megrakodott szekér állt meg az akadémia előtt s Munkácsy lement a kapu alá, hogy vázlatot készítsen róla. A szekert a s lovakat már le is rajzolta s éppen azon töprengött, hogy hogyan fogjon hozzá a szalmatömeghez, mikor egyik tanárja jött és gúnyosan kérdezte tőle:

— Nun, Herr Munkácsy, geht das Stroh nicht in Ihren Kopf? (No, Munkácsy ur, nem akar a szalma belemenni a fejébe?)

Amire Munkácsy tréfás bonhomióval felelt:

— Ja, Herr Meister, wann ich könnte auf das Papier das Stroh so himmelen, wie es in meinem Kopf ist! (Bizony, tanár ur, ha úgy tudnám a papírra is lerajzolni ezt a szalmát, mint ahogy a fejemben van!)

Munkácsy később mégis megunt a müncheni kritikákat s elment tanulni Düsseldorfba.

— Örültek város. Dr. Lejèvre, a francia kínai gyarmatok orvosa fedezte fel ezt a furcsa várost. Az örültek városa Franciaország kínai gyarmatában fekszik és Ban-Keunenak hívják. Háromszáz háza s

több mint ezer lakosa van. Ha a környéken valaki megőrül, kínai szokás szerint, azonnal oda szállítják. Az örültek teljesen szabadjukra vannak hagyva, de nincs is szükség a felügyeletre, mert kevés kivétellel csendesen éldegélnek és nem okoznak kárt senkinek. Időről időre a szomszédos faluk lakosai élelmiszereket visznek az örültek városába.

— Vak és süket költő. Érdekes könyv jelenik meg Párisban. A könyv Galeron Berta asszony összegyűjtött verseit foglalja magában és Carmen Sylva, a román királyné irt a kötethez előszót. Galeron asszony Calonne drámáirónak a leánya. Tíz éves korában nagy szerencsétlenség érte: elvesztette szemé világot. Később pedig megvakult. Lelei egysúlyát azonban ez a kettős csapás nem tőrt meg, sőt inkább megfinomította és érzékenyebb tette költői lelkét. Még leánykorában egyfelvonásos verses darabot irt atyjával együtt s a darabnak a Comédie-Françaiseben szép sikere volt. Husz éves korában férjhez ment Galeron mérnökhez. Házassága szerelmi házasság volt. A fiatal mérnök beleszeretett a leány lelkébe. Férjével több évig elt aztán Romániában, ahol benső baráti viszony fejlődött ki a vak és süket költő és Carmen Sylva között. A múlt évben a francia akadémia jutalommal tüntette ki Galeron asszony néhány versét, a Theatre-Maguera pedig előadta egy egyfelvonásos darabját. A vak költő és Galeron mérnök házasi élete a legideálisabb, amit csak képzelni lehet. A házastársak imádják egymást és Galeron asszony éppen férjéhez irta legszebb versét, amelyben elmondja, hogy hogyan szereti őt, aki nem lát és nem hall, de akinél az érzés mindent pótol.

— A száj és orr. A száját általában az emberi arc legjellemzőbb részének tekintik. Azt tartják, hogy a száj metreszéből és az ajk formájából következtetni lehet az ember szellemi képességeire. Általános a hit, hogy a vastag ajk érzékiségre és a finom metreszű ajk bizonyos szellemi kiválóságra, szilárd és művelt jellemre vall. Újabb megfigyelések arra vezettek, hogy ezek a következtetések nem helyesek. A száj és ajk formája, nagysága és színe egy ugy, mint az orr nagysága és formája a taji ismeretű jelekhez tartoznak, azonkívül az ajk és orr sajátságai közt gyakran van összefüggés. Az ajk színe a különböző emberfajoknál jelentékeny változatosságban mutatkozik s a halvány rózsaszín és a sötétbarna között váltakozik. A fajok keveredésénél az ajk színe és formája is átöröklődik az apáról a gyermekre. A vastag, hosszú ajk, amely a szerecseneket jellemzi, a fehérénél nincs meg vagy ha igen, akkor inkább rendellenességnek tekinthető.

REGÉNY.

ÚJ FÖLD

Irt: KNUT HAMSUN

(86)

Nagyon erőlködött, hogy előbbi beszédjűk tárgyára térjenek vissza. Újból arról a megrendelésről beszéltek, melyet Tidemand kapott. Egy-párszor mondta:

— Biztosítalak, hogy nagyon jó. Nagyon jó. Ideges volt, de aztán megnyugodott.

Egy pohár bort is megittak, úgy mint a régi jó időkben s boldog hangulat vett rajtuk erőt. Az idő gyorsan s kellemes beszélgetés közt mult el. Mikor Tidemand elment, Ole hálá-san mondta:

— Igazán kedves vagy, hogy meglátogatsz. Hiszen annyi dolgod van... Halld — folytatta aztán — az operában ma bucsueladás van, menjünk el.

Ez a komoly, kékszemű ember most olyan volt, mint akinek semmi más dolga nincs a világon, mint csak az, hogy a mai estét az operában töltsé. Nyíltan megmondta, hogy már napok óta gondol erre az estére.

Elhatározták tehát, hogy odamennek. Ole magára vállalta, hogy jegyeket szerez.

Alig hagyta el Tidemand az irodát, Ole sietve telefonozott a jegyekért; három jegyet kért az első sorban. A tizenegy, tizenkettő és tizenhárom jegyeket. A tizenkettőt személyesen akarta Hanka asszonynak átadni, aki most a vár alatt lakott. Régente nem volt senki, aki olyan szorgalmas opera látogató lett volna, mint ő. Mikor a jegyeket vitte, az uton a kezét dörzsölte s így mormogott:

— A tizenkettes. Igen a középen kell ülni. A középen. En a tizenhárom széken fogok ülni. Jellemző szám. A bántat emberének való.

Nagyon türelmetlen volt s meggyorsította lépteit. Menetközben elfeledte gondjait. Ő róla elvélre is nincs már mit beszélni, az ő boldogtalansága befejezett dolog, kész dolog. Azon már nem lehet változtatni. Legfeljebb csak a világ előtt nem szabad mutogatni a sebeket. Vajjon olyan nagyon megrendítette-e, hogy Agota visszatért a városba? Oh nem, semmi esetre; legalább is ő nem mutatta. Hogy majd csak kibírja azt is, ki kell bírnia.

Ole tovább ment. Tudta, hogy Hanka asszony hol lakik, pontosan ismerte a címét, hisz az őz fél sokszor elkísérte már hazájá, mikor titokban nála járt és gyermekei után tudakozódott. Azonkívül pedig Angliából való visszatérése estéjén Tidemandot ott találta Hanka ablakai alatt. Mennyit gondoltak ők egymásra! Persze egészen más emberek ezek mint ő, aki már bele-törődött és cipeli a terhet, a bánatot.

Mikor odaért, azt mondták neki, hogy Hanka asszony bezárta az ajtót s falura ment, a falusi birtokára. Hogy csak holnap jön vissza.

Ole nem értette a dolgot. Hogy miféle birtokról tetszik beszélni?

— A nagyságos asszony falusi birtokára, Tidemand ur...

— Oh igen. Persze. Tidemand birtokán, persze. Ah, igen, a falusi birtokra... Ole az óráját nézte. Nem, ma már nem mehet ki Hanka asszonyért, lehetetlen, hogy a városba hozza, késő van. De még ha elég idő volna is, mivel indokolja előtte ezt a sietséget, ezt a sürgősséget? Pedig úgy szerette volna, hogy mindkettőjüket meglegli ma evvel a találkozóval és most dugába dől az a terve is. Igazán csodálatos, hogy minden terve dugába dől, semmimé sike-rül neki, még az sem, ha jól akar tenni másokkal.

Ole visszafordult.

A falusi birtokra ment! A régi emlékeket, a régi helyeket keresi fel! Most már sehogysem

tudta megállni, valami hajtotta őt ehhez a falusi házhoz, ámbár már rég leluultak odakünn a levelek és az a kis ház egészen el van hagyatva. Bizonyosan elkérte a kulcsártól a kulcsokat s bezárta magát a szobákba. A falusi birtok! Agotának is oda kellett volna menni nyárára, ha a dolog nem végződött volna olyan nagyon szerencsétlenül. Nos, az egészen más dolog, más lapra tartozik... A dolog vége utójára is az, hogy Hanka asszony ma nincs a városban s nem lehet az operában.

Ole fáradt volt, esalódott; szomorúságában elhatározta, hogy egész tervét elmondja Tidemandnak; ő csak jót akart s most nagyon sajnálja mindkettőjüket. Tidemandhoz ment.

— Egyedül kell az operába mennünk — mondta — a feleséged számára is vettem jegyet.

Tidemand elápadt.

— Ugy? — mondta.

— Azt akartam, hogy köztünk üljön...

Talán nem jól eselekedtem, hogy nem mondtam meg előre, de — Hanka asszony azonban elutazott s csak holnap jön haza.

— Ugy? — mondta Tidemand még egyszer.

— Halld-e András? Remélem, hogy azért nem haragszol reám? Ha meggondolod, hogy... Az utolsó időben sokszor volt nálam a feleséged s utánad meg a gyermekeid után kérdezősködött...

— Igen, helyes.

— Mi?

— Azt mondom, hogy helyes. Minek beszélés róla?

Ole dühbe gurult. Kipirult arcával Tidemandhoz hajolt s szinte sivitó hangon mondta:

— Azt mondom neked, hogy nem tudod, mit beszélés. Nem, sohasem láttam ilyen tökfiköt. Még a sirba viszed ezt az asszonyt, ez lesz a vége. És magad is oda jutsz, ha így folytatod. Azt hiszed, hogy nem látom azt? Hogy helyes?

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Kaszinó, Szikszó. A legszigorúbb illetenben bizonyosan akadnak olyan paragrafusok is, melyek a legkomolyabban tiltanak mindenkit olyan célzásoktól, amelyekből az következik, hogy a menyasszonyból, természetes metamorfózisok után, anyós lesz. Ellenben a menyasszonyok lélekbeli idealizmusát nem helyezi a legszebb világításba az, ha az anyósúvecek óriási tömegét még egy néhány csipet-kével gyarapítja. Amennyiben tehát a bevándolt fiatal ember a kérdéses menyasszonynak azt az — eredetiség híján lévő — passzióját iparkodik a prognózis előtérbe tolása által korlátozni mi ezt az apró etikett-sértést az egyszerű megbocsáthatónak tartjuk.

Veritas. 1. Az az egyesület csak a tagjainak ad kölcsönt, idezengnek nem. A Hirsch-jótekonysági alaptól ellenben mindenki kérhet kamat nélküli kölcsönt, aki igazolni tudja, hogy azt ipar vagy kereskedés üzemre akarja felhasználni, erkölcsileg kifogás alá nem esik s nem önhibájából jutott szegénységbe. A kérvények (r. Weinmann Fülöp kir. közjegyzőhöz (VI., Andrásy-ut. 1.) intézendők. 2. Műtőasszések ebben az ügyben az Izraelita Országos Irodához (V., Fűrdő-ut.) fordulni. 3. A törvényszék elnöke a kisorsolt esküdteteket végzéssel hívja be a tárgyalásra.

Kiváncsi. Az elektrotechnikát magánutón nem véghezvitte. Látogatnia kell az állami ipariskola elektrotechnikai tantályát. A föltételeket megtudhatja az ipariskola igazgatóságánál, Budapest, VIII., Népszínház-utca 8.

N. M. P. Schwartz Guszlár, Fayer László, Tauffer Vilmos, Böke Gyula, Stiller Bertalan, Goldzieher Vilmos, Feuer Nánán, Szili Adolf, id. Elischer Gyula, Irsai Arthur, Onodi Adolf, Simonyi Zsigmond, Goldzieher Ignác, Marczali Henrik.

C. N. M. Még nem publikálták a kérdéses ööléptetéseket, de bizonynyal meglesznek.

El. A. Koluth. Első két kérdésére a választ csak később adhatjuk meg, mert felvilágosításért a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban fordultunk. A Budapesti Napló rendesen közli a pályázati hirdetéseket azokra az állásokra. — 3. L. P. képviselő budapesti lakása: Lipót-utca 15.

Melanie. Annak a színesnek annyi a szerepe, amelyben játszik, hogy azokat itt föl nem sorolhatjuk. O maga azonban talán megleszi önnök ezt a szíveséget magánlevélben. Lakása: VIII., Kerepesi-ut. 29.

R. J. Kaba. A honvédelmi miniszterhez kell folyamodni nősülési engedélyért. Csatlolni kell a születési bizonyítványt, katonakönyvét és képesítési bizonyítványait.

Sz. Gy. Balassa-Szent-György. Ha nem kapott reá választ, annak a jele, hogy az a vers gyöngye volt.

Tubarezsa. Ön, úgy látszik, nem olvassa az újságot. Mert a kérdéseire egyszer már válaszoltunk. Ha áradástot vesz magának s utána néz, meg is fogja találni.

G. J. Jolsva. Megsemmisítheti, de nem köteles vele.

L. I. Bpest. 1. Innen is. 2. Hazugság. 3. Megfelel annak a magyar kifejezésnek: ne tedd! Használják így is: nem illik.

L. J. Szilágy-Somló. VIII., Rákóczi-tér 14.

Sorsjegyek.

W. M. Kásony. Sorsolási jegyzék ment az ön címére, amelyben a kértetett dolgokat megtalálhatja.

R. F. Miskolc. 2572—77. számú Bazilika sorsjegye 12 koronát nyert.

G. V. Jászládny. 240 koronát nyert. Föltétlenül nyerniök kell.

R. J. Értékcsin nem lehet, osztalékot eddig nem fizetett, mert közgyűlése csak ebben a hónapban lesz.

G. D. Demlovár. Osztrák földhitel sorsjegye (1031—75) 900 koronát nyert. 2680—34. számú hitel sorsjegye részlegye ki van sorsolva, de értéketlen.

F. Za. Bajmok. 4499—61. számú Bazilika-sorsjegye 12 koronát nyert, a többi semmit.

D. I. Kurtes. — Hírlapíróda, Szege. — K. M. 1900. — 127.820. sz. előfizető, Pozsony. — F. I. Szent. — T. A. Kis-Velence. — L. M. Melykut. — L. B. Munkács. — Dr. Kiss. — sorsjegyeik nem nyertek.

Napirend.

Napló. Szerda, május 16. — Római katolikus: Nep. János. — Protestáns: Peregrin. — Görög-ország: (május 3.) Tim. és M. — Zsidó: Jár 17. — A nap két 4 óra percek. — Nyugszik este 7 óra 14 percek. — A hold két este 9 óra 10 percek. — Nyugszik reggel 5 óra 12 percek.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor.

A fővárosi közgyűlése délután 4 órakor az új városházán.

A Klotild szerzetesegyesület közgyűlése délután 4 órakor az új városháza I. 13. számú termében.

Az Aquinói Szent Tamás-társaság felolvasó ülése délután 5 órakor a központi papnevelő aulájában.

Nemzeti Múzeum: Képtára és a néprajzi múzeum (Csillag-utca 15. sz.) nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi társai 1 koronára belépődji mellett meglehetnek.

Tavaszi társulat a városi Igazgatóságokban, nyitva délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépő díj 1 koronára.

A Nemzeti Szalon tavaszi társulata nyitva délelőtt 9 órától este 9 óráig. Belépő díj 40 fillér.

Országos Répker az Akadémiában, nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat Állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.

Földtani múzeum (Stefánia-ut. 14. sz.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépő díj 1 koronára.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut. 72.) nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és a törkégyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig, és délután 3—5 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—5 óráig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1 óráig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától délután 2 óráig. Tűzokozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut. 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelmi-történelmi gyűjtemény, továbbá a hazai-ipari kiállítás melyben az üzletvezetés árszámait (és értékeit) a városi Igazgatóságban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvényszerűsítés) V. Váci-körut 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somosy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folles Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitások kéréspárterem.

Petanovits Metropolis szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetés). Újjonnan berendezett fényes éttermek.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza 1-ső rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Tisztelges az új tőzsdéelnöknél. A tőzsdélató-gatók bizottsága, mely már több éven át a tőzsdé-választásoknál előkészíti és intézi, ma délután Gál Károly és Reich Lajos vezetés alatt küldöttséget menesztett Kornfeld Zsigmondhoz, a tőzsde új elnökéhez, hogy őt üdvözölje. A küldöttség szónoka, Gál Károly, a közúti vasút felügyelője lendületes beszédet intézett Kornfeldhez:

Előrebocsátva, hogy a tőzsdetanács mindenkor igyekezett a tőzsde érdekeit előmozdítani, hang-szólyozza, hogy Kornfeld nemcsak a nehéz munkából vette ki mindenkor a maga részét, hanem magas koncepcióival iránydó munkásságot fejtett ki. Kornfeld, mint a tőzsde volt alelnöke, a tőzsdetagozok érdekeit mindenkor támogatta és hogy a tőzsdetagozok benne nemcsak az alelnököt, hanem a nemes szívű, igazsá-gos jóakarót látták és becsülték.

Örömmel ragadjuk meg tehát az alkalmat, így folytatva Gál Károly, hogy elnök ur iránt ragaszkodásunknak kifejezést adjunk és nagyságodat felkér-jük, miszerint új, előkelő tisztviselésben, mint a Buda-pesti áru- és értéktőzsde hivatott feje, intézményün-kei, mely épp az utóbbi időben több oldalról számos heves, de mondhatom alaptalan támadásoknak volt kitéve, hathatósan megvédeni és előmozdítani mel-tóztatassék. Engede meg, üszített elnök ur, hogy ez al-kalomból örömmünknek adjunk kifejezést, hogy a ki-fizetéseknél nagyságod elnöklete alatt tartott utolsó üléseben elhatározta, hogy báró Kochmeister Frigyes nevére, az elszegényedett tőzsdetagozok javára alapít-ványt létesít. Öszintén óhajtuk, hogy ezen alapít-vány sürgősen megteremtessék, hogy szükségűködő tagtársainknak mielőbb segély juthasson. Csekélyse-gem is kívánja a nemes célt előmozdítani s bátorko-dom ennélfogva ezennel ezer koronát nagyságod ke-zébe helyezni, biztosítva nagyságodat, hogy a bi-zottság többi tagjai is a nemes eszmét örömmel föl fogják karolni. Végül lelkes szavakban ellette a tőzsde új elnökét.

Kornfeld Zsigmond válaszában köszönetet mon-dott a küldöttség feléért. Azt a dicséretet, ugy-mond, melyet a küldöttség szónoka a tőzsdetanács-ban kifejtett működéséről hangzottatott, csak azzal a kijelentéssel fogadhatja el, hogy igyekeznék fog a bi-zalomnak megfelelni és mecsoktalanul fogja lobog-tatni az eldőlőitől átvett zászlót, hogy méltó szim-boluma legyen a magyar kereskedelemnek. A jövő-re nézve kijelenti, hogy ő, valamint az egész tőzsdeta-nács nemcsak a tőzsde folyó ügyeit fogja buzgó lelkiismeretességgel vezetni, hanem kötelességének fogja tartani, a tőzsdei intézményt minden alaptalan támadással szemben, jogos és igazságos alapon meg-védeni. Egyszerűsöd felhívja a tőzsde tagjait, hogy minden, a tőzsde belső életét érintő ügyekben a leg-nagyobb bizalommal forduljanak hozzá és ő minden méltányos óhajtatnak, jogos igénynek s igazságos kö-vetelménynek meg fog felelni. A bizottság működését a tőzsdéválasztások alkalmával már régóta figye-llemmel kíséri és örömmel konstátálhatja, hogy a bi-zottság mindenkor nem személyes érteket, ha-nem a közélet tartotta szem előtt. Kéri a bi-zottsá-got, hogy ebben a szellemben működje továbbra is, mert csak így érhető el az a cél, hogy a tőzsdeta-nácsba, úgy mint eddig, oly tagok választassanak be, akik az intézmény ügyét szívűkőn hordják. Vég-gül kijelenti, hogy a báró Kochmeister Frigyes-alap javára ányújtott adományt köszönettel átvesszi, azzal megjegyzéssel, hogy miután ezen alap végleges

létesítéséhez a tőzsde közgyűlésének jóváhagyása szükséges, az összeg felhasználásáról az adakozó ki-vánsága szerint annak idején intézkedés történik. Az éljenzéssel fogadott beszéd után az elnök barátságo-san elbocsátotta a küldöttség tagjait, akik azzal a meggyőződéssel távoztak, hogy a budapesti tőzsze vezetése a leghivatottabb kezébe van letéve.

Aggagipari kiállítás. A hőmézővársárhelyi aggagipari gyárokól műhely felügyelő bizottsága a gyárokól műhely és a hőmézővársárhelyi aggagipar-osok készítményeiből aggagipari kiállítást rendez június 3-iktól 6-ikáig.

A német tőzsdéad. Berlini pénzügyi körökből a bécsi tőzsdére érkezett táviratok szerint a birodalmi gyűlés költségvetési bizottsága elhatározta, hogy a tőzsdéadot nem emeli föl. A kibocsátási adót azonban fel fogják emelni, előbb azonban a pénzügyi körök óhajait fogják ebben a kérdésben megtudakolni.

Sorsolás. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4%-os nyereség-kötvényeinek 1900. május 15-iken történt negyvenedik kisorsolása alkalmával a következő kötvényeket húzták ki: Törlesztési huzás: 142 1877 121 3705 1763 2888 3829 1848 3308 2501 2543 1769 829 3770 3706 2729 1790 150 199 1223 1996 1206 3383 2057 sorozat 1—100 szám. Nyereség-huzás: 1299 sor. 97 sz. 70 000 K. nyereség, 60 sor. 76 sz. 3000 K. nyereség, 2378 sor. 61 sz. 2000 K. nyereség, 2203 sor. 8 sz. 2000 K. nyereség, 1543 sor. 99 sz. 2000 K. nyereség. A kisorsolt nyereség-kötvények be-váltása és a nyereségek kifizetése 1900 augusztus 15-től kezdve Budapesten a Magyar Jelzálog-Hitelbank pénztáránál történik. A törlesztésre kisorsolt kötvé-nyek kamatozása 1900. augusztus 15-iken megszűnik.

A magyar királyi nyereségkötvények 88-dik kisor-solása ma délelőtt tíz órakor ment végbe a lottó-igazgatóság hivatalos helyiségében. Ez alkalommal kibuztak a következő 82 sorozatszámot: 249 264 646 666 714 829 1076 1141 1164 1177 1195 1372 1611 1702 1709 1986 2196 2426 2595 2626 2704 3055 3101 3319 3344 3404 3408 3463 3542 3958 4005 4076 4165 4206 4228 4276 4417 4536 4700 4703 4832 4851 5177 5377 5449 5489 5536 5549 5655 5676 5703 és 5994. Ezek közül a 200 000 koronás főnyereséget 5676 sorozat 19 nyereség szám nyerte; husz-ezer koronát nyert: 1164—1; tízezer koronát 5655—45, két-kétezer koronát 1164—6 2595—17 4542—28 és 4851—36. Ezer-ezer koronát: 714—7 714—9 1076—25 1164—36 1702—43 2595—12 3319—20 3403—18 3408—2 3958—58 4206—47 4228—5 5377—27 5377—39 5377—50 5489—26 5703—12 és 5703—38. A fenti 62 sorozatszám többi nyerőszámai egyenként 320 koronát nyertek.

A Jászti sorsjegyek huzása ma volt, amelyen 30 000 koronát nyert 1354—72 szám; 20 000 koronát nyertek a következő számok: 4224—9 1658—70 4288—55; 1000 koronát: 7498—31 499—41 4726—61; 200 koronát: 1796—50 5265—25 2840—75 1845—39 5319—5 4155—59.

50 koronát: 3475—42 1093—29 2460—34 6133—2 6078—97 424—37 7122—55 2620—64 222—60 2570—58 7160—9 5376—69 6455—86 4116—45 2087—94 7406—96 390—1 3829—38 404—44 130—96.

20 koronát nyertek: 2987—33 3854—77 3241—41 6137—60 2421—96 4632—38 4231—89 1084—59 2541—67 3790—94 6767—23 4555—35 2647—38 6319—40 3250—21.

Az Anker élet- és járadék-biztosító-társaság (Magyarországi vezérképviselő: Budapest, VI., Deák-tér „Anker-udvar”) 1900. áprilisban benyul-tottak 676 ajánlatot 5,634,943 korona biztosított ösz-szegre és kiállítottak 594 kötvényt 4,157,459 korona összege. A befolyt díjak összege 1,187,791 korona, a kifizetett károk 197,593 korona. A január—április havi időszak alatt benyújtottak 3318 ajánlatot 17,917,275 koronára és kiállítottak 3004 kötvényt 15,294,849 koronára. Díjakért bevettek 5,879,876 koronát. Károkért kifizettek 789,920 koronát. — A haláleseti biztosítá-soknál A osztályterv szerint a nyereségnyosztalék az elmúlt évben az évi díj 25%-át tette. A vegyes-és takarékpénztári biztosításnál B osztályterv szerint az összes befizetett díjak 3%-a fizetett ki nyero-ményosztalék gyanánt. A társaság vagyona 1898. december 31-iken 134 millió korona. Biztosítási alom-mány 500 millió korona. Eddigi kifizetések összege 213 millió korona.

Vasutak bevétele. Az osztrák-magyar állam-vasutársaság bevétele: 1,613,665 korona (+ 149,795). A déli vasut bevétele 2,752,362 korona (+ 100,396 korona).

Déligyümölcs-auktió. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ma tartott aukcióján 5000 láda narancsot s citromot adott el a következő árak mellett: Narancs: 160-as 5.— koronától 8.— koronáig, 200-as 5.50— koronától 10.— koronáig, 300-as 8.— koronától 13.— koronáig, 360-as 8.— koronától 12.— koronáig. Vöröspiros narancs: —. K-tól —. K-g. Citrom: 300-as 6.— koronától 10.— koronáig, 360-as 6.— koronától 9.— koronáig. A legközelebbi aukción hétfőn, május hó 21-én 9000 láda narancsot és citromot kínálnak eladásra.

Fizetésektelenségek. Rosenthal Testvérek Utóda kézműárkereskedő cég Csabán, amint onnan jelentik, 250 000 korona passzívával fizetésektelen lett. — A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektele-niségeket jelenti: Tein József kereskedő Pilsen, Krausz Adolf kereskedő Cakowitz, Neubauer Vilmos kereskedő Brünn, Secherer Antal szatós Langau, Farkas Ignác kereskedő Zala-Egerszeg, Weinberger Márton kereskedő Budapest (Király-utca 2.), Fleisch-mann Testvérek-cég Budapest (Kerepesi-ut. 39.).

Szesszarak. A kontingens nyersszesz ára Buda-pestben pénzben 38.50 korona, áruban 39.— korona, — Bécsben a nyersszesz ára 41.80 korona pénzben, 42.20 korona áruban.

Borjувásár. 1900. évi május hó 15-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borjú 1157 drb, leölt borjú — db, bécsi élő borjú — db, — db, horvát, nővendék marha 24 darab, bárány élő 87 darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés azonos tételkiből: Árjegyzések. Belföldi élő borjú 50—64 f.-ig, I. r. 65—76 f.-ig, kivételes 86— f. kilonként, leölt borjú — f.-ig, II. r. — f.-ig, kivét. — f. kilonként, levonás nélkül. Bécsi leölt borjú — f.-ig. Nővendék marha 42—48 f.-ig kilonként, I. r. 54— f.-ig. Bárány élő 16—18— k., leölt bárány — k., kivételes ár — k.-ig páronként. Kecse — k.-lól 0.— k.-ig. A vásár lanyha volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-árakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár-árjegyzése 1900. évi május 15-én. Készlet 410 darab. Érkezett 1016 darab. Összesen 1426 darab. — Eladott 1067 darab. Maradt 359 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. súlyban 94—100 koronáig, 220—280 kgr. súlyban 98—104 koronáig, 320—380 kgr. súlyban 98—104 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 84—96 koronáig, Malacok 76—80 koronáig 100 kilonként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-mari központi vásár-csarnokban tegnap megtartott sertésvásáron bejelentettek: 10435 darabot, ebből a vásár elején telhajtottak: 4784 darab fiatal sertést, 4945 darab magyar híztelt sertést, — nehéz sertést, összesen 9729 darabot. Irányzat lanyha.

Jegyzések: kgknt élő súlyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 98—98—99 fillér, kivételes — fillér, közepminőségű sertés 88—94— fillér, könnyű sertés 78—86 fillér, fiatal sertés 64—82 fillér.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, május 15.

Mérsékelt kínálat és nyugodt irányzat mellett 15000 métermázas buza került a forgalomba változatlan árákkal.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79-5 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 79-4 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 79-3 k. 7 K. 95 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 95 f., 800 mm. 79-5 k. 8 K. 10 f., 900 mm. 76-8 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 75-5 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 75 k. 8 K. 10 f.

Fehérmegyei: 800 mm. 76 k. 7 K. 90 f., 750 mm. 72 k. 7 K. 57-1/2 f., Bihari: 200 mm. 78 k. 7 K. 80 f. Pestmegyei: 300 mm. 79 k. 7 K. 75 f., kevérekes, 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 500 mm. 76 k. 7 K. 70 f.

Erdélyi: 200 mm. 80-5 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79-5 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 79-3 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f.

Palánkai: 1400 mm. 74-4 k. 7 K. 70 f. Hartai: 700 mm. 75-9 k. 7 K. 95 f. Szerbiai: 2900 mm. 75-5 k. 7 K. 35 f.

Mint 8 hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 K. 75 f., 300 mm. 6 K. 70 f., 200 mm. 6 K. 70 f. **Zab:** 100 mm. 5 K. 35 f. **Arpa:** 300 mm. 6 K. 20 fillér.

Készletfizetés mellett.

A készrúk hivatalos jegyzése a budapesti árú-és értéktözsde szokásai szerint, kézpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza	kgknt	100 kgknt mm		kgknt	100 kgknt mm	
		100 f.	100 f.		100 f.	100 f.
tiszavidéki	6	75	7,65	7,65	75	7,8
"	7	75	7,65	8,1	80	8,45
"	7	75	7,70	8,06	81	8,10
"	7	75	7,70	8,14	81	8,3
fehérmegyei	6	75	7,45	7,60	75	7,75
"	7	75	7,55	7,70	80	8,1
"	7	75	7,65	7,75	81	8,5
"	7	75	7,70	7,85	81	8,55
pestvidéki	6	75	7,25	7,40	75	7,70
"	7	75	7,40	7,50	80	8,10
"	7	75	7,55	7,65	81	8,10
"	7	75	7,65	7,75	81	8,10
bánsági	6	75	7,50	7,55	75	7,60
"	7	75	7,55	7,60	75	7,65
"	7	75	7,60	7,65	75	7,70
"	7	75	7,65	7,70	75	7,75
bácsai	6	75	7,45	7,50	75	7,55
"	7	75	7,50	7,55	75	7,60
"	7	75	7,55	7,60	75	7,65
"	7	75	7,60	7,65	75	7,70

Egyéb gabonafajták	kgknt	100 kgknt mm	
		100 f.	100 f.
Rozs	uj	elsőrendű	6,90
"	uj	másodrendű	6,80
Arpa	uj	elsőrendű	6,80
"	uj	másodrendű	6,70
Zab	uj	elsőrendű	6,80
"	uj	másodrendű	6,70
Tengeri	uj	elsőrendű	6,80
"	uj	másodrendű	6,70
Repece	uj	elsőrendű	6,80
"	uj	másodrendű	6,70
Köles	uj	elsőrendű	6,80
"	uj	másodrendű	6,70

A határidőszámla folyamán a következő kötések történtek:

Buza májusra	7,77—7,82
Buza októberre	7,99—7,97—8,—
Rozs májusra	6,84
Rozs októberre	7,06—7,11—7,12
Zab májusra	—
Zab októberre	5,29—5,30
Tengeri májusra	5,56—5,54
Tengeri júliusra	5,56—5,61
Repece augusztusra	—

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Buza májusra	7,78	pénz 7,79	árú
Buza októberre	7,98	—	—
Rozs májusra	—	—	—
Rozs októberre	7,09	—	7,10
Tengeri májusra	5,53	—	5,54
Tengeri júliusra	5,60	—	5,61
Zab májusra	5,04	—	5,05
Zab októberre	5,29	—	5,30
Repece augusztusra	13,—	—	13,10

Délután fél 5 órákor zárul:

Buza májusra	7,76—7,77
Buza októberre	7,94—7,95
Rozs májusra	6,85—6,86
Rozs októberre	7,06—7,07
Zab májusra	5,04—5,05
Zab októberre	5,28—5,29
Tengeri májusra	5,47—5,48
" júliusra	5,54—5,55
Repece augusztusra	—

A budapesti értéktözsde.

Mig egyrészt a kedvezőbb politikai helyzet jobb perspektívát nyit, addig a berlini magánkapitálé emelkedése és az amerikai vaspiacon ismét beállott áresések ellensúlyozták az elért előnyöket. A mai megnyitás nemzetközi értékekben magas külföldre magasabb volt, később realizációkért lépett túlsúlyba és az árak lemorzsolódtak. A zárlat nyugodt volt.

A helyi piac némileg gyengébb és üzletlenn.

A déli tözsde gyenge külföldi gyengülő befolyása alatt ismét lanyha magatartást tanúsított s az összes vezeték értékek ellanyhultak s lanyhán zárlatnak.

A helyi piac is gyenge volt s a forgalomba került értékek, élükön köztitak, csak alacsonyabb árak mellett voltak elhelyezhetők.

A valutapiac változatlan.

Az előtözsde:

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 727,50—729,50. Osztrák hitelrészvény 729,60—724,60. Osztrák-magyar államvasut 635,25—636,50. Jelzálogbank —,—. Rimamurányi vasmű részvény 597,50—599,—. Közúti vasut 625,—628,— korona.

A déli tözsde:

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 725,50—726,—. Osztrák hitelrészvény 729,20—723,40. Osztrák-magyar államvasut 634,—635,50. Jelzálogbank 452,50,—. Rimamurányi vasmű részvény 595,—595,50. Közúti vasut 622,—622,50 korona.

Forgalomba került: Magyar regálékartalanítási kötvény 98,25. Kereskedelmi bank részvény 2685,—. Kosmos 26,50 korona árfolyammal.

Utóteszt: A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 722,25. Magyar hitelrészvény 726,—. Leszámítoló bank 490,—. Rimamurányi vasmű 589,—. Osztrák-magyar államvasut 634,—. Közúti vasut 622,—. Villamos vasut 320,— korona árfolyammal.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzékből hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar —,— korona, vörös aprószemű —,— korona, vörös erdélyi —,— korona, vörös bánsági —,— korona, közepesemű —,— korona, nagysemű —,— korona. Disznózsír: budapesti 57,50—58,— korona, vidéki —,— korona. Táblaszalonna: légszárlított vidéki —,— korona, városi 4 darabos 47,—48,— korona, 3 darabos 51,—52,— korona, füstölt —,— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 17,75—18,— korona, 120 darabos —,— korona, 100 darabos 23,50—24,— korona, 85 darabos 29,—29,50 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 16,25—16,50 korona, 100 darabos 22,25—22,50 korona, 85 darabos 28,—28,25 korona. Szilvaiz: szilvóniai 18,50—19,— korona, szerbiai 16,50—17,— korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, május 15. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) New York magasabb árfolyamokat jelentett, Londonban azonban lanyha árfolyamokról érkezett hír s így az itteni határidő-üzletben hiányzott a direktíva. Az üzlet részvételség következtében nagyon csöndes volt, az irányzat pedig nem volt egyseges, mert buza és rozs az utabban beállott fagy miatt támadt károk folytán keresett volt ugyan s három fillérrel javult, tengeri azonban négy fillérrel gyöngült; zab tartott volt, repece ismét emelkedett s 13,85—13,87 $\frac{1}{2}$ koronán állott. Buza május—júniusra 8,06—8,—. Buza őszre 8,23—8,25. Rozs őszre 7,44—7,47—7,46. Zab őszre 5,65. Tengeri május—júniusra 5,81—5,77. Rozs május—júniusra 7,30—7,32. Zab május—júniusra 5,43—5,44. Tengeri július—augusztusra 5,88—5,89 koronán állott.

A készrúk piacán nem volt figyelemreméltó fizet a vásárlási kedv hiányában. Az irányzat tartott,

különösen rozsbán, amely cikk öt fillérrel emelkedett. Gyöngébb Berlinre a tözsde bágyadtan zárult. Buza május—júniusra 8,04. Buza őszre 8,19. Rozs őszre 7,43. Zab őszre 5,06. Tengeri május—júniusra 5,78—5,75. Tengeri július—augusztusra 5,84—4,86 korona.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsde gyenge angol jegyzésekre szintén gyenge.

Déli tözsde gyenge Berlinre gyengén indult. Zárlat nagyon bágyadt Berlinre valamivel javult.

Bécs, május 15. (Magyar értékek zárlata.) 4 $\frac{1}{2}$ % aranyjárdék 116,30. Tisnai és szegedi kölcsön sorjegy 138,75. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 89,—. Magyar keleti vasúti állami kötvény 117,25. Magyar leszámítoló és pénzügybank 488,—. Rimamurányi vasmű részvény 588,—. Magyar koronajárdék 91,90. 4 $\frac{1}{2}$ % Magyar földtörzsh. kötvény 92,20. Magyar hitelbank részvény 726,50. Magyar nyemeresz kölcsön sorjegy —,—. Kassa-odderbergi vasúti részvény 353,—. Magyar kereskedelmi bank —,—.

Bécs, május 15. (Osztrák értékek zárlata.) 4 $\frac{1}{2}$ % papírrés 98,25. 4 $\frac{1}{2}$ % osztrák aranyjárdék 116,40. 1860-iki sorjegy 135,—. Osztrák hitelrészvény 400,—. Angol-osztrák bank 285,—. Bécsi bankkezesítlet 514,—. Osztrák-magyar bank 1778. Déli vasut 109,75. Dunagőzhajózási részvény 698,—. Dohányrészvény 295,—. Csehszlovák és királyi arany 11,38. Német bankváltó 118,30. 4 $\frac{1}{2}$ % ezüstjárdék 92,—. Osztrák koronajárdék 97,50. 1844-iki sorjegy 202,25. Osztrák hitelintézet részvény 722,—. Unionbank 588,50. Osztrák Länderbank 445,—. Osztrák-magyar államvasut 634,50. Elbavölgyi vasut 468,—. Alpeji bányarészvény 612,—. 20 frankos arany 19,26. Londoni váltóár 242,70. Bécsi Tramway 355,—. Az irányzat gyengébb.

Bécs, május 15. (A Budapesti Napló tudósítójának telefon-jelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 722,—. Magyar hitelrészvény 726,50. Angol-Osztrák bank 286,—. Bécsi bank-egyesület 514,50. Union bank 588,—. Länderbank 546,—. Osztrák-magyar államvasut részvény 635,—. Lombard 110,—. Elbavölgyi vasut 461,—. Északnyugati vasut részv. 461,—. Dohányrészvény 296,—. Rimamurányi vasmű 590,—. Alpeji bányarészvény 622,75. Májusi járdék 98,25. Magyar koronajárdék 91,91. Török sorjegy 114,85. Német birodalmi márká 118,31—118,30. Napoleon d'or 19,27.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, május 15. (Tözsdei tudósítás.) A mai tözsde a kohóreszvények erős hanyatlásának hatására alatt állott, amely mindjárt megnyitáskor mutatkozott. Ezt a hanyatlást az amerikai ércpiac lánghaságával okozták meg. Azt hitték, hogy ez majd azt az aggodalmat kelti, hogy a hazai vaspipari konjunktúra is rosszabbodni fog, noha egyelőre a szakértők nem tartják valószínűnek az amerikai verseny veszedelmét. Közérszénnyek szintén gyöngölésre hajlottak. A bányarészek piacán kívül a forgalomban csak a déli és az árfolyamok nagybárára kisért gyöngöltek. Zárlat felé az irányzat szilárd volt arra a híresztelésre, hogy a tözsdeforgalmi-adó emeléséről szóló indítványt visszavonták. A varantok emelkedése Glaszowban szintén kedvezően hatott. Magánleszámla kamatát 4 $\frac{1}{2}$ %.

Berlin, május 15. (Zárlat.) 4 $\frac{1}{2}$ % osztrák aranyjárdék 98,25. Elbavölgyi vasut —,—. Magyar koronajárdék 91,30. Osztrák-magyar államvasut 135,10. Kassa-odderbergi vasut —,—. Bécsi váltóár 84,40. Magyar vasúti beruházási kölcsön 101,30. Alpeji bányarészvény —,—. Discount-Commandit 185,75. Általános villamosáram Edison 243,—. Gelsenkirchener 213,30. Laurakohó 256,60. 4 $\frac{1}{2}$ % ezüstjárdék 97,—. 4 $\frac{1}{2}$ % magyar aranyjárdék 97,10. Osztrák hitelrészvény 225,—. Déli vasut 26,—. Károlyi Lajos vasut —,—. Orosz bankjegy 216,40. 4 $\frac{1}{2}$ % új orosz kölcsön 98,80. Török dohányrészvény 153,50. Osztrák járdék 95,—. Magyar hitelbank —,—. Dynamit Trust 160,60. Harpeni 224,—. Az irányzat szilárd.

Berlin, május 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Értékek. Négyezerháromezer magyar aranyjárdék 97,10. Magyar koronajárdék 91,30. Osztrák hitelrészvény 225,—. Osztrák-magyar államvasut 135,10. Déli vasut 26,—. Északnyugati vasut —,—. Elbavölgyi vasut —,—. Orosz bankjegy kézpénz 216,40. Buschtiehradi —,—. Orosz bankjegy —,—. (Ultimo.) Lombard —,—.

Hamburg, május 15. (Zárlat.) 4 $\frac{1}{2}$ % ezüstjárdék 97,—. 1860. sorjegy 138,—. Déli vasut 25,75. 4 $\frac{1}{2}$ % osztrák aranyjárdék 99,—. Osztrák hitelrészvény 224,85. Osztrák-magyar államvasut 134,75. Olasz járdék 94,75. 4 $\frac{1}{2}$ % magyar aranyjárdék 97,30. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, május 15. (Zárlat.) 4 $\frac{1}{2}$ % papírrés 97,50. 4 $\frac{1}{2}$ % osztrák aranyjárdék 98,30. Magyar koronajárdék 91,30. Osztrák-magyar bank 126,25. Déli vasut 26,—. Elbavölgyi vasut 118,60. Londoni váltóár 205,10. Bécsi bankkezesítlet 129,40. Villamos részvény 138,—. 8 $\frac{1}{2}$ % osztrák aranyjárdék 97,30. 4 $\frac{1}{2}$ % osztrák hitelrészvény 225,20. Osztrák-magyar államvasut 135,50. Északnyugati vasut 116,—. Bécsi váltóár 84,75. Párisi váltóár 814,53. Unionbank —,—. Alpeji bányarészvény 256,—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, május 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Értékek. Osztrák hitelrészvény 225,40. Osztrák-magyar államvasut 135,25. Déli vasut 26,—. Osztrák aranyjárdék —,—. Olasz járdék 95,15. Laurakohó 227,90. Harpeni 225,30. Discount 186,75. Alpeji —,—. Bécsi bankkezesítlet —,—. Szilárd.

Páris, május 15. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 684,—. 4 $\frac{1}{2}$ % osztrák aranyjárdék 97,50. Osztrák Länderbank —,—. 3 $\frac{1}{2}$ % francia járdék 101,—. Ottománbank 574,—. 3 $\frac{1}{2}$ % francia járdék 102,—. Alpeji bányarészvény —,—. Déli vasut —,—. 4 $\frac{1}{2}$ % magyar aranyjárdék —,—. Párisi bankrészvény 1165. Olasz járdék 95,—. Francia törzsh. járdék —,—. Osztrák földhitelintézet részvény —,—. Török dohányrészvény 322,—. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 15. A sertésüzlet irányzata változatlan. A Híztelt sertés ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm) fillér súlyban 102—104 fillérig, Öreg közép páronként 300—340 kilogrammig terjedő súlyban —,—. Krafjér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm) fillér súlyban) 106—108—

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1900. május hó 16-án.
Ninon.

Dalmú 2 felvonásban. Szövegét Thury Zoltán dramolettje nyomán írta Abrányi Emil. Zenéjét szerezte Stojanovits Jenő.

Személyek:

Filipp	Déri	Gaston	Kornai
Suzanne	Szilágyiné	Yvette	Payer M.
Ninon		Georgette	Berts M.
Villarmois	Beck	Öreg paraszt	Ney B.
De Chat	Kertész	Komornyik	Hegedűs
De N. Gontran	Mihályi	Első inas	Zolnai
De Foix	Kiss B.		

Utána:

Zuleika.

Ballet 3 képből. Szövegét írta Brüll Jenő, zenéjét szerző Storn Ámin. Choreografiáját Smeraldi Césár készítette.

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. május hó 16-án.

Mariana.

Dráma 4 felv. Írta Echeagaray, fordította Szalay E.

Személyek:

Mariana	P. Márkus	Don Joaquín	Borcsényi
Clara	Nagy I.	Don Castulo	Gabányi
Trinidad	Szaecvayné	Luciano	Dezso
Daniel	Mihályi	Felipe	Latabár
Don Pablo	Hetényi	Claudia	Keczeri

Kezdeté 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. május hó 16-án.

Novelli Ernő és társulatának vendégjátékával.

A feleségem nem sikkes.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta Bernard Labrugue.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. május hó 16-án.

Fedák Sári kisasszony mint vendég.

Toledad.

Operette 3 felvonásban. Írta Fabrice Carré. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzette Edmond Audran.

Személyek:

Toledad	Fedák Sári	Pitou	Ujvári
Maracóna	Krescsányi S.	Marius	Delli
Antonio	Vidor	Mélie	Kápolnaini
Lombard	Szirmai	Agatha	Eötvös Stefánia
Trippmann	Raskó	Sophie	S. Harmath J.
Bároné	Blaha Sárka	Diana	Szöllösi R. I.
Poulet	Kovács M.	Félicienne	Tallian Ida

Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. május hó 16-án.

Először:

El Párisba!

Látványos, zenés bohózat hat képből. Írták Heltai Jenő és Makai Emil.

Személyek:

Sólyom	Füredi	Manci	Láng E.
Szobránci	Kardos	Boriska	Aranyossy
Mák Jóska	Sziklai	Fülöp Tóbi	Giréth
Osztópán	Boross	Cascara	Margó

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Szerda, 1900. május hó 16-án.

Királyunk bevonulása Berlinbe.

Egy kis csufolódás a művészekről.

Bródy Sándor szabad előadása.

A spanyol bikaviadalok.

Kezdeté 8 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. május hó 16-án.

Először:

A kut és a vadmacska.

Kezdeté 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Szerda, 1900. május hó 16-án.

Másodszor:

A betörő.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Írta Sziklai Kornél. Zenéjét összeállította Donáth Ede.

Kezdeté 7 órakor.

Ős-Budavára.

Ma szerdán, nyitás este 7 órakor

Lockhardt Geo 3 csoda elefántjával

Hegelman csoport a világ legjobb

legtornászai

The 3 Dandy

angol énekes- és táncosnők.

és a teljes májusi műsor.

Mérsékelt árú belépőjegyek az összes dobánytőzsdében és a földalatti villamos állomásain.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7 1/2-kor.

Kezdeté 8 1/2-kor.

Mérsékelt nyáriidény helyárak.

Ma szerdán, május 16-án

Először Európában!

Miss Amelia Stone

első vendégjátéka

Amerika legnagyobb csillaga, a jelenkor legérdekesebb operett énekesnője.

Eredeti!

Szenzáció!

Barisson Gertrud

a bájos angol énekesnő.

LA BELLE SOPHIA

transzformációs táncosnő.

La Jolie Nanon Lucia

párisi excentrikus énekesnő.

LE FOLLET

fantasztikus némajátékosok táncos és átváltóztatókkal.

Továbbá fellépte az ujjonnan szerződött operett-és bohózat-társulatnak. Ma először:

„Heirath auf Probe“.

Bohózat 1 felvonásban.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss A. nagytőzsde Károly-körút 26.

A mulató villamos világítását saját gépei által esz közölte; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárai által készített.

FOLIES CAPRICE

Ma

nagy ujdonsági est!!

11 órakor:

Die Hochstaplerin.

Bohózat Leitner H. 451.

Megelőzőleg 10 órakor. Megelőzőleg 10 órakor

Szenzációs ujdonság!

A csonkafülű ember.

Bohózat. F. de Croiset eszméje után írta Etienne.

Rendező Rott S.

Személyek:

Bachrach Jeremiás	zabnagykerekedő	Pfeifer M.
Céla, neje		Schindlerné G.
Hajnalka		Ferenczy Zs.
Dr. Kazar Ede ügyvéd,	mellesleg	
milliomos		Rott S.
Dr. Spitz Gerő,	ideg orvos	Steinhardt G.
Szimathy Leó	hírlapíró	Fürst B.
Gedeon,	Dr. Kazar szolgálja	Peterdy Gy.
Adonyi Mariska	műlovarnő	Jungwirth C.
Lili,	szobaleány egy budapesti nagy-	
szállóban		St. Lengyel G.
James,	főpincér	Echten K.

Ujságíró, távirószolgá.

Történet napjainkban, egy elsőrangú budapesti nagy-szállóban, Dr. Kazar külön lakosztályán.

Haggenmacher H. Sörfőzde

Palack Sör
Különlegességek:
Szalon Sör.
Maláta Sör.
GYÁRI XX (TÖLTÉS)

5 MILLIO PALACK
125000 HECTOL
ÉVI TERMELÉS

Megrendelési helyek: Budapest V. Kádár-utca 5.
Haggenmacher Kőbánya-Haggenmacher Budafok.

TARCSA GYÓGYFÜRDŐ

Vas vármegyében.

Glaubersó-tartalmú szénsavdús vasforrások.

A legújabb módszerek szerint berendezett pezsgő- és ásványvíz, valamint vastól-fürdő. Kellemes, hűvös friss; a lényegesen minden igénynek megfelelő olcsó lakások, villamos világítás, kő- és vízvezeték, gyógyászati, napozó, vízszóró, szép kirándulások. A női szerek bűntudat, napkór, vöröszegély, továbbá a légzési és emésztési szervek baját ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják. Évad május 20-tól szeptember 20-ig. Az évad kezdődtől június 15-ig és szeptember 15-ig szeptember 20-ig letetemes olcsóbb árak. Folytatás: a fürdővel szolgát és kívánna prospektust küld a fürdőigazgatóság. Állandó fürdő- orvos DR. RIHNER ALADÁR L. m. főorvos. Tarcsa Károlyfürdő különösen május-június-július hónapok iránt ajánlható. Megrendelések olyan városokból, hol külön rakár nem létezik, a fürdőigazgatósághoz Tarcsára intézendők. Posta- és távirat-állomás helyben. Vasúti állomás Felső-Eőz, a szombathelyi-pinkafői vonalon, honnan 30 percnyire (60 km.) fekvő fürdőbe a kábelkötést kényelmes bér- és társasokocsi (omnibuszok) tartják fenn; egy négyüléses bérkocsi ára 4 korona 50 fillér, társas-kocsi egy hely 80 fillér. Jegyek válthatók a vasúti kasszáknál Szombathely és Felső-Eőz között.

Olaszország

Remekei.

Olaszország és az olaszok műkincseinek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye.

Remek diszalbum hosszukás negyedrét formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 K. 20 fill.

Megjelenik havonként két-szer. — Igazgató:

Laurenci Gyula.

A magyar kiadás szerkesztője:

BOROSS VILMOS.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készült, művészi elrendezése és fényes kiállítása, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételével által elsőrangú alkotásnak hódít majd az egész művelt világban. — A műbe felvett képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkincseinek, az olasz vidék beható ismerete s az ottani építészeti, festészeti és szobrászati páratlan műveinek alapos tanulmányozása alapján választottak össze és rendezték el.

A füzetek két hosszukás nyolcadrét oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népének és műkincseinek, lobolincselő szöveg szolgálat szerető-méltó cicerone gyánál. — E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosdott és tisztátalan nyomott elhibéivel; s diszalbummal

monumentális

remekművet

alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek értéke mindenidőben maradandó lesz s a melynek jelentőségét az Olaszországot szerető és ismerők legszélesebb körében éppen úgy, mint a művészeket és tudósokat a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán a remekmű egyuttal nélkülözhetetlen munka a művészek különböző ágának tanulmányozásánál.

A füzetek 1 korona 20 fillérről 20 filléres és nagybécsű művészitől-estmél mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtnak a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

(Budapest, József-körút 18.)

Előfizetési ár:

6 füzet 7 kor. 20 fill.

12 " 14 " 40 "

18 " 21 " 60 "

30 " 36 " "

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mörleg-utca 11.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után kéthetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900. karácsonyra készen lesz.

Bruchsteiner és Társa

címtáblagyár

Budapest, VI., Podmaniczky-u. 45.

Udvari szállítói címerek minden kivitelben.

Cégtáblák üvegéből, fából, bádorgból és amerikai bóról jutányosan és díszesen készíttetnek.

Vidéki rendelések kívánatra feltévéssel szállítanak.

Mintarajzok díjtalanok.

Butorárjegyzék

Eladás 2 évi jótállás mellett.

1 hálószoba komplett matt v. félmatt	105 frt
1 " " " " " " " "	150 "
1 " " " " " " " "	170 "
1 " " " " " " " "	190 "
1 " " " " " " " "	330 "

Ezenkívül több mint 100 hálószoba van raktáron egyszerű valamint díszes kivitelben mérsékelt árak mellett.

Ebédlőszoba. Kredenc, matt, faragott ebédlőszék, 6 valódi bőrök, ebédlődiván valódi szőnyegből, trümeau és tükör — 250 frt

Ebédlőszoba. Kredenc, matt, faragott, szőlősi, ebédlőszék, 6 valódi bőrök, ebédlődiván, valódi szőnyegből, trümeau és tükör — 260 frt

Ebédlőszoba. Kredenc, matt, faragott, szőlősi, ebédlőszék, 6 valódi bőrök, ebédlődiván, valódi szőnyegből, világos dízfából — 456 frt

Ezenkívül dots választék egyszerű és finom ebédlőszobákban minden kívánt árban. Nagy rakitis szalon-berendezésekben koppel garnitúra 50 frt, bouret 30 frt, szőnyeg 110 frt, szőnyeg brocat 140 frt, francia szőnyegszővet 165 frt és szalon-garnitúra 1000 frt.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gömöri Sándor

Budapest, IV., Váci-utca 18., I. emelet.

Kerékpárosok figyelmébe!

Nagyobb bevásárlás folytán azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a legjobb gyártmányú

kerékpárokat

olcsó árakon adhatom el.

Egyszersmind bátorodom a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Tattersallban lévő „Velodrom” kerékpáriskolám egész napon át a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Kiváló tisztelettel

Herbster Károly

Budapest, Károly-körút 9.

M. K. ECYETEM VECYTANI INTEZETE.

KRISTÁLY

SZILKAGSFÜRDŐI

HEGYIFORRÁS

IGEN TISZTA

BICARBONAT

ASVANYVIZ

KAPHATÓ FÜSZERKERESKEDESEKBEN

VENDEGLÖKBEN ÉS MINDEN VASÚTI ÉTKEZŐ KÖCSKÉN.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is pénzárunk egy fénykép-bonnt szorgat ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtá-ványozva lesz. Amidőn ezen bevásárolt áruk együtt a 10 frtyi összeget meghaladják vagy 10 frt értékű áru egyszerre lesz bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságu művészielen elkészített

ÉLETNAGYSÁGU HÚ FÉNYKÉPET

ésupán a kifeszítésért és a diszes papírkertért (passe partout) önköltségünket 1 frt 50 krt számítjuk fel. A világ egy múltéete sem képes az ingyen képet magát 10 frton alul elkészíteni.

KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK a közkedvelt egy és kétkoronás áruosztályunkról, valamint az összes árucikkekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Paratlan szerencsével

játszanak a **MERCUR BANK** sorsjegyei.

Egyedül csak a **MERCUR BANK** fizette ki rövid idő

alatt az osztálysorsjáték legnagyobb nyereményeit: a

600000, 400000 és 200000

koronás főnyereményeket.

Sorsjegyek ára a május 17. és 18-iki húzáshoz:

1/2 sorsjegy ... 12 kor. || 1/4 sorsjegy ... 3 kor.
1/2 " ... 6 " || 1/8 " ... 1.50 "

A gyors és pontos elintézés érdekében pontos címet és a rendelés mielőbbi eszközölését kérjük.

MERCUR BANK

és váltóüzlet részvénytársaság

BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 12.

843. szám. 1900.

Bükkfa eladási hirdetemény.

Melynél fogva ezennel közhirrét tétetik, hogy az alulírt hivatal kerületében fekvő, a csornohelovai és dubrinici erdőgazdálkodásoknak a Lyutyánka folyóra hajlő, 4229. kat. holdnyi bükkös erdőnek tővön álló mintegy 594.637 ürm. tűzifa-anyagának 13 évi részletekben leendő kihasználása mellett való eladása iránt

f. é. június hó 5-ik napján d. e. 11 órakor az ungvári m. kir. főerdőhivatal tanácsstermében zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni.

A kikiáltási ár 220.857 korona és 09 fillér, a bánatpénz 5000 (ötezer) korona.

Bővebb felvilágosítást alantírt hivatal ad.

Ungvárt, 1900. évi április hó 20-án.

A m. kir. főerdőhivatal.

Radó Antal: Költők Albuma

Jelenkori magyar költők verseiből. Harmincöt magyar festőművész képeivel. 28 forint helyett 18 forint.
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyháztörbák, valamint más hitelképes egyének kedvező áron és feltételek mellett kapnak szilárd gyártmányú asztalos- és kárpitozott buterekat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzéket 25 kr. levéljeggyel beküldése ellen bérmentve küld fenti cég B. osztálya. 6167

Helyesbített hajójáratjegyzék.

„Adria”

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság

Vezérigazgató: HOFFMANN S. és V.

1900. május havában a következő gőzösek indulnak:

Honnan	Hová	Gőzös neve	1900. május
Fiume	Bordeaux	Zrínyi	1-10
"	Liverpool	Flavian	5-15
"	London	Genoa	5-15
"	Hull, Newcastle o/T.	Finland	5-15
"	Tengeri, Pernamb.		
"	Rio de Janeiro, Santos	Nagy Lajos	15
"	Rouen	Harlington	10-20
"	Liverpool	Tyria (C. L.)	10-20
"	Antwerpen	Wm. Bailey	10-20
"	Liverpool	Flaminian	15-25
"	Antwerpen	Szent István	15-25
"	Barcelona, Valencia	Szent István	25
"	Rouen	Stefania	21-31
"	Gibraltar, London	Mátyás király	21-31
"	Algier, Glasgow	Báthori	21-31
"	Hamburg	Venezia	21-31
"	Liverpool	Pavia (C. L.)	21-31
"	Hull, Newcastle o/T.	Volturino	21-31
"	Rotterdam, Amsterdam	B. Kemény	25/V-31
"	Bordeaux	Szent-László	25/V-31
"	Rouen	Jókai	25/V-31
"	Antwerpen	Kálmán király	25/V-31

Honnan	Hová	Gőzös neve	1900. május
Liverpool	Trieszt-Fiume	Flavian	1-10
Hull, Newcastle o/T.	"	Volturino	1-10
Antwerpen	"	Széchenyi	1-10
London	"	Szent László	1-10
Glasgow	"	Kálmán király	1-10
Liverpool	Fiume-Trieszt	Veria (C. L.)	5-15
Rouen	Trieszt-Fiume	Matiekovits	10-20
Rotterdam	"	Deak	15-25
Glasgow	"	Petőfi	15-25
London	"	Sultana	15-25
Liverpool	"	Algerian	15-25
Hull, Newcastle o/T.	"	Rosario	15-25
Amsterdam	"	Andrássy	21-31
Rio de Janeiro, Santos	"	Baross	21-31
Liverpool	Fiume-Trieszt	Saragossa (C. L.)	21-31

Középtengeri szolgálat.

Fiume—Malta—Sicília—Marseillei vonal. Jövő hó 3-án „Árpád”, 10-én „Rákóczi”, 17-én „Adria”, 24-én „Szapáry”, 31-én „Tisza” indul Fiuméből Marseillebe és 6-án „Adria”, 13-án „Szapáry”, 20-án „Tisza”, 27-én „Árpád” indul Marseilleből Fiuméba.

Tyrrheniai vonal.

Az elsőosztályú gyorsgőzös „Buda” minden szerdán délelőtt és pedig jövő hó 2., 9., 16., 23. és 30-án indul Marseilleből Genuába. Minden csütörtökön este 8 órakor Genuából Nápolyba és minden szombaton d. u. 4 órakor és pedig jövő hó 5., 12., 19., 26. közvetlen Nápolyból Marseillebe.

1 Ha a gőzös elindulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelen-tetett, az igazgatóság felmentja magának a jogot, e kikötőket nem érinteni.
A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triesztet is érinti.

Hölgy-óvszer

Reg elismert és hatásosan orvosló, leucorrhoea és mindenféle gyöngédség gátló és szorgosító, 1 doboz (12 db) pontos használati utasítással 3 korona. — 3 kor. 60 fill. előleges beküldé-e mellett bérmentve. Gyors és diskrét szétküldés. Kapható a feltalálónál: **László József** gyógyszerész, 1. aró Ulyár Erdély. Budapesten: **Török József** gyógyszerész, Király-utca 12. és **Kerpel V.** gyógyszerész, Lipót-körút 28.

Ingyen! Ingyen! Ingyen!

Mindegyik sorsjegyvevő egy diszes bőrtárcát ingyen kap.

HUZÁS HOLNAP

 Vásároljon

OSZTÁLYSORSJEGYET

LUKÁCS VILMOS

bankházában

Budapest, V., Fürdő-utca 10.

Egy egész

Egy fél

Egy negyed

Egy nyolcad

12 kor., 6 kor., 3 kor., 1.50 korona.

 Vidéki megrendelések az összeg előleges beküldése, de utánvétel mellett is azonnal eszközöltetnek.

Minden szó egyszeri beiktatása postai
betűkért 3 kr. Címzett eláratás
díjmentes, külön 30 kr. kiadás
bélyegző jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegzet kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

felvételnek a

BUDAPESTI NAPLO

részére

a kiadóhivatallal

József-körút 18.

ratamint a következők dandó-
tűzőkben:

Breuer nővér, Teréz-kör-
út és Podmaniczky-utca
szark.

Nemesek-féle tőzsde Pe-
tőf-tér.

Benda József, Andrásy-
út 59.

Sopronyi V., dohány-nagy-
tőzsde, Kerepesti-ut 1.

Deutson Miksa, Andrásy-
út 38.

Szántó Mór tőzsde-utca 14.
Kecskeméti-utca 14.

Wetrenfeld Jakab, Király-
út 1.

Blockner J. hirdetői iroda
IV. Sütő-utca 6.

Elek Bernát hirdetői iroda
V. Furdó-utca 4.

Fischer J. D. hirdetői iroda
IV. Zsibáros-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetői
iroda IV. Váci-utca 9.

Hasenstein és Vogler hird.
iroda V. Dorottya-ut 9.

Leopold Gyula hirdetői iro-
da VII. Erzsébet-kör-
út 14.

Messe Rudolf hirdetői iro-
da VII. Károlykört 9.

Schwarz József hirdetői
iroda V. Marokkó-ut. 4.

Tanczer Gyula hirdetői
iroda IV. Szerviz-ut 8.

Szűke asszonynak
levele van a tépőstán! 6247

Dombó!
Levél ment Bécsbe. Bo-
csánát! Ostobán is imá-
lak! 6244

Szabógy.
Lúth vaghyok, írjál mi-
előbb. 6241

Nősnői óhaj
egy 29 éves izr. nati-
ember, ki egy nagyobb
vidéki gúzmalom üzlet-
vezetője. Ismerettség hi-
ányában ezután volna ha-
ladó egy jó család-
való intelligens leánnyal
házasságra lépni, kinek
20-25 ezer korona hoz-
mánya van. Cím a kiadó-
hivatallal. 6243

Szegedkönyvelő-
nek felvétetik fiatal-
nak, ki magyarul, német-
ül, angolul, oroszul, le-
hetőleg gyorsírásról bírja.
Ajánlatok Winter Sándor
és fiahoz Ipoly-
ságra intézendők. 6246

Egy szeszűző
és g. p. sz. mint szesz-
gyártó legmagasabb
jótállás mellett állandó áll-
ást keres, szívesen cse-
pöl a keze. Cím a kiadó-
hivatallal. 6242

Új szeszűző
házhoz keresek. Cím a
kiadóhivatallal. 2926

Egy 12
személyre való kina-
ezüst evőeszköz, tokban, majd-
nem új, juttatva eladó.
Cím a kiadóhivatallal. 2922

Egy kintő
44 éves, róm. kath., állást
keres mint anyahelyettes,
háztartásvezető, kulinária,
intelligens családnál. Cím a
kiadóhivatallal. 6238

Könyv-
adományokért esedezik
agyan fekvő beteg, ke-
reset kért a szűz, 60
éves családja hájálátal.
Cím a kiadóhivatallal. 2921

Könyvművész és

lithográf, ki jól felel

előzetesen a szakmához
tartozó anyaggal rendel-
kezik, óhaját egy hivatal-
ban, takarékpénztár vagy
biztosítótársaságnál évi
vagy havi bérszegérrel
(Pauschale) foglalkoztatni
nyerni. Ajánlatokat „Kö-
nyvművész” címen a ki-
adóhivatallal továbbít. 2923

Bizalmi állást
keres egy igen előkelő
családból származó intelli-
gens fiatalember, esetleg
magántitkár állást is el-
fogad, szíves megkeres-
éseket „Megbízható” címen
továbbít a kiadóhivatallal.
2907

Középiskolai
tantárgyakból elismert
legjobb módszer szerint
tanító kintő philológus és
matematikus. Előzetes
egyetemes önkéntességi szol-
galtatás jogosítást vizsgára,
kereskedelmi, realiskolai és
gymnáziumi érettségire.
Göttein Henrik, Budapest,
II. Csengery-utca 52, I.
emelet 8.

Pénzbeszedői,
raktárnoki, felügyelői vagy
más megfelelő állást ke-
res, egy jelenleg vidéki
kereskedő (esetleg bizto-
sítószerző). Cím a kiadó-
hivatallal. 2898

Nagyon jó
forgalomban fehérvár, himz-
es előnyömda-intézet élénk
helyen, több év óta fenn-
áll, családi ok miatt eset-
leg azonnal eladó. Cím a
kiadóhivatallal. 2905

Intelligens
ügyes comptoirista 2 évi
gyakorlattal állást keres,
előzetes referenciákkal
rendelkezik. Leveleket
„Comptoirista” jelleggel to-
vábbít a kiadóhivatallal.
2908

Pénzbeszedőnek,
felügyelőnek, raktárnok-
nak vagy más ily fajta ál-
lásra ajánlok egy volt
kereskedő, értelmes jó meg-
jelenésű, esetleg biztosítós-
zerzőt, ki nyújt. Cím a kiadó-
hivatallal. 2910

Több szoba
butor óhajtok venni al-
kalmi vagy olcsó áron.
Ajánlatok a kiadóhiva-
tallal „Tiszta butor” jelleg-
gel kérés az ár és bu-
torok megjelölésével.
2915

Férő-, női-divat
és rövidruha-üzlet vidéki
város főterén, olcsó bol-
tér, azonnal eladó, az üz-
let értéke berendezéssel
együtt körülbelül 8000
korona. Cím a kiadóhiva-
tallal. 2899

Kiadó szoba
a Kerepesti-után a Né-
pszínház mellett egy csi-
nosan butorított kétábla-
kos főregiment utcai
szoba, tágas előszobával,
külön bejárattal a lépcső-
házba azonnal kiadó. Cím a
kiadóhivatallal. 2900

Jobb
izraelita családból való
tanuló teljes ellátást kap-
hat distinguált családnál,
a Kerepesti-után közelében.
Cím a kiadóhivatallal. 2888

Írásbeli munkát,
címszalagot, másolatokat
stb. elvállal jó írással bíró
hív. Cím a kiadóhiva-
tallal. 2857

Cukorka- és
csemege-üzlet más válla-
lati miatt azonnal eladó.
Cím a kiadóhivatallal. 2925

Sürgősen

előzetesen Budapest né-
pos utcájában levő új 3
emeletes házamat, egy jó
birtokért felszerelés és
terméssel együtt, a ház
jelenleg is törlesztés, ka-
mat és egyéb kiadások
levonása után tisztán 2500
forintot jövedelmez. Aján-
latokat „Sürgős” jelleg-
gel a kiadóhivatallal to-
vábbít. 6201

Jókai diszkiadás
olcsón eladó. Cím a ki-
adóhivatallal. 6243

Dohánytőzsde
a fővárosban legelső és
legjobb menetű üzlet,
mely tisztán 7000 koronát
jövedelmez. visszavonulás
miatt átadandó. Bővebbet
Nagy Jakab, Hársfa-utca
54. 6240

Csinos
fiatal intelligens urinő
a munkák jobb fizetés-
pénztár-számát, elárul-
tásának, szép írással bír,
irodába is alkalmas, eset-
leg biztosítószerzőt is ren-
delkezik. Cím a kiadó-
hivatallal. 2857

Teljes ellátást
kaphat egy tisztességes
urleány, egy intelligens
urleány a Dohány-utca-
ban, a két színház köz-
lött. Cím a kiadóhiva-
tallal. 2889

Egy kis ház
Rákospalota-Ujfalun
1400 frt-ért szabad kézből
azonnal eladó. Cím a ki-
adóhivatallal. 2919

Kiadó.
Egy butorított szoba és
konyha a Hermina-után,
a villanyos vasut meg-
állóhely közvetlen közelé-
ben, gyönyörű helyen, ju-
tányosan kiadó a nyári
idényre. Cím a kiadóhiva-
tallal. 2869

Magy. kir. államvasutak.
Hirdetmény.
A kézbesítendő és fo-
lós szállítmányok a vasu-
ti közlekedéshez 70. sz. ér-
tekezésben nyilvános árverés
útján d. e. 9 órakor az al-
ábbi felsorolt álmások
telérár raktárában a
következő napokon kerül-
nek eladásra, melyhez a
közönség ezen meg-
hívatik.
Budapesti Dunapart állo-
máson f. e. máj. hó 17.
Budapest Józsefváros áll.
t. e. máj. hó 21.
Budapest nyugati p. u. áll.
f. e. máj. hó 22.
Budapest, 1900. évi máj.
havában. Az igazgatóság.

Építkezés
miatt
azonnal eladó
15 méteres veranda,
35 méter lambérin-
fürdőkád és kályha-
berendezés, 2 cse-
répkályha, több ara-
nyozott modern
butor, tükör, olaj-
festmény stb. Cím:
VIII., Hunyadi-utca
27. sz.

ERENYI-féle
javított flakkerpor remek
nagy dobokban 50 kr.
ért kapható köhögés, ne-
héz légzés, hurutos bánta-
lalk ellen. 8929

Tázmentes

pénzszekrényeket,
kassettákat,
villamos vészjelző pénz-
szekrényeket, pánceiszek-
rényeket és másolóprese-
ket legjobb kivitelben és
legolcsóbban szállít
HESKY TESTVÉREK
es. és kir. szabad. hazai
pénzszekrénygyára
Budapest, VI. Szabolcs-
u. 4.

Erdély
részére főraktár:
REMEINYI VIKTOR
vas-nagykereskedés
— Kolozsvar. —

Zálogházi
cédlákat veszek. Eladók
13 latos ezüst evőeszkö-
zöket, grammja 5 kr., gi-
randolokat, gyertyatúr-
tók, haltálat, tálcákat,
grammja 6 kr., 12 darab
ezüst evőeszköz 6 frt 50
kr., teljes 12 személyre
való teljes evőeszköz-
készlet 138 frt-ól kezdve, és vá-
laszték minden nemű
ezüst műtűtő tárgyak-
ban, arany ferflancok kö-
lőggel, grammja 35 kr.,
masszív arany gyűrűk 2
frt 40 krtól, tula remon-
tor órák 6 frt. Grünberger
Ármin Bela örökösei Bu-
dapestben, IV., Városház-
ter 9., I. em. 23. Harisbazar.
Képes árjegyzéket bér-
mentve és ingyen.
Részletfizetésre is.

Magy. kir. államvasutak.
Budapest-balparti
üzletvezetőség.

Pályázati hirdet-
mény.
A Pozsony rendező pá-
lyaudvaron létesítendő
lakóház és lakatlanpület,
továbbá a régi viztorony
mellé építendő szárny-
épületek és melléépítme-
nyek megépítése körül
végzendő munkák bizto-
sítására ezenmél nyilvános
versenyfolyamat hirdet-
tünk.
A teljesítendő munkák
mennyiségére vonatkozó
bővebb adatok, valamint
az építési szerződés terve-
ze az alulírt üzletve-
zetőség pályafeltartási
osztályának hivatalos he-
lyiségeken (Teréz-kört 62,
I. em. 18. ajtó) és pozsony-
komáromi osztálymunka-
ságnál (Pozsonyban Hosszu-
tca 6. sz.) a hivatalos
órák alatt megszerethetők
és az általunk a tervek
is megtekintethetők.
Jogerőben és kellőleg
bélyegzett ajánlatok leg-
később f. évi máj. hó 30.
déli 12 óráig általános osz-
tályunk vezetőjénél (Teréz-
kört 62., I. em. 6. a.)
nyújtandók be emellett
tartal: Ajánlat Pozsony ren-
dező pályaudvaron léte-
sítendő lakóház, lakatlan-
pület és melléépületek
építése körül végzendő
munkákra.
Bánompénz fejében leg-
később 1900. évi máj. hó
29-én déli 12 óráig 670
korona, azaz hatszázhet-
ven korona készpénzben
vagy állami letétre ke-
lalmas értékpapirokban
budapest balparti győti-
pénztárunknál (Teréz-kört
62.) lefizetendő. Az érté-
kpapírok a budapesti és bé-
csi tőzsdék árnyalma szer-
int, de a névérték meg-
nem haladja értékben fo-
gadatlank el. Takarékpénz-
tári könyvek bantápnél
nem tehetők le.
Posta után beküldendő
ajánlatok és bantápnél
terítvény mellett andók
fel. A bantápnél lefizet-
séről szóló letétjegy az
ajánlatához nem csatolandó.
Az ajánlatok között a sza-
bad választási jogot ma-
gunknak fenntartjuk.
Budapest, 1900. május hó.
Az üzletvezetőség,
(Utánnyomás nem díjazt.)

BUTOR

alkalmi vétel!
Könyvkiadás folytán meg-
vett u. m. alkalmi értékek
alkalmi, árverésen stb. kiadó-
díj legjobban késsimény
lakóberendezéseket és pedig
teljes ház, ebédő, szalon,
férfias és különféle szí-
nyes, lampa stb. sokkal ol-
csóbban eladó, mint új bu-
torok, a mellett minden jobb
mint az új, mivel sokat ki-
tároltak és ártóbb tárgyakat
tartott a káron. Gönczi Ber-
tan alkalmi butorok telepe
Budapest, Dorottya-utca 5. sz.
I. emelet.

Veszek
zálogházi cédlákat
régli arany ezüst árúkat
brillánt és gyémánt árúkat
a legmagasabb árak mellett

FRIED A.
órás és ékszerész
Kerepesti-ut 2. szám.

ERTEKPAPIROKRA
(visszaadható tet-
teszerint kisebb
resztletekben is) bá-
mily eszereget igen
olcsón ad
KOVÁRYÁRMIN
bank- és váltóüzlet
osztályvezető-főle-
váltó.
IV. ker. Ferenciek-tere,
Gróf Csáky-palota

A legjobb szivarka
hályeket
árulja az Uránia sziv-
arkahelyen bizományi
raktár Budapestben, Kertész-
utca 35. Árjegyzékek ingyen
és bérmentve.

Vesünk
zálogcédlákat
a legmagasabb árért. El-
adunk arany-, ezüst-ékszer-
raktár Budapestben, Kertész-
utca 35. Árjegyzékek ingyen
és bérmentve.

Szepességi kárpát
fenyőborovicska,
valódi, legfinomabb minő-
ségű, kis uszter égetett
állott régi, egyike a leg-
ezségebb italoknak,
különösen gyomrba-
ellen, hathatós étvágyer-
jesztő, a vesék működő-
sére szerelhető kedvező
hatású. 5 kilós palack bér-
mentve, utánvétellel mel-
lett 3 frt 75 kr. Ganovszky
Gusztáv fenyőborovicska-
termelő, Szepes-Szombat
(Szepesmegye).

Magy. kir. államvasutak.
Igazgatóság.

Hirdetmény.
Ezennel közhírré tét-
tük, hogy a vasuti kocsi-
ban és az állomási helyi-
ségekben elhagyott tár-
gyak u. m. bördöndök, tá-
skák, kalapok, ruha és
felhárnyok, botok, nap-
ernyők és esernyők stb.
az alábbi felsorolt állomá-
sokon árverés alkalmával
azonnali készpénzfizetés
mellett el fognak adni.
Fiume állomáson f. e.
máj. hó 10-án d. e. 9-kor.
Kis-Czell áll. f. e. máj. hó
23. d. e. 9-kor.
Bpest k. p. u. állomá-
son f. e. máj. hó 30. d. e.
9-kor.
Budapest, 1900. május
havában.
Az igazgatóság.

Szellem,

Erő,

Anyag

Szellemválasz
Büchnernek
Kraft und Stoff
című könyvére.
Irta
Adelma,
fordította
Tóvályi Titusz.
Ára 3 korona.
Megrendelhető a
„Budapesti Napló”
kiadóhivatallal
BUDAPEST,
József-körút 18. sz.

Egy jó karban levő
oldalas

kocsi

és
Ló

szerszámmal együtt azon-
nal eladó.

Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-u. 4.

Hallatlan

árleszállítás.

Betyárok.
Történetek az alföldi
rablólóvól gr. Rá-
day korában.
Előbb 2 K. most 80 fillér.

Bródy:
Fehér könyv. Új re-
gény és egyéb dolgo-
zatok. 1-50 kötet.
Előbb 2 K. most 1 K.

Darwin:
Az emberszármazás
és az ivari kiválasztás
Előbb 3 K. most 1 K.

A szabadság
vértanúi.
Regényes korrajz.
Előbb 2 K. most 1 K.

Egy szegény ifjú
története.
Feuillet Octave-től.
Regény.
Előbb 2 K. most 60 fill.

A világ vége.
Flammarión Camill-
től 43 képpel.
Előbb 2 K. most K. 1.10

A háromszeknyás
leány.
(Kock Pál).
Előbb 2 K. most 50 fill.

Mámorító
történetek.
(Maupassant).
Előbb 1.50 most 60 fill.

Jó madarak.
(Ujdoság)
(Gutius) Ujabb tör-
vényeszközi káro-
latok.
Előbb 2 K. most 60 fill.

Megrendelhető a „Budapesti
Napló” kiadóhivatallal,
utánvétellel vagy a pénz
beküldése ellenében.
2 koronán alóli rendelések
csak az öszreg előzetes
beküldése ellenében esz-
köztetnek.

A pénz előleges be-
küldése után

bérmentve.

Megrendelhető a kiadó-
hivatallal.

Egészen új!

Gyűjtőknek meglepetés!

Reményi Mihály

m. kir. szab.
műhangszerész
kaphaték.

Budapest, Király-utca 44.
Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve.

Butor

készpénzért vagy
részlet-
fizetésre
legolcsóbban
FUCHS
BÓDOG-nál
BUDAPEST,
József-körút 26.
Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve.

Nevelőnőket

francia, angol és német-
honlakat, okl. magyar ta-
nítóknak, minden nem-
zetiségű bonnokat és gyer-
mekkertésznőket, társal-
gónőket a nyárra is
felkísérletesen ajánl és
elbírja
Szegeheőné S. Lujza
BUDAPEST,
VI., Dessewffy-utca 22.

Magyar
találmány!!

Művészi kivitelű
Aquarell (kézi) festés
fára * fára
Fa-levelező-
lapok,
a legizlésesebb
kivitelben.

Magyar
festés!

Magyar fa!

Magyar munka!

10 drb ára 2 kor.

A pénz előleges be-
küldése után

bérmentve.

Megrendelhető a kiadó-
hivatallal.

Egészen új!

Gyűjtőknek meglepetés!